

Brussel, 17 juli 2025  
(OR. en)

11770/25

---

---

**Interinstitutioneel dossier:  
2025/0555 (COD)**

---

---

<b>COMPET 760</b>	<b>POLGEN 95</b>
<b>IND 285</b>	<b>ECOFIN 1028</b>
<b>MI 558</b>	<b>COH 145</b>
<b>CADREFIN 112</b>	<b>INDEF 76</b>
<b>FIN 900</b>	<b>CULT 86</b>
<b>RECH 332</b>	<b>CYBER 215</b>
<b>ESPACE 55</b>	<b>JAI 1101</b>
<b>CONSOM 146</b>	<b>DIGIT 148</b>
<b>DUAL USE 37</b>	<b>DATAPROTECT 161</b>
<b>EDUC 330</b>	<b>FREMP 210</b>
<b>TELECOM 252</b>	<b>RELEX 1030</b>
<b>ENER 380</b>	<b>COPS 388</b>
<b>ENV 722</b>	<b>UD 169</b>
<b>CLIMA 283</b>	<b>AUDIO 66</b>
<b>AGRI 361</b>	<b>PROCIV 102</b>
<b>TRANS 314</b>	<b>IPCR 57</b>
<b>SAN 472</b>	<b>MAP 40</b>
<b>PHARM 106</b>	<b>FISC 191</b>
<b>BIOTECH 4</b>	<b>CODEC 1049</b>
<b>POLMIL 222</b>	<b>IA 92</b>

#### **BEGELEIDENDE NOTA**

---

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	16 juli 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

---

nr. Comdoc.:	COM(2025) 555 final
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen ("EFC"), met inbegrip van het specifieke programma voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten op defensiegebied, tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/783 en tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 en (EU) [EDIP]

---

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 555 final.





Brussel, 16.7.2025  
COM(2025) 555 final

2025/0555 (COD)

Voorstel voor een

**VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**

**tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”), met inbegrip van het specifieke programma voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten op defensiegebied, tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/783 en tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 en (EU) [EDIP]**

(Voor de EER relevante tekst)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

## TOELICHTING

### 1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

#### • **Motivering en doel van het voorstel**

Het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC, het fonds) maakt deel uit van het pakket van het meerjarig financieel kader (MFK) voor na 2027, dat bedoeld is om 14 afzonderlijke financieringsinstrumenten uit het huidige MFK te consolideren in één kader en te dienen als investeringscapaciteit ter versterking van het Europese concurrentievermogen in technologieën en strategische sectoren die van kritiek belang zijn voor het concurrentievermogen van de EU, van gezamenlijk onderzoek tot opschaling, innovatie, uitrol van industrie en infrastructuur en productie, waaronder vaardigheden, en ter ondersteuning van projecten en ondernemingen, waaronder kmo's, start-ups, grote ondernemingen, universiteiten en onderzoeksinstituten, terwijl het tevens fungeert als een hefboominstrument dat begrotingsinstrumenten inzet om particuliere, institutionele en nationale investeringen aan te trekken.

De afgelopen dertig jaar is de productiviteitskloof tussen de EU en andere geavanceerde economieën toegenomen, waarbij het concurrentievermogen van de EU is teruggelopen ten opzichte van dat van andere grote economieën. De EU loopt momenteel achter op verschillende gebieden, waaronder technologische ontwikkeling, prestaties op het gebied van onderzoek en innovatie, uitrol van infrastructuur, marktdynamiek en industriële capaciteit. De afgelopen jaren kenmerkten zich door snelle technologische ontwikkelingen, almaar toenemende economische concurrentie, controle over essentiële faciliterende infrastructuur en handelsprotectionisme, waardoor versterking van het concurrentievermogen van de Europese Unie een kritieke prioriteit is geworden. Dit, en het potentiële effect ervan op onze welvaart, is onderstreept door verschillende recente rapporten, waaronder het Draghi-verslag inzake de toekomst van het Europese concurrentievermogen en het verslag "Much More Than a Market" van Letta, waarin aanbevelingen werden gedaan die de grondslag hebben gevormd van het kompas voor concurrentievermogen.

Het in januari 2025 door de Europese Commissie vastgestelde kompas voor concurrentievermogen<sup>1</sup> biedt een overzicht van belangrijke zaken die het concurrentievermogen binnen de EU in de weg staan. Een centrale kwestie die wordt geconstateerd is de spreiding van uitgaven van de Unie over meerdere overlappende programma's, die vaak soortgelijke initiatieven financieren, maar op grond van verschillende eisen, wat een doeltreffende combinatie van de financiering compliceert.

Het kompas wijst verschillende kernfactoren aan die noodzakelijk voor de versterking van het concurrentievermogen van de Unie: 1) het dichtmaken van de innovatiekloof, 2) decarbonisatie en 3) het terugdringen van overmatige afhankelijkheden en het verbeteren van de veiligheid. Daarnaast wijst het vijf horizontale facilitatoren aan: 1) vereenvoudiging, 2) het wegnemen van belemmeringen in de eengemaakte markt, 3) financiering, 4) vaardigheden en hoogwaardige werkgelegenheid en 5) verbeterde coördinatie. Vereenvoudiging, financiering en verbeterde coördinatie vormen de belangrijkste aandachtspunten voor het Europees Fonds voor concurrentievermogen, gericht op het aanpakken van uitdagingen zoals: 1) suboptimale ondersteuning gedurende het gehele investeringstraject, van fundamenteel en toegepast onderzoek tot opschaling, industriële uitrol en productie; 2) hoge investeringsbehoeften om te voldoen aan de prioriteiten van de Unie, waaronder de schone en digitale transitie, en 3) een complex en niet-gecoördineerd financieringslandschap in de Unie. Naar verwachting zal het aanpakken van deze uitdagingen positieve, zij het indirecte, impact hebben op andere in het

---

<sup>1</sup> COM(2025) 30 final.

kompas voor concurrentievermogen geconstateerde problemen, zoals de innovatiekloof, en tegelijkertijd de afhankelijkheid van Europa van externe bronnen voor kritieke technologieën en hulpbronnen verminderen, waardoor de veiligheid en weerbaarheid worden verbeterd.

Het EFC is niet het enige initiatief ter versterking van het concurrentievermogen van de Unie. Het vormt een aanvulling op andere in het kompas voor concurrentievermogen aangekondigde maatregelen. Het onderhavige voorstel is in lijn met de Mededeling betreffende de weg naar het volgende meerjarig financieel kader<sup>2</sup>, waarin als doel werd gesteld te zorgen voor een volgende begroting van de Unie die eenvoudiger en meer gericht is en meer impact moet hebben, en in staat moet zijn om de huidige complexiteit, zwakke punten en rigiditeiten aan te pakken. In de mededeling wordt tevens benadrukt dat flexibiliteit essentieel is voor het waarborgen van het vermogen van de begroting om te reageren op een veranderende werkelijkheid, met een focus op uitdagingen zoals het versterken van het concurrentievermogen van de Unie, waarvoor gemeenschappelijke actie binnen een verenigd Europa vereist is. Ondernemingen die onder de toekomstige 28e regeling zullen vallen, moeten kunnen profiteren van het EFC, met name omdat die regeling beoogt grensoverschrijdende activiteiten te vereenvoudigen en investering binnen de eengemaakte markt van de EU te stimuleren.

Het EFC wordt gestructureerd volgens vier beleidsterreinen, waarin cruciale strategische prioriteiten voor het concurrentievermogen en de weerbaarheid van de Unie (van AI en digitaal tot ruimte, van schone tot biotechnologie, van defensie tot gezondheid) centraal staan. De open architectuur zou het fonds helpen om snel te reageren op nieuwe uitdagingen en prioriteiten door algehele koersbepaling en strategie te bieden. Deze nieuwe architectuur zou het mogelijk maken om beleidsprioriteiten te stellen op het niveau van elk beleidsterrein, voor een doeltreffende aanpak van steun voor gebieden van toegepast onderzoek tot productie en uitrol, waaronder infrastructuur en specifieke vaardigheden, waarbij financieringsinstrumenten zouden worden ingezet die zijn toegesneden op de behoeften van de projecten en die de risico's van investeringen verminderen door het bieden van een gepaste hefboom/impact-verhouding van de begroting van de Unie. Voorts wordt de zelfstandige Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>3</sup> inzake het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie [Horizon Europa-kaderprogramma voor onderzoek en innovatie:] nauw verbonden met de onderdelen van het EFC om te zorgen voor een naadloos investeringstraject van idee tot markt.

Het EFC gaat het gehele financiële instrumentarium mobiliseren dat door de begroting van de Unie wordt verschaft (waaronder leningen, subsidies, eigen vermogen, quasi-eigen vermogen, blending, aanbestedingen en garanties). De begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten zouden ter beschikking staan van alle beleidsterreinen, zodat zij op alle financieringsgebieden kunnen worden ingezet vanuit één fonds. Ook wordt er gezorgd voor synergieën met andere programma's, dankzij een meer geïntegreerde aanpak op strategisch en operationeel niveau. Behalve de financiële EFC-toolbox gaat het fonds tevens voorzien in projectadviseringssteun gedurende de gehele investeringscyclus ter bevordering van het opzetten en ontwikkelen van projecten, in steun voor de ontwikkeling van vaardigheden en in het bieden van sectoroverschrijdende bedrijfssteuning voor kmo's en start-ups ter vergemakkelijking van hun omzetgroei, toegang tot financiering en investeringen. De geïntegreerde structuur zou ook synergieën mogelijk maken met andere structurele onderdelen van het MFK, zoals de Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>4</sup> betreffende plannen voor nationaal en regionaal partnerschap [plannen voor nationaal en regionaal partnerschap]. Het EFC draagt bij aan het concurrentievermogen van de Unie en omspant een brede waaier aan

---

<sup>2</sup> COM(2025) 46 final.

<sup>3</sup> PB L .. van .. , blz.

<sup>4</sup> PB L .. van .. , blz.

beleidsterreinen van onderzoek en innovatie, digitalisering, ruimte, defensie, milieu, gezondheid, ondersteuning van de eengemaakte markt en circulaire economie tot de energietransitie. Het fonds omvat activiteiten die op dit moment worden uitgevoerd via 14 programma's van de Unie: Horizon Europa (HE) als een zelfstandig programma dat echter nauw is verbonden met het EFC, het Innovatiefonds (IF), het programma Digitaal Europa (DEP), de Connecting Europe Facility – Digital (CEF), het Europees Defensiefonds (EDF), de verordening betreffende de ondersteuning van de productie van munitie (ASAP), de Wet ter versterking van de Europese defensie-industrie door middel van gemeenschappelijke aanbestedingen (Edirpa), het programma voor de Europese defensie-industrie (EDIP), EU4Health, het Europees ruimtevaartprogramma, IRIS, InvestEU, het programma voor de eengemaakte markt (kmo-tak) en LIFE (zie bijlage 7 bij het effectbeoordelingsverslag voor meer details van elk van deze programma's). De omvang van deze programma's loopt op dit moment sterk uiteen, met Horizon Europa als grootste, met 93 miljard EUR over zeven jaar in het kader van dit MFK (2021-2027), en het Innovatiefonds als tweede, goed voor een bedrag van naar schatting 40 miljard EUR in de periode 2020-2030 (gefinancierd door ETS-ontvangsten uit hoofde van artikel 10 bis, lid 8, van Richtlijn 2003/87/EG).

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Het EFC sluit aan bij de doelstellingen in de Mededeling betreffende de weg naar het volgende meerjarig financieel kader (MFK), gericht op een meer gerichte en eenvoudiger begroting met meer impact.

Ter schraging van het concurrentievermogen bouwt het EFC voort op de ervaring met het InvestEU-programma<sup>5</sup>, waarin een aantal financieringsinstrumenten zijn samengevoegd onder één gestroomlijnd kader en dat in staat bleek tot het mobiliseren van openbare en particuliere financiering met behulp van een relatief bescheiden EU-garantie, door te voorzien in additionaliteit en aan te sluiten op beleidsdoelstellingen van de EU.

Het EFC zal nauw verbonden zijn met het bij Verordening (EU) [XXX] [Horizon Europa-programma voor onderzoek en innovatie] vastgestelde tiende kaderprogramma voor onderzoek en innovatie door de ontwikkeling van geïntegreerde werkprogramma's en een gemeenschappelijke reeks regels in de EFC-verordening. Dit is essentieel voor het waarborgen van een naadloos investeringstraject van onderzoek tot start-up, opschaling, uitrol en wereldwijde productie, van idee tot markt. Via directe acties van het JRC zullen de doelstellingen van de EFC-beleidsterreinen worden ondersteund.

Het EFC zal samenhangen met en een aanvulling vormen op de andere nieuwe fondsen ter ondersteuning van financiering op gezondheidsgebied voor activiteiten in verband met ziektepreventie en gezondheidsbevordering zoals vastgesteld in Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>6</sup> [Uniemechanisme voor civiele bescherming en steun van de Unie voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied], Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>7</sup> [Europa in de wereld], Verordening (EU) [XXX] [plannen voor nationaal en regionaal partnerschap]. Een sterke verbinding tussen het EFC en de gemoderniseerde Connecting Europe Facility (CEF) is cruciaal (Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>8</sup> [Connecting Europe Facility]). Grensoverschrijdende infrastructuurprojecten in verband met decarbonisatie, weerbaarheid van

---

<sup>5</sup> Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het InvestEU-programma en tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017.

<sup>6</sup> PB L .. van .. , blz.

<sup>7</sup> PB L .. van .. , blz.

<sup>8</sup> PB L .. van .. , blz.

de sectoren digitaal, vervoer en energie, evenals mobiliteit, zijn vitaal voor het verbeteren van het concurrentievermogen en veiligheid en het terugdringen van strategische afhankelijkheden van de Unie. Er zijn duidelijke synergieën tussen door de CEF ondersteunde trans-Europese energie- en vervoersnetwerken en projecten binnen het toepassingsgebied van het EFC. Grensoverschrijdende infrastructuur voor digitale connectiviteit die volgens het Draghi-verslag essentieel zijn voor het wereldwijde concurrentievermogen van Europa worden via het EFC gefinancierd ter maximalisatie van synergieën met de andere digitale capaciteiten.

Synergieën tussen het EFC aan de ene kant en het Innovatiefonds en het programma voor de eengemaakte markt aan de andere kant moeten worden gewaarborgd voor wat betreft steun voor:

- decarbonisatie van de industrie en innovatie, in het bijzonder op het gebied van schone technologieën (Innovatiefonds);
- digitale technologieën, pan-Europese digitale openbare infrastructuur en digitale oplossingen op het gebied van douane en belastingen (programma voor de eengemaakte markt).

Hiertoe waarborgt het EFC samenhang met acties die zijn gepland via het Innovatiefonds en het programma voor de eengemaakte markt, met name bij de ontwikkeling van werkprogramma's. Zoals aangekondigd in de Clean Industrial Deal wordt de bank voor decarbonisatie van de industrie onder de governance van het EFC geplaatst.

De Commissie moet uiterlijk eind 2025 een voorstel doen voor het rechtskader voor de EU-ruimtesystemen en het bestuur daarvan, voortbouwend op het EU-acquis van de ruimte- en IRIS<sup>2</sup>-verordening.

Het concurrentievermogen zal tevens ondersteund worden door de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap en het buitenlandse beleid van lidstaten. Daarnaast worden synergieën nagestreefd tussen het EFC en andere Unie-activiteiten ter ondersteuning van beleidsterreinen die nauw samenhangen met concurrentievermogen. In het bijzonder gaat het EFC het mogelijk maken om financiering voor acties ter ondersteuning van de doelstellingen van meerdere programma's van de Unie te combineren en samen te voegen. Ook zal het EFC openstaan voor alle financiële en niet-financiële bijdragen ter ondersteuning van de concurrentievermogensdoelstellingen, waaronder die van lidstaten, derde landen en internationale organisaties. Bovendien wordt steun uit hoofde van Verordening (EU) [XXX] [plannen voor nationaal en regionaal partnerschap] aan projecten waaraan het keurmerk voor concurrentievermogen is toegekend, vergemakkelijkt. Synergieën en complementariteit, van planning tot uitvoering, worden nagestreefd, met name met de Europese Investeringsbank Groep. Door de uitvoering van al deze synergieactiviteiten zullen de verslagleggings- en administratieve vereisten voor ontvangers tot het minimaal vereiste worden teruggebracht.

Het EFC moet ook in synergie met het nieuwe Erasmus+-programma voor ontwikkeling van vaardigheden werken, en met de doelstelling om de vaardigheidsunie tot stand te brengen. De financiële steun uit het EFC voor vaardigheden in strategische sectoren vormt een aanvulling op steun uit Erasmus+ voor het opbouwen en versterken van vaardigheden voor hoogwaardige werkgelegenheid en levens door levenslang leren en ontwikkeling, aantrekking en behoud van talent.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Het EFC is verenigbaar met het kompas voor concurrentievermogen, dat een routekaart voor versterking van het concurrentievermogen biedt, voortbouwend op de aanbevelingen van die rapporten. Bovendien zal het EFC belangrijke steun bieden voor de Clean Industrial Deal, waarin de behoefte aan versnelling van de decarbonisatie, herindustrialisering en innovatie werd vastgesteld, en klimaatactie en concurrentievermogen onder één overkoepelende groei-strategie werden samengebracht.

Ook is het EFC complementair aan de spaar- en investeringsunie en zal het de effecten van de totstandbrenging daarvan versterken. Dankzij diepere kapitaalmarkten kunnen verzekeraars, pensioenfondsen, banken en vermogensbeheerders deelnemen aan door het EFC gesteunde projecten, wat besparingen en investeringskansen voor EU-burgers oplevert en uiteindelijk spaarders en burgers ten goede zal komen.

Het EFC is volledig verenigbaar met het beleidsprogramma voor het digitale decennium tot 2030, waarin de gemeenschappelijke digitale streefdoelen en een governancekader zijn vastgelegd teneinde de digitale transformatie van Europa te versnellen wat betreft infrastructuur, vaardigheden en diensten<sup>9</sup>. Met de digitale investeringen van het EFC wordt een antwoord geboden op de lacunes en prioriteiten die werden geconstateerd in het verslag over de staat van het digitale decennium 2025, met name op het gebied van digitale connectiviteit, geavanceerde rekenkracht en digitale vaardigheden, ter ondersteuning van de doelstelling van de Unie van digitale soevereiniteit.

Een aantal andere initiatieven zijn ook relevant voor de in het kader van het EFC ontplooiende activiteiten, waaronder: de verordening kritieke grondstoffen, de verordening voor een nettonulindustrie, de chipsverordening, het industriële actieplan voor de Europese automobielsector, de verordening inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, de AI-verordening, de verordening Interoperabel Europa, de strategie voor biowetenschappen, de wetgevingshandeling inzake geavanceerde materialen, het farmaceutisch pakket, de strategie voor medische tegenmaatregelen, het witboek inzake defensie, de strategie voor economische veiligheid, de strategie voor een paraatheidsunie, de strategie voor duurzame en slimme mobiliteit en het Europees oceaanpact. Het EFC is tevens verenigbaar met de externe dimensie van concurrentievermogen en met de internationale verplichtingen van de Unie, waaronder op het gebied van handel.

## **2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID**

- **Rechtsgrondslag**

Bij deze verordening wordt een indicatieve financiële toewijzing voor het EFC vastgesteld, die de financiering van de Europese Unie voor schone transitie en industriële decarbonisatie, voor digitaal leiderschap, voor gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie, voor weerbaarheid, voor de defensie-industrie en voor ruimtevaart omvat.

Aangezien het EFC een kader vormt voor de basishandelingen voor afzonderlijke programma's en de desbetreffende beleidsterreinen, steunt het voorstel op een aantal afzonderlijke rechtsgrondslagen, die elk moeten worden toegepast op de relevante onderdelen van het EFC:

- artikel 43, lid 2, VWEU met betrekking tot het nastreven van de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;

---

<sup>9</sup> Besluit (EU) 2022/2481.

- artikel 168, lid 5, VWEU met betrekking tot relevante activiteiten die bestemd zijn ter bescherming en verbetering van de menselijke gezondheid door ondersteuning van het concurrentievermogen van de sectoren gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie;
- artikel 172 VWEU met betrekking tot relevante activiteiten ter ondersteuning van het concurrentievermogen op gebieden van algemeen belang;
- artikel 173, lid 3, VWEU met betrekking tot activiteiten ter ondersteuning van het concurrentievermogen van de industriële basis van de Europese Unie, waaronder steun voor kleine en middelgrote ondernemingen, met name voor de aanpassing aan de nieuwe economische uitdagingen op het gebied van onderzoek, schone en digitale transitie, gezondheid, biotechnologie, landbouw, bio-economie, ruimtevaart, veiligheid en defensie;
- artikel 175 VWEU met betrekking tot de noodzaak van het voortzetten en verbeteren van maatregelen buiten de in artikel 175 VWEU genoemde fondsen voor activiteiten ter verbetering van het concurrentievermogen in de gehele interne markt, onder meer door verbredingsmaatregelen, rekening houdend met economische, sociale en territoriale samenhang;
- artikel 182, lid 4, artikel 183, en artikel 188, tweede alinea, VWEU met betrekking tot relevante activiteiten ter ondersteuning van onderzoek en innovatie op het gebied van defensie;
- artikel 189, lid 2, VWEU met betrekking tot relevante activiteiten ter ondersteuning van het ruimtevaartbeleid van de Unie;
- artikel 192, lid 1, VWEU met betrekking tot relevante activiteiten voor behoud, bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu en activiteiten ter ondersteuning van de transitie naar schone energie om bij te dragen aan de beperking van klimaatverandering;
- artikel 194, lid 2, VWEU met betrekking tot de werking van de energiemarkt, de continuïteit van de energievoorziening in de Unie, energie-efficiëntie, energiebesparing en de ontwikkeling van nieuwe en hernieuwbare vormen van energie, en onderlinge verbinding van energienetwerken;
- artikel 212, lid 2, VWEU met betrekking tot activiteiten ter ondersteuning van strategische partners voor de defensie-industrie;
- artikel 322, lid 1, punt a), VWEU inzake de vaststelling van de financiële regels die in het bijzonder de procedure bepalen die moet worden ingesteld voor het vaststellen en uitvoeren van de begroting en voor de presentatie en controle van rekeningen.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De respons ter versterking van het concurrentievermogen van de Unie moet op het niveau van de Unie worden gecoördineerd om werkelijk doeltreffend te zijn. Het samenvoegen van middelen op dit niveau versterkt de impact en waarde van investeringen door schaalvoordelen te verwezenlijken bij het bevorderen van investeringen en het verminderen van de risico's daarvan op beleidsterreinen die van essentieel belang zijn voor het Europese concurrentievermogen. Deze aanpak is kosteneffectiever dan wanneer lidstaten zelfstandig optreden.

Het effect van aanhoudende onderinvestering door de particuliere sector in kritieke gebieden, zoals infrastructuur, groene en digitale transitie en industriële capaciteit, wordt versterkt door de fragmentatie van kapitaalmarkten, die efficiënte grensoverschrijdende investeringen belemmert. Hoewel er hoge particuliere spaartegoeden zijn, worden deze niet voldoende omgezet in de langetermijninvesteringen die nodig zijn voor strategische autonomie.

Openbare uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling binnen de Unie blijven gefragmenteerd en gebrekkig afgestemd op de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie, doordat de meeste financiering uit de begroting van afzonderlijke lidstaten komt. Voor de ondersteuning van projecten van deze soort en schaal, die de lidstaten niet alleen kunnen uitvoeren, is actie op niveau van de Unie vereist, zodat kritieke massa kan worden opgebouwd voor belangrijke projecten en partnerschappen.

Voorts bevordert coördinatie op het niveau van de Unie samenwerking, die essentieel is voor een grotere verspreiding van kennis en het verminderen van de investeringsrisico's, waardoor het concurrentievermogen wordt versterkt. Een Uniebrede aanpak zorgt voor schaalvoordelen en samenwerking tussen belanghebbenden, wat cruciaal is voor het versterken van de valorisatie van kennis en de verbetering van capaciteiten.

Tot slot, maar daarom niet minder belangrijk, is een rechtstreeks beheerd programma van de Unie het meest geschikt voor de toepassing van één reeks regels voor grensoverschrijdende samenwerking op de meest strategische beleidsterreinen die onder het EFC vallen, wat zorgt voor beleidsafstemming en schaalvoordelen voor verschillende sectoren en lidstaten.

- **Evenredigheid**

De voorgestelde acties gaan niet verder dan wat vereist is om doelstellingen van de Unie en meerwaarde voor de Unie te verwezenlijken.

- **Keuze van het instrument**

De basishandeling neemt de vorm aan van een krachtens de gewone wetgevingsprocedure overeenkomstig het VWEU vastgestelde verordening teneinde te zorgen dat verplichtingen rechtstreeks bindend zijn voor ontvangers van EFC-steun en rechtstreeks toepasselijk in alle lidstaten van de Unie.

### **3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING**

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Dit voorstel is gebaseerd op een uitgebreide analyse van effectbeoordelingen, tussentijdse evaluaties van programma's voor 2021-2027 die onder het toepassingsgebied van dit initiatief vallen en beschikbare evaluaties achteraf van programma's voor 2014-2020. Zie bijlage 1 bij de effectbeoordeling bij dit voorstel voor volledige lijst van alle geanalyseerde evaluaties.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De Europese Commissie heeft ter voorbereiding op het aankomende meerjarig financieel kader (MFK) dat in 2028 ingaat een openbare raadpleging uitgevoerd om inzichten te verwerven met betrekking tot Uniefinanciering ten behoeve van concurrentievermogen. Die raadpleging, die twaalf weken duurde en een online vragenlijst en standpuntnota's omvatte, was gericht op een breed spectrum aan belanghebbenden, zoals burgers, ondernemingen, kmo's, overheidsinstanties en academische instellingen.

In een samenvatting van de bevindingen uit 2 034 reacties en 462 standpuntnota's werden wijdverbreide onderinvestering in onderzoek en innovatie en een aanzienlijke innovatiekloof

ten opzichte van concurrenten wereldwijd aangewezen als belangrijke uitdagingen voor het concurrentievermogen van de Unie. In de raadpleging werd de noodzaak benadrukt van coördinatie op het niveau van de Unie om middelen doeltreffend samen te voegen met het oog op het bereiken van schaalvoordelen en het versterken van de impact van investeringen op gebieden zoals infrastructuur, innovatie en strategische sectoren.

Respondenten spraken hun steun uit voor maatregelen gericht op het uitbreiden van de financiering voor strategische prioriteiten, het waarborgen van de continuïteit in financiering van onderzoek tot productie en het beperken van afhankelijkheden van de Unie in strategische sectoren. Deze maatregelen werden als noodzakelijk gezien voor het aanpakken van de fragmentatie van steun in de verschillende fasen van het investeringstraject, wat het concurrentievermogen aantast door een efficiënte omzetting van spaartegoeden in langetermijninvesteringen te belemmeren.

Andere uitdagingen waren gefragmenteerde kapitaalmarkten en onvoldoende particuliere investeringen, waar met name kmo's en scale-ups onder lijden. Onder de respondenten benadrukten ondernemingen en academische instellingen het belang van grotere investeringen in onderzoek en ontwikkeling, modernisering van infrastructuur en decarbonisatie teneinde het concurrentievermogen in stand te houden. Ondanks positieve feedback over verschillende fasen van het financieringsproces werden er zorgen aangekaart met betrekking tot lange beoordelingsperioden, gebrek aan transparantie en ingewikkelde aanvraagprocedures, waar in het bijzonder kmo's en nieuwe aanvragers hinder van ondervinden. Vereenvoudiging van en meer samenhang tussen programma's werden aangedragen als manieren om het financieringsproces te verbeteren.

De openbare raadpleging werd aangevuld met andere raadplegingsactiviteiten voor relevante belanghebbenden, zowel op het gebied van industrie als op het gebied van onderzoek en innovatie.

Voor belanghebbenden uit de industrie richtte de negende plenaire vergadering van het Industrieel Forum, gehouden op 19 maart 2025, zich op het nieuwe Europees Fonds voor concurrentievermogen. De deelnemers, vertegenwoordigd door meer dan zestig leden uit verschillende sectoren en brancheorganisaties, en lidstaten, werden uitgenodigd om feedback te geven over de problemen in verband met concurrentievermogen en om ideeën te uiten over de aanpak van die uitdagingen. De ontvangen input kwam grotendeels overeen met de bij de openbare raadpleging verkregen feedback van belanghebbenden en benadrukte de noodzaak van afstemming van onderzoek, industriebeleid en financieringsinstrumenten.

Zie bijlage 2 bij de effectbeoordeling bij dit voorstel voor een meer gedetailleerde samenvatting van de in het kader van dit voorstel uitgevoerde raadpleging.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Dit voorstel is gebaseerd op een uitgebreide analyse van ongeveer 140 documenten, waaronder de bovengenoemde effectbeoordelingen, tussentijdse evaluaties en evaluaties achteraf. Er is tevens een reeks relevante beleidsrapporten en wetenschappelijke verslagen en nota's geraadpleegd.

De documentenanalyse werd voorts aangevuld met economische modellering uitgevoerd door het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) ter kwantificering van geselecteerde effecten en een door een externe adviseur uitgevoerde kosten-batenanalyse. Zie bijlage 1 bij de effectbeoordeling bij dit voorstel voor een uitgebreide lijst van de ten behoeve van dit voorstel gebruikte bronnen. Zie bijlage 4 bij de effectbeoordeling voor de details van de methodologie die werd gebruikt voor de kosten-batenanalyse en de modellering.

- **Effectbeoordeling**

De Raad voor regelgevingstoetsing heeft opmerkingen over de effectbeoordeling ingediend.

Er zijn in de effectbeoordeling drie verschillende beleidsopties onderzocht:

De eerste optie is “hetzelfde beleid aanhouden, met één toevoeging”, waarbij de 14 programma's<sup>1</sup> hun eigen regels behouden, maar de Commissie zou proberen te zorgen voor meer horizontale consistentie tussen de fondsen, voortbouwend op de STEP-benadering.

De tweede optie is een “verbeterde coördinatie tussen programma's en een gemeenschappelijke reeks regels”, die verder zou gaan door de regels voor alle programma's te harmoniseren, met name door de doelstellingen, onderdelen en pijlers, alsook de uitvoeringsinstrumenten en horizontale wettelijke bepalingen op elkaar af te stemmen.

De derde optie is een “consolidering van bestaande programma's in een nieuw Europees Fonds voor concurrentievermogen”, waarbij relevante EU-programma's zouden worden samengebundeld in één fonds met een strategische aansturing die prioriteit geeft aan beleid in plaats van aan programma's.

De derde optie is de voorkeursoptie, aangezien die optie voorziet in een uitgebreide reeks maatregelen om de hierboven geschetste tekortkomingen in het financieringslandschap van de Unie op het gebied van concurrentievermogen te verhelpen.

Optie C zal naar verwachting ook de administratieve kosten voor begunstigden verminderen door toegangspunten te integreren en een gemeenschappelijke reeks regels in te voeren, het financieringsproces te vereenvoudigen en een efficiënter, bedrijfsvriendelijker klimaat tot stand te brengen, dat met name gunstig is voor snelgroeiende industrieën, kmo's, innovatieve start-ups en projecten die investeringssteun op lange termijn vereisen.

Een vereenvoudigde en verbeterde aanvraagprocedure zou zorgen voor meer duidelijkheid voor projectontwikkelaars en de toegang tot financiering in het algemeen vergemakkelijken.

Optie C omvat ook een consolidering van de financieringsprocedures en verruimt de toegang tot financiële instrumenten, zodat de Unie haar potentieel om particulier kapitaal aan te trekken, beter kan benutten en de begrotingsflexibiliteit kan vergroten. Deze optie zorgt ook voor sterkere banden tussen fundamenteel onderzoek en de geavanceerde stadia van onderzoek, innovatie en productie, waardoor een dynamische economische structuur binnen de Unie wordt gewaarborgd en het gemakkelijker wordt ideeën op de markt te brengen. Om te zorgen voor een succesvolle uitvoering van de voorkeursoptie zal de Unie maatregelen om mogelijke negatieve gevolgen te beperken, onder meer door flexibiliteit en de behoefte aan voorspelbaarheid met elkaar in evenwicht te brengen.

De voorkeursoptie zou enige aanpassingskosten met zich meebrengen voor aanvragers en begunstigden die al steun uit fondsen van de Unie ontvangen. Hoewel een eerste aanpassing aan het nieuwe fonds nodig zou zijn, zouden de begunstigden dit leerproces slechts eenmaal hoeven te doorlopen, in plaats van herhaaldelijk voor meerdere programma's.

Wat de markt betreft, wordt met een uniform financieringskader beoogd het concurrentievermogen van Europese bedrijven te vergroten door financiering toegankelijker te maken en beter af te stemmen op de strategische doelen. De optie ondersteunt ook de Europese strategische autonomie en vermindert kritieke afhankelijkheden.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Een van de hoofdpijlers van dit voorstel is vereenvoudiging, die wordt bereikt door toegangspunten te integreren en een gemeenschappelijke reeks regels in te voeren, het financieringsproces te vereenvoudigen en een efficiënter, bedrijfsvriendelijker klimaat tot stand te brengen, dat met name gunstig is voor snelgroeiende industrieën, kmo's, innovatieve start-ups en projecten die investeringssteun op lange termijn vereisen.

Een vereenvoudigde en verbeterde aanvraagprocedure zal zorgen voor meer duidelijkheid voor projectontwikkelaars en de toegang tot financiering in het algemeen vergemakkelijken.

- **Grondrechten**

Het voorstel is in lijn met en eerbiedigt de waarden van de Unie die zijn verankerd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de grondrechten die zijn verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het Handvest), waarbij de doelstellingen van het voorgestelde initiatief zijn gekoppeld aan het bevorderen van grondrechten en de toepassing van het Handvest. Zo bevordert het voorstel het recht op leven en privéleven door het stimuleren van decarbonisatie, en de gelijkheid door het bevorderen van gelijke kansen en het stimuleren van diversiteit overal in het investeringslandschap.

#### **4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING**

De financiële toewijzing voor de uitvoering van het EFC voor de periode van 1 januari 2028 tot en met 31 december 2034, met inbegrip van die voor de daarmee samenhangende risico's, bedraagt 234 300 000 000 EUR in lopende prijzen. De indicatieve verdeling van het bedrag is als volgt:

- 11 000 000 000 EUR voor activiteiten die bijdragen tot de in artikel 3 genoemde algemene doelstellingen, zoals met name uitgevoerd door middel van sectoroverschrijdende activiteiten zoals niet-thematische ondersteuning van het in hoofdstuk II, afdeling 2, bedoelde InvestEU-instrument van het EFC; projectadvisering, samenwerking door kmo's, ontwikkeling van vaardigheden en toegang tot financiering, als bedoeld in hoofdstuk III;
- 26 210 000 000 EUR voor de in artikel 3, lid 2, punt a), genoemde specifieke doelstellingen;
- 20 393 000 000 EUR voor de in artikel 3, lid 2, punt b), genoemde specifieke doelstellingen;
- 51 493 000 000 EUR voor de in artikel 3, lid 2, punt c), genoemde specifieke doelstellingen;
- 125 204 000 000 EUR voor de in artikel 3, lid 2, punt d), genoemde specifieke doelstellingen.

Een financieel memorandum met verdere begrotingsinformatie is opgenomen.

#### **5. OVERIGE ELEMENTEN**

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Dit initiatief zal worden gemonitord aan de hand van het prestatiekader voor de begroting na 2027, waarin is bepaald dat er tijdens de uitvoeringsfase van het programma een uitvoeringsverslag moet worden opgesteld, alsook een evaluatie achteraf overeenkomstig

artikel 34, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Er wordt een vereenvoudigde toepassing van het prestatiekader gehanteerd voor de begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten. Voor de uitvoering van marktgestuurde instrumenten is vereenvoudiging vereist teneinde particuliere investeerders aan te trekken ter ondersteuning van beleidsterreinen van de Unie.

De evaluatie zal worden uitgevoerd volgens de richtsnoeren van de Commissie voor betere regelgeving en zal worden gebaseerd op indicatoren die relevant zijn voor de doelstellingen van het programma.

- **Artikelsgewijze toelichting**

- In hoofdstuk I wordt het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC) opgericht als onderdeel van het meerjarig kaderprogramma voor 2028-2034, gericht op het vergroten van het concurrentievermogen van de Unie in strategische sectoren. In dit hoofdstuk worden de doelstellingen, begroting en financieringsregels vastgesteld met het oog op de ondersteuning van projecten voor de sectoren schone en digitale transitie, gezondheid, en weerbaarheid, veiligheid en defensie. De hoofddoelstellingen zijn vergroting van de technologische en economische impact, vermindering van strategische afhankelijkheden, het aantrekken van particuliere investeringen en het ondersteunen van infrastructuur en kmo's. In dat hoofdstuk ligt de nadruk op de afstemming van onderzoeks- en industriebeleid ter versterking van Europese industrieën wereldwijd, het ontwikkelen van kritieke infrastructuur en het aanpakken van tekorten aan geschoolde arbeidskrachten. Specifieke doelstellingen zijn gericht op het bevorderen van innovatie en concurrentievermogen in kritieke sectoren zoals schone technologie, gezondheid, digitale transitie, veiligheid en defensie. Het hoofdstuk benadrukt de herinvestering van inkomsten ter versterking van het concurrentievermogen van de Unie en omvat richtsnoeren voor het werken met lidstaten en derde landen om de investeringsmogelijkheden uit te breiden. Ook wordt de gemeenschappelijke reeks regels vastgesteld. Voorts waarborgt het hoofdstuk strategische coördinatie van middelen en stelt het de governanceafspraken vast.
- Hoofdstuk II introduceert de “EFC-toolbox”, die bestaat uit subsidies, aanbesteding en coördinatie van industriebeleidsinstrumenten, en het InvestEU-instrument van het EFC, dat financiële instrumenten zoals leningen, eigen vermogen en garanties inzet die naar verwachting aanzienlijke particuliere en openbare investering zullen mobiliseren, afgestemd op prioriteiten van de Unie. Ook worden gemeenschappelijke regels vastgesteld voor gezamenlijke onderzoeks- en innovatieactiviteiten, rekening houdend met de specifieke zaken waar Horizon Europa op gericht is, en wordt gezorgd voor coördinatie van industriebeleidsinstrumenten, waaronder acties voor waardeketens, het opschalen van de productie, ontwikkeling van vaardigheden en kritiek concurrentievermogen. Het InvestEU-instrument van het EFC biedt een overzicht van het beheer en de uitvoering van financiering door uitvoerende partners op de markt, gericht op kerngebieden zoals ontwikkeling en uitrol van innovatieve technologieën. De in de strategie voor start-ups en scale-ups aangekondigde bestaande financiering voor deep-tech-scale-ups via het Scaleup Europe-fonds wordt uitgevoerd overeenkomstig de in het huidige MFK overeengekomen voorwaarden. Alle toekomstige financiering van scale-ups in het MFK 2028-2034 zal plaatsvinden via het EFC.
- Hoofdstuk III is gericht op het verbeteren van projectadviesdiensten, het ondersteunen van samenwerking tussen kmo's en het stroomlijnen van de toegang tot financiering. In dit hoofdstuk wordt gecentraliseerde projectadviesing tot stand gebracht voor

investeringsondersteuning op alle beleidsterreinen, bedrijfsondersteuningsdiensten en een ondernemingsnetwerk in de Unie om kmo's en start-ups te ondersteunen met het oog op hun groei, toegang tot financiering door de Unie en investeringen door middel van advies- en partneringdiensten.

- De hoofdstukken IV tot en met VII voorzien in nadere bepalingen voor de uitvoering van elk van de beleidsterreinen van het EFC.
- Hoofdstuk VIII, met als titel “Slotbepalingen”, bevat details van het procedureel en administratief kader voor de uitvoering van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC). Hierin wordt beschreven hoe de Europese Commissie ondersteund gaat worden door een comité met verschillende configuraties, gericht op verschillende sectoren, voor de vaststelling van de werkprogramma's. Uit hoofde van dit hoofdstuk krijgt de Commissie de bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, die zo nodig kunnen worden herroepen door het Europees Parlement of de Raad. Ook biedt het een overzicht van de intrekking van verschillende bestaande verordeningen van de Unie, teneinde deze in de nieuwe structuur te stroomlijnen, en bevat het overgangsregelingen om een soepele omschakeling naar het EFC-kader te waarborgen. De verordening moet op 1 januari 2028 van kracht worden en zal bindend zijn voor alle lidstaten.

Voorstel voor een

## VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”), met inbegrip van het specifieke programma voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten op defensiegebied, tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/783 en tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 en (EU) [EDIP]**

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 43, lid 2, artikel 168, lid 5, artikel 172, eerste alinea, artikel 173, lid 3, eerste alinea, artikel 175, eerste alinea, artikel 182, lid 4, artikel 183 in samenhang met artikel 188, tweede alinea, artikel 189, lid 2, artikel 192, lid 1, artikel 194, lid 2, artikel 212, lid 2, en artikel 322, lid 1, punt a),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité<sup>10</sup>,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's<sup>11</sup>,

Gezien het advies van de Rekenkamer,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij deze verordening wordt een indicatieve financiële toewijzing voor het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”) vastgesteld, met inbegrip van het specifieke programma voor defensieonderzoek en -innovatie, die voor het Europees Parlement en de Raad in de loop van de jaarlijkse begrotingsprocedure het voornaamste referentiebedrag vormt in de zin van het interinstitutioneel akkoord betreffende begrotingszaken. Voor de toepassing van deze verordening worden lopende prijzen berekend door toepassing van een vaste deflator van 2 %.
- (2) De Unie staat aan het begin van een periode die haar toekomst gaat bepalen, vanuit het oogpunt van politiek, economie, samenleving, milieu, klimaat en veiligheid, ook met toegenomen risico's van conventionele militaire dreigingen. In het Draghi-verslag over de toekomst van het Europese concurrentievermogen<sup>12</sup> werd een nieuwe visie

---

<sup>10</sup> PB C van , , blz. .

<sup>11</sup> PB C van , , blz. .

<sup>12</sup> The future of European competitiveness: verslag van Mario Draghi over de toekomst van het Europese concurrentievermogen, september 2024, [https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report\\_en](https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en).

gepresenteerd om de duurzame groei in Europa een nieuwe impuls te geven. In het Letta-verslag<sup>13</sup> werd geconstateerd dat Europa zijn eengemaakte markt moet benutten om het voortouw te nemen in de wereldwijde concurrentie. De mededeling van de Commissie betreffende het kompas voor concurrentievermogen<sup>14</sup> bood een routekaart voor versterking van het concurrentievermogen, voortbouwend op de aanbevelingen van die verslagen. In de mededeling van de Commissie inzake de Clean Industrial Deal<sup>15</sup> werd de behoefte aan versnelling van de decarbonisatie, herindustrialisering en innovatie vastgesteld, waarbij klimaatactie en concurrentievermogen onder één overkoepelende groeistrategie worden samengebracht. Sectorale industriële actieplannen, zoals voor de automobielsector, staal en metalen, en chemicaliën, hebben als doel het concurrentievermogen, de duurzaamheid en de weerbaarheid van de Europese industrie op de lange termijn te waarborgen. In het verslag over de staat van het digitale decennium 2025<sup>16</sup> wordt de dringende noodzaak belicht om samenwerking te bevorderen en openbare en particuliere investeringen uit te breiden ter versterking van het digitale leiderschap, de soevereiniteit en de inclusiviteit van de Unie. Het gezamenlijk witboek over de gereedheid van de Europese defensie<sup>17</sup> onderstreept de noodzaak van een omvangrijke en snelle herinvestering in defensie ter ondersteuning van de vrijheid van handelen van Europa. Bovendien benadrukken de prioriteiten van de strategie voor economische veiligheid de essentiële noodzaak om de technologische voorsprong van de Unie veilig te stellen en de risico's voor economische relaties te verminderen, onder meer door het verbeteren van de weerbaarheid van toeleveringsketens, waardoor de afhankelijkheid van andere partijen wordt teruggedrongen. Het Europees oceaanpact beschrijft de noodzaak van het vergroten van het concurrentievermogen en het versnellen van de strategische transitie in alle sectoren van de blauwe economie, in het bijzonder gericht op decarbonisatie en het opschalen van innovatie. Zoals omschreven in de mededeling van de Commissie inzake de weg naar het volgende MFK<sup>18</sup>, moet de volgende langetermijnbegroting van de Unie gericht, eenvoudiger, flexibeler en voorspelbaar zijn en meer bijdragen tot het verwezenlijken van de prioriteiten van de Unie, waaronder het versterken van het concurrentievermogen van de Unie.

- (3) Om haar concurrentievoordeel te herwinnen en te verstevigen is het essentieel dat de Unie de innovatiecyclus nieuw leven inblaast door het ontwikkelen van haar capaciteit voor disruptieve innovatie en het investeren in opkomende, geavanceerde en strategische technologieën met significant economisch potentieel. Om haar autonomie in de wereldeconomie veilig te stellen moet de Unie haar technologisch en industrieel leiderschap in strategische sectoren waarborgen, te beginnen met toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen, het ontwikkelen en produceren van strategische

---

<sup>13</sup> Verslag van Enrico Letta over de toekomst van de eengemaakte markt, april 2024, <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

<sup>14</sup> [Kompas voor concurrentievermogen — Europese Commissie](#).

<sup>15</sup> Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie", COM(2025) 85 final van 26.2.2025.

<sup>16</sup> COM(2025) 290 final "State of the Digital Decade 2025: Keep building the EU's sovereignty and digital future."

<sup>17</sup> Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement, de Europese Raad en de Raad betreffende een "strategie voor economische veiligheid van de EU", JOIN(2023) 20 final van 20.6.2023.

<sup>18</sup> Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "De weg naar het volgende meerjarig financieel kader", COM(2025) 46 final van 11.2.2025.

technologieën in Europa, evenals het beheersen van risico's met betrekking tot haar veiligheid en weerbaarheid die voortvloeien uit kritieke externe afhankelijkheden. Dit kan worden gedaan door het aanpakken van tekortkomingen van de markt en suboptimale investerings situaties, op evenredige wijze en zonder particuliere financiering te verdringen, gezien de hoge investeringsbehoeften voor het verwezenlijken van prioriteiten van de Unie, onder meer voor decarbonisatie en de digitale transitie. Er moet grotere nadruk worden gelegd op het benutten van deelname door de particuliere sector door verbetering van de inzet van mechanismen voor het delen van risico's tussen fondsen van de Unie en particuliere investeerders, om een efficiënt gebruik van overheidsfinanciering te waarborgen. Dit bouwt voort op en versterkt de impact van de vooruitgang die is geboekt met de spaar- en investeringsunie, die zal voorzien in het regelgevingslandschap waarin particuliere investeringen kunnen gedijen. Het eventuele gebruik van aanvullende nationale middelen laat de toepassing van de artikelen 107 en 108 VWEU onverlet.

- (4) Bovenstaande vereist dat ondernemingen en projecten gedurende het gehele investeringstraject door financiering van de Unie worden ondersteund. Dat traject omvat alle fasen van de ontwikkeling en productie van strategische technologieën, producten en diensten in Europa, van toegepast onderzoek en alle vormen van innovatie, opschaling en industriële uitrol tot productie en uitrol op de markt, met inbegrip van de benodigde steun, infrastructuur en vaardigheden voor investering en operationele kosten. Het investeringstraject is niet lineair, want alle fasen beïnvloeden elkaar en er kunnen in elke fase ideeën voor nieuwe producten of diensten ontstaan. Europese financiering moet inspelen op deze niet-lineaire realiteit door grotere flexibiliteit in het verlenen van steun, zonder dat de voorspelbaarheid van financiering in het gedrang komt.
- (5) Ook moet financiering door de Unie bijdragen tot het ontstaan en de uitbreiding van innovatieve en industriële ecosystemen, waarin synergetische interactie tussen verschillende actoren plaatsvindt. Geslaagde ecosystemen kenmerken zich door intensieve en flexibele interacties en samenwerking tussen kleine en grote ondernemingen, academische onderzoeksinstituten, infrastructuuraanbieders, investeerders en overheidsinstanties. Zonder een dergelijke samenwerking binnen en tussen afzonderlijke innovatieve en industriële ecosystemen blijft er innovatiepotentieel onbenut.
- (6) Digitale connectiviteit is essentieel voor de bevordering van samenwerking binnen het ecosysteem, het versnellen van innovatie, het mogelijk maken van naadloze en veilige toegang tot kritieke digitale capaciteiten en oplossingen overal in de Unie, het vergemakkelijken van grensoverschrijdende publiek-private partnerschappen en het bevorderen van interoperabiliteit en kosteneffectiviteit.
- (7) Daarom is het doel van het EFC het tot stand brengen van investeringscapaciteit ter ondersteuning van het Europese concurrentievermogen in strategische technologieën, infrastructuur, producten en diensten en sectoren, om te voorzien in een soepeler investeringstraject. Het EFC zal het ontstaan en de uitbreiding van innovatie, particuliere financiering en industriële ecosystemen en de samenwerking op deze gebieden bevorderen.
- (8) In de EU bestaan er aanhoudende ongelijkheden tussen regio's op het gebied van concurrentievermogen en innovatieprestaties. Na langdurige inspanningen op zowel EU- als nationaal niveau om de innovatiekloof te dichten is het nu tijd om het volledige potentieel van elke regio te ontsluiten. Door te zorgen dat minder ontwikkelde gebieden

doeltreffend worden verbonden met EU-waardeketens komt de Unie als geheel in een betere wereldwijde concurrentiepositie.

- (9) De ultraperifere gebieden en de landen en gebieden overzee van de EU vormen een uniek en strategisch potentieel dat de Unie als geheel ten goede komt, onder meer door hun nabijheid bij derde landen, uitzonderlijke omstandigheden voor ruimte- en astrofysicaonderzoek, overvloedig potentieel voor hernieuwbare energie, rijke biodiversiteit en uitgestrekte zeegebieden. Het EFC moet hun potentieel als geostrategische buitenposten benutten, in het bijzonder ten behoeve van de doelstellingen van de Unie met betrekking tot veiligheid, paraatheid, regionale waardeketens en concurrentievermogen.
- (10) De Commissie moet zorg dragen voor strakke coördinatie en synergieën tussen alle financieringsbronnen van de Unie in het MFK. Hiertoe wordt het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie nauw met het EFC verbonden, om te waarborgen dat de Europese industrie door de Unie gefinancierde onderzoeksresultaten benut voor meer innovatie en productie in Europa. Ter bevordering van synergieën moeten de uit hoofde van deze verordening vastgestelde werkprogramma's worden geïntegreerd in een specifiek onderdeel en moet er worden gezorgd voor samenhang met het onderdeel "Concurrentievermogen", deel II, "Concurrentievermogen en samenleving" van Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>19</sup> [Horizon Europa-kaderprogramma voor onderzoek en innovatie]<sup>20</sup> overeenkomstig de bij deze verordening vastgestelde comitéprocedure. Daarnaast waarborgt het EFC samenhang met de soorten acties die uitgevoerd gaan worden via het Innovatiefonds, met name bij het ontwikkelen van werkprogramma's.
- (11) Ter bevordering van synergieën tussen acties in het kader van het EFC en van het Innovatiefonds moet in de werkprogramma's van het EFC zorg worden gedragen voor samenhang met de prioriteiten en de soorten acties die via het Innovatiefonds gefinancierd zouden kunnen worden. Tezamen gaan het EFC, Horizon Europa en het Innovatiefonds samenhangende ondersteuning bieden voor het concurrentievermogen van de Unie.
- (12) Bovendien moet het werkprogramma van het EFC, teneinde te voorzien in een sterke verbinding met het coördinatie-instrument voor concurrentievermogen, zorgen voor samenhang met via het instrument vastgestelde geselecteerde projecten en concurrentievermogensprioriteiten.
- (13) Samenwerking tussen overheden en particuliere sectoren kan het concurrentievermogen van de Unie ten goede komen, en inzet van particuliere investeringen is vereist ter verwezenlijking van de doelstellingen van het EFC. Daarom zou het mogelijk moeten zijn om onderdelen van de EFC-begroting uit te voeren door middel van publiek-private partnerschappen in combinatie met andere openbare en particuliere entiteiten, in de gevallen waarin dit de meest doeltreffende uitvoeringsvorm is om de voor onderzoek en technologische ontwikkeling vastgestelde beleidsdoelstellingen te verwezenlijken en tegelijkertijd additionaliteit te waarborgen en verdringing van particuliere investeringen te vermijden. Er moeten publiek-private partnerschappen in de vorm van gemeenschappelijke ondernemingen worden opgericht wanneer nauwe betrokkenheid van de Unie vereist is, waarbij moet worden gezorgd voor gepaste stemrechten voor de Unie, en voor voldoende co-investering door andere partners om de steun van de Unie optimaal te benutten. Met het oog op de bevordering van synergieën en

---

<sup>19</sup> PB L .. van .. , blz.

<sup>20</sup> COM(2025) 543.

efficiëntieverbeteringen is het nodig om, op basis van de vastgestelde behoeften, te zorgen voor een gecentraliseerde oprichting van en administratieve functies voor gemeenschappelijke ondernemingen. Derhalve moet het aantal gemeenschappelijke ondernemingen zo laag mogelijk worden gehouden.

- (14) Het EFC moet het volledige instrumentarium van de begroting van de Unie inzetten om gedurende het gehele investeringstraject bijkomende openbare en particuliere investeringen aan te trekken, in het bijzonder van institutionele beleggers. Het moet bijdragen aan het scheppen van een investeringscultuur door overheidsgelden en het potentieel voor risicovermindering van de begroting van de Unie beter te benutten. Het EFC zal de meerwaarde van actie van de Unie maximaliseren en particulier kapitaal aantrekken met het oog op een concurrerende innovatie- en industriële basis, waaronder door de inzet van innovatieve financieringsinstrumenten, zoals publiek-private co-investeringen met asymmetrische verdeling van risico en rendement. Vanuit dit oogpunt moet het gebruik van financiële instrumenten die particuliere investeerders aantrekken, waar mogelijk de voorkeur krijgen.
- (15) In het Draghi-verslag wordt opgeroepen tot meer investeringssteun om de investeringskloof te dichten en wordt InvestEU aangewezen als het belangrijkste in te zetten risicodelingsinstrument. Het InvestEU-instrument van het EFC moet zorgen voor één begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten ter ondersteuning van het concurrentievermogen van de EU opleveren.
- (16) In een snel veranderende economische, sociale, geopolitieke en veiligheidsomgeving is recent gebleken dat er behoefte is aan een flexibeler meerjarig financieel kader met bijbehorende programma's. Daartoe, en overeenkomstig de doelstellingen van het EFC, moet bij de financiering in de begrotingsprocedure terdege rekening worden gehouden met de zich ontwikkelende beleidsbehoeften en prioriteiten van de Unie zoals vastgesteld in door de Commissie gepubliceerde relevante documenten, terwijl tegelijkertijd de noodzakelijke voorspelbaarheid voor de uitvoering van investeringen gewaarborgd moet blijven.
- (17) Het EFC moet toegang tot financiering uit programma's van de Unie vergemakkelijken door gebruikersgerichte, snelle, eenvoudigere en geharmoniseerde procedures en de samenhang tussen instrumenten van de Unie en met investeringen van lidstaten versterken. Het EFC moet begunstigen van financiering door de Unie, en met name de industrie, kmo's, start-ups en scale-ups, met inbegrip van de in het kader van de komende 28e regeling opgerichte ondernemingen, centraal stellen in het ontwerp van financieringsinstrumenten van de Unie.
- (18) Het EFC moet opereren op vier beleidsterreinen die een afspiegeling vormen van de belangrijkste beleidsprioriteiten van de Unie: schone transitie en industriële decarbonisatie; digitaal leiderschap; gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie; weerbaarheid en veiligheid, defensie-industrie en ruimtevaart.
- (19) Infrastructuur is een cruciaal voor het Europese concurrentievermogen. Investeringen in infrastructuur vormen een noodzakelijke voorwaarde voor de juiste werking van de eengemaakte markt van de EU, de groene en digitale transitie en het versterken van de weerbaarheid en veiligheid van de Unie. Zo stimuleert het trans-Europese vervoersnetwerk duurzame vormen van vervoer en bevordert het verbeterde multimodale en interoperabele digitale en vervoersoplossingen, wat bijdraagt tot een soepele werking van de interne markt. De trans-Europese netwerken voor energie zijn cruciaal voor een werkelijke energie-unie met het oog op het verwezenlijken van de energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie door de netwerken voor elektriciteit en

schone energie van lidstaten met elkaar te verbinden om onze onafhankelijkheid op energiegebied en ons concurrentievermogen te waarborgen. Hiertoe zijn de ontwikkeling van interconnectoren tussen landen, binnenlands transport en distributienetten essentieel. De steun van het EFC zal samenhangen met en complementair zijn aan de Connecting Europe Facility (CEF). Het is voor het Europese concurrentievermogen essentieel dat wordt gezorgd voor synergieën tussen de ontwikkeling van trans-Europese energie- en vervoersnetwerken met een sterk grensoverschrijdend effect, ondersteund door de CEF, en investeringssteun voor de decarbonisatie, modernisering en uitbreiding van digitale, vervoers- en energie-infrastructuur via het EFC.

- (20) Voorts zijn trans-Europese digitale netwerken essentieel voor de onderlinge verbinding van nationale en internationale telecommunicatienetwerken, om naadloze, beveiligde grensoverschrijdende toegang tot high-performance computing, cloud, gegevens en AI-capaciteiten mogelijk te maken. Vanuit dit oogpunt bezien is het van cruciaal belang om de infrastructuur voor concurrentievermogen, zoals terrestrische backbonenetwerken en onderzeese kabelinfrastructuur, te ontwikkelen, te beschermen en te onderhouden, om de continuïteit van de dienstverlening bij incidenten te waarborgen en de detectiecapaciteiten in zeebekkens te verhogen om de beveiliging van onderzeese kabels te verbeteren, zoals opgemerkt in de gemeenschappelijke mededeling “EU-actieplan voor de beveiliging van kabels”.
- (21) De concurrentiekracht van de Unie is gelegen in haar bevolking. Het kompas voor concurrentievermogen wijst de bevordering van vaardigheden en hoogwaardige werkgelegenheid aan als een horizontale katalysator. In de conclusies van de Europese Raad wordt opgemerkt dat naar aanleiding van de mededeling van de Commissie van 5 maart 2025 inzake een vaardigheidsunie nadere inspanningen moeten worden verricht ter verbetering van de verwerving, de erkenning en het behoud van vaardigheden overall in de EU, van de opbouw van basisvaardigheden tot de toepassing van een leven lang leren, bij- en omscholing, overeenkomstig de Europese pijler van sociale rechten en het bijbehorende actieplan. Een sterke dialoog maakt daar deel van uit. Menselijk kapitaal is van groot belang voor de welvaart van de Unie, haar economische veerkracht en haar unieke sociale markteconomie. Het is essentieel voor het bevorderen van de welvaart, waaronder hoogwaardige banen, door het versterken van de productiviteitsgroei, waardoor sectoren in de Unie concurrerder en innovatiever worden, wat bijkomende investeringen aantrekt, en ter ondersteuning van een dynamische eengemaakte markt en verhoogde economische veiligheid. Het EFC moet bijdragen aan de vaardigheidsunie<sup>21</sup> door het ondersteunen van de ontwikkeling van geschoolde arbeidskrachten die zijn uitgerust met de specifieke vaardigheden die vereist zijn voor de strategische investeringsgebieden van het fonds, door middel van een leven lang leren, onderwijs, scholingsprojecten en leerlingplaatsen, het scheppen van aantrekkelijke, hoogwaardige werkgelegenheid die voor iedereen toegankelijk is en door investeringen van het EFC vergezeld te laten gaan van investering in vaardigheden teneinde vaardigheidstekorten in de betreffende strategische sector van het EFC te bestrijden, met duidelijke vermelding wanneer dit het geval is. Dit omvat een vaardigheidsgarantie die werknemers in sectoren die herstructurering ondergaan de mogelijkheid zou moeten bieden tot bij- en omscholing, aansluitend op relevante nationale, regionale en/of sectorale transitie strategieën. Het EFC moet kennis over vaardigheden en bij- en

---

<sup>21</sup> Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's “De vaardigheidsunie”, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

omscholing ondersteunen en publiek-private partnerschappen tussen universiteiten, aanbieders van beroepsopleidingen, ondernemingen, in het bijzonder kmo's, sociale partners en instellingen voor toegepast onderzoek bevorderen. Tevens zou het EFC activiteiten van allianties van universiteiten kunnen ondersteunen, ook in samenwerking met werkgevers, ter verbetering van hun innovatieprestaties en ter ontwikkeling van vaardigheden en talent.

- (22) Het EFC moet bijdragen aan de doelstellingen van het decarboniseren van de Europese industrie door het bevorderen van de ontwikkeling en uitrol van schone technologieën. Het EFC zal de uitvoering van de Clean Industrial Deal ondersteunen, en de schone transitie en decarbonisatie zullen de groei en het concurrentievermogen van Europese industrieën aandrijven. Hiertoe zal het EFC de decarbonisatie ondersteunen met een technologie-neutrale benadering, waarbij de bijdrage van verschillende technologieën aan netbalancing en sectorkoppeling wordt erkend, zodat met name rekening kan worden gehouden met de investeringsbehoeften van energie-intensieve sectoren. Voorts moet het de uitvoering van het actieplan voor betaalbare energie bevorderen, ter waarborging van veilige, betaalbare, efficiënte en schone energie voor alle Europeanen. Het EFC zal bijdragen aan de overgang naar een gedecarboniseerde, circulaire, hulpbronefficiënte, klimaatneutrale, waterweerbare en biogebaseerde economie. Ook zal het ondersteuning bieden voor duurzame, natuurpositieve en weerbare industriële productie in energie-intensieve industrieën in de Unie, in overeenstemming met de doelstelling van het komende voorstel voor wetgeving inzake een versnelling van industriële decarbonisatie. Daarnaast moet het de doelstellingen van Verordening (EU) 2024/1724 van het Europees Parlement en de Raad<sup>22</sup> (verordening voor een nettonulindustrie) ondersteunen, door versterking van de productiecapaciteit van nettonultechnologieën, het opvoeren van productiecapaciteiten en investeringen in daarmee samenhangende infrastructuur. Om de decarbonisatie van de vervoerssector te ondersteunen zal het EFC onder meer ook investeren in duurzame brandstoffen, de bijbehorende infrastructuur en mobiele activa, evenals in de modernisering en digitalisering van het vervoer.
- (23) Ook zal het EFC bijdragen aan de bescherming, het herstel en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, waaronder water, kust, zee en bodem, de terugdringing van vervuiling en het biodiversiteitsverlies en het aanpakken van achteruitgang van terrestrische en mariene ecosystemen, waarbij tegelijkertijd de klimaat- en waterweerbaarheid wordt verbeterd. Het EFC-beleidsterrein voor schone transitie en decarbonisatie moet projecten financieren die bijdragen tot deze doelstellingen.
- (24) Projecten en activiteiten in het kader van het beleidsterrein van schone transitie en industriële decarbonisatie bevorderen energie-efficiëntie, geïntegreerde duurzame energie, nieuwe energie, energierenovaties en innovatieve verwarmings- en koelingsoplossingen.
- (25) De productiviteit van de industriële sector in de Unie is tevens afhankelijk van een efficiënt gebruik van hulpbronnen, omdat de input van materialen een aanzienlijk deel van de productiekosten vormt. Een circulaire benadering van producten en industrie zorgt voor een hogere productiviteit van hulpbronnen, en activiteiten voor waardebehoud zoals herproductie, revisie en reparatie bieden belangrijke werkgelegenheidskansen. Het EFC

---

<sup>22</sup> Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (PB L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

moet bijdragen aan de bio-economie, de circulaire economie en de toegang tot materialen, waaronder biomaterialen.

- (26) De Unie kan een wereldleider worden op het gebied van digitale technologieën, zoals artificiële intelligentie, digitale identiteit, halfgeleiders, robotica, quantumtechnologieën, ruimtevaarttechnologieën enz., door het nog onbenutte potentieel van onze onderzoekers en industrieën in te zetten. Het EFC moet de ontwikkeling en uitrol van digitale oplossingen, infrastructuur en capaciteiten overal in de Unie bevorderen ten gunste van de Europese samenleving en economie.
- (27) Chronische onderinvestering in de Europese technologiesector is een van de belangrijkste redenen voor het gebrekkige concurrentievermogen van de Unie, vergeleken met onze concurrenten wereldwijd. Bovendien is Europese soevereiniteit op het gebied van digitale technologie en infrastructuur essentieel geworden voor onze weerbaarheid en veiligheid en voor de democratie, zoals opgemerkt in het verslag over de staat van het digitale decennium 2025, waarin ook werd gewezen op de aanzienlijke lacunes bij het bereiken van de streefdoelen van de Unie voor 2030, met name wat betreft de ontwikkeling van artificiële intelligentie (AI) en ruimtevaarttechnologieën, halfgeleiders, 5G en digitale vaardigheden.
- (28) Hoewel de digitale transformatie van Europa zich versnelt, zijn vanwege het grote aantal kritieke afhankelijkheden van leveranciers van buiten de Unie (van grondstoffen, geavanceerde halfgeleiders en AI-chips tot systemen, infrastructuur en diensten) Europese alternatieven nodig die de digitale transformatie verankeren in de Europese economie, met onze gedeelde waarden als het essentiële onderscheidingspunt, ook door het inzetten van de kracht van open-sourcetechnologieën. Steun voor digitaal leiderschap wordt aangestuurd door al dan niet in regelgeving vervatte beleidsinitiatieven van de Unie op digitaal gebied, zoals de verordening artificiële intelligentie (AI), het actieplan voor het AI-continent, de AI-toepassingsstrategie, de wetgeving inzake cloud- en AI-ontwikkeling, de strategie voor de data-unie, de wetgeving inzake digitale netwerken, de EU-quantumstrategie en de quantumverordening, de verordening cybersolidariteit, de verordening cyberweerbaarheid en de verordening cyberbeveiliging, het witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030 en de herziening van de EU-chipsverordening, en door toekomstige beleidsinitiatieven. De digitale gebieden waarin moet worden geïnvesteerd omvatten een aantal kritieke grensverleggende technologieën zoals AI en AI-gestuurde digitale tweelingen, robotica, halfgeleiders en autonome of quantumtechnologieën. Ook omvatten zij essentiële infrastructuur zoals digitale identiteit, de cloud, high performance en quantum-computing, communicatie, infrastructuur voor geavanceerde observatie onder water en detectie-infrastructuur, netwerken voor digitale connectiviteit, waaronder onderzeese kabels, alsmede capaciteiten voor cyberbeveiliging, defensie of ruimtevaart. Het stimuleren van de acceptatie daarvan in zowel particuliere als publieke sectoren maakt onze hele economie concurrerender, veiliger, meer soeverein en duurzamer, waarbij de weerbaarheid en paraatheid van de samenleving worden versterkt. Bovendien stimuleren interoperabele digitale technologieën de modernisering van de publieke sector, wat een positief effect heeft op de integratie van de eengemaakte markt, onze meest waardevolle opstap richting het wereldwijd concurrerend worden van Europese digitale start-ups. Technologische vooruitgang en innovatie in elke economische sector, en derhalve de productiviteit en het concurrentievermogen daarvan, worden in wezen aangestuurd door de integratie van sectorspecifieke digitale ontwikkelingen en het gebruik van digitale oplossingen die

door alle onderdelen van het EFC moeten worden ondersteund in het kader van de activiteiten die in de verschillende bedrijfsterranen van het EFC worden ontwikkeld.

- (29) Afhankelijkheid van leveranciers met hoog risico in kritieke sectoren kan een strategisch risico van buitenlandse inmenging met zich meebrengen en de veiligheid, weerbaarheid en soevereiniteit van de Unie in gevaar brengen. De NIS-samenwerkingsgroep, die samenwerkt met de Commissie en het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa), speelt een centrale rol in het uitvoeren van de gecoördineerde veiligheidsrisicobeoordelingen van kritieke toeleveringsketens van de EU, rekening houdend met technische en, wanneer relevant, niet-technische risicofactoren overeenkomstig artikel 22 van Richtlijn (EU) 2022/2555 van het Europees Parlement en de Raad<sup>23</sup>.
- (30) Europa moet zijn veiligheidsbelangen beschermen tegen leveranciers die een aanhoudend veiligheidsrisico zouden kunnen vormen vanwege de mogelijke inmenging door derde landen en vanwege de veiligheid van die landen, met name de cyberbeveiliging. Het is daarom noodzakelijk om het risico van aanhoudende afhankelijkheid van leveranciers met hoog risico in de interne markt te verminderen, ook in de ICT-toeleveringsketen, omdat dit mogelijk ernstige negatieve effecten op de veiligheid voor gebruikers en ondernemingen overal in de Unie en voor de kritieke infrastructuur van de Unie zou kunnen hebben wat betreft de integriteit van gegevens en diensten en de beschikbaarheid van diensten. Deze beperking moet worden gebaseerd op een evenredige risicobeoordeling en de bij beleid en wetgeving van de Unie vastgestelde risicobeperkende maatregelen.
- (31) Bij een geslaagde uitrol van grens- en sectoroverschrijdende interoperabiliteit is er sprake van een aanzienlijk onbenut potentieel, in het bijzonder voor het concurrentievermogen van Europese bedrijven. Daarom is investering in de ontwikkeling van pan-Europese digitale openbare infrastructuur die interoperabele, beveiligde en soevereine digitale netwerken, oplossingen en diensten omvat dringend noodzakelijk voor het aanpakken van het gefragmenteerde interoperabiliteitslandschap van de gehele Unie, met name met het oog op het transformeren van de publieke sector van de lidstaten tot een onderling verbonden, soepel en flexibel digitaal ecosysteem. De uitrol van interoperabiliteit door Europese openbare bestuursorganen op alle niveaus vormt een voorwaarde voor een weerbare en innovatiegestuurde publieke sector die bijdraagt tot de streefdoelen van concurrentievermogen, technologische soevereiniteit en veiligheid van de Unie.
- (32) Ter verbetering van de volksgezondheid en versterking van het concurrentievermogen van de Unie is het essentieel om de toename van overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten aan te pakken door middel van gerichte strategieën voor gezondheidsbevordering en ziektepreventie en doorlopende investeringen, onder meer in de sectoren voor farmaceutica en medische hulpmiddelen. Dergelijke actie, gekoppeld aan de bevordering van doeltreffende, toegankelijke en veerkrachtige gezondheidsstelsels, kan de productiviteit van de beroepsbevolking aanzienlijk versterken door het verbeteren van de volksgezondheid en het verminderen van tekorten aan arbeidskrachten, en tegelijkertijd zorgen voor ondersteuning van gezondheidsstelsels die innovatie aansturen. Het benutten van gezondheidsgegevens is

---

<sup>23</sup> Richtlijn (EU) 2022/2555 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 en Richtlijn (EU) 2018/1972 en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2016/1148, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

essentieel bij die inspanningen, omdat dit geïnformeerde besluitvorming mogelijk maakt. Bovendien is het bevorderen van innovatie door versteviging van het op bewijzen gebaseerde traject van medische doorbraken naar verhandelbare oplossingen essentieel voor het versterken van het concurrentievermogen van de Unie en tevens gunstig voor het verbeteren van de voorzieningszekerheid.

- (33) De bio-economie vormt een groeimotor die een succesvolle groene transitie in Europa mogelijk maakt en het concurrentievermogen en de strategische autonomie kan versterken. Hoewel de hervorming van industriële ecosystemen, de versterking van de strategische autonomie en het ontsluiten van waarde in verschillende strategische sectoren door de Europese bio-economie al gaande is, is het van cruciaal belang om investeringen, initiatieven en strategieën op het niveau van de Unie en van de lidstaten te versterken, zodat dit de norm wordt in alle sectoren en regio's van de Unie, teneinde haar potentieel te verwezenlijken, en in het bijzonder voor sleutelindustrieën. Het is nodig om het concurrentievermogen, de duurzaamheid, de veerkracht en de rechtvaardigheid van de landbouw-, visserij-, aquacultuur- en bosbouwsectoren en van plattelands- en kustgebieden te bevorderen en om bij te dragen aan de voedselzekerheid in de Unie op de lange termijn.
- (34) Er zijn investeringen, initiatieven en strategieën nodig om de innovatiekloof te dichten en te zorgen voor snellere ontdekking, ontwikkeling, risicovermindering, demonstratie en opschaling van bio-economische innovaties, hun marktacceptatie te ondersteunen, financiering te bieden gedurende het innovatietraject voor start-ups en voor het opschalen van ondernemingen met hoge groei, om efficiënt gebruik van hulpbronnen te maximaliseren en de voorziening van duurzaam geproduceerde biomassa zeker te stellen. De bio-economie draagt bij tot decarbonisatie door te voorzien in duurzame alternatieven voor producten en processen op fossiele basis, maar ook tot circulariteit, de schone transitie, koolstoflandbouw, biodiversiteit, ecosysteemdiensten en natuurherstel.
- (35) Bevordering van de weerbaarheid van de Europese industrie is essentieel voor het behoud van het concurrentievermogen van de Unie, ook in tijden van crisis, en voor de veiligheid van de Unie. Met het oog op de weerbaarheid moet het EFC acties ondersteunen die gericht zijn op het terugdringen van afhankelijkheden en het diversifiëren van de voorziening in strategische sectoren zoals de grondstoffensector, waardoor de capaciteit van de Unie voor een verzekerde voorziening van duurzame kritieke grondstoffen in de gehele waardeketen wordt versterkt in overeenstemming met de doelstellingen van Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad (verordening kritieke grondstoffen)<sup>24</sup> en de chemische industrie, waar vrijwel alle industriële sectoren op steunen. Het nastreven van een ambitieuze en wederzijds voordelige handelsagenda is essentieel voor het vermogen van de Unie om haar toeleveringsketens te diversifiëren en afhankelijkheden doeltreffend terug te dringen.
- (36) Daarbij heeft de geopolitieke context, in het bijzonder de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, de Unie en haar lidstaten blootgesteld aan een hoog risico van verwerkelijking van conventionele militaire dreigingen, met name voor de aan Rusland, Belarus en Oekraïne grenzende lidstaten. In die context, en gezien de dreigingen aan de andere

---

<sup>24</sup> Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 (PB L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

grenzen van de Unie, worden extra investeringen in defensie en steun voor projecten zoals de Baltische defensielinie en het oostelijke grensschild prioriteit als prioriteit aangemerkt. De defensie-industrie en de ruimtevaart vormen belangrijke ecosystemen voor de waarborging van de weerbaarheid en strategische autonomie van de Europese Unie en voor het verhogen van de gereedheid en paraatheid van de Unie in overeenstemming met het witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030<sup>25</sup>. Een versterking van investeringen in defensie ondersteunt tevens de focus van de Unie op duurzaamheid, concurrentievermogen, weerbaarheid en veiligheid en voor de positie van de Unie in de wereld. Een sterke Europese technologische en industriële defensiebasis (EDTIB) vormt een onmisbare voorwaarde voor gereedheid op defensiegebied en geloofwaardige afschrikking. Zij is tevens essentieel voor de bescherming van Europese burgers door het waarborgen van het vermogen van de Unie om te reageren op nieuwe veiligheidsuitdagingen, om Oekraïne te ondersteunen en om de positie van Europa als speler op het wereldtoneel te handhaven. De EDTIB wordt erkend als een strategisch middel dat bijdraagt tot de economische weerbaarheid en veiligheid, de innovatie, het technologische leiderschap en de strategische autonomie van de Unie. De defensiesector van de Unie en haar lidstaten ontwikkelt zich snel, waarbij geavanceerde technologieën en nieuwe actoren een steeds belangrijkere rol spelen. Innovatiecycli versnellen zich ook, met een toenemende nadruk op snelle prototyping, tests en validatie, ook in reële bedrijfsomgevingen. Ter verbetering van de militaire mobiliteit moeten investeringen in nieuwe civiel-militaire activa, waaronder mobiele activa en infrastructuur voor tweërlei gebruik, worden ontwikkeld. Gecoördineerde en aanhoudende steun voor de EDTIB is daarom essentieel voor het vergroten van de collectieve veiligheid van de Unie en haar lidstaten, de ontwikkeling van Uniebrede defensieprojecten van gemeenschappelijk belang en de gereedheid van de Europese defensie. In verband daarmee moeten ook acties ter ondersteuning van de versterking van de technologische en industriële defensiebasis van Oekraïne worden gefinancierd, want de industrie van dat land zal een cruciale rol spelen bij de ondersteuning van de toegenomen Europese defensiebehoeften. Hiertoe wordt bij de uitvoering van het EFC rekening gehouden met de doelstellingen van het strategisch kompas voor veiligheid en defensie en moet het aansluiten op de prioriteiten op het gebied van defensiecapaciteit die door de lidstaten gezamenlijk overeen zijn gekomen in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB).

- (37) Ruimtevaarttechnologie, -gegevens en -diensten van de Unie zijn onmisbaar geworden in het dagelijks leven van de Europeanen en zijn essentieel om strategische belangen veilig te stellen. De ruimtevaart draagt bij aan alle economische sectoren, van landbouw tot het bankwezen. De sector is een kritieke katalysator voor veiligheid en defensie en voor een goed functionerende en concurrerende economie, bijvoorbeeld door te voorzien in nauwkeurige positiebepalingsdiensten voor een brede waaier aan sectoren en gebruikers, uiteenlopend van lucht- tot zeevaart, en speelt daardoor een belangrijke rol voor de onafhankelijkheid en soevereiniteit van Europa en Europese burgers. De ruimtevaart is van cruciaal belang voor het verwezenlijken van de prioriteiten en strategische streefdoelen van de EU, waaronder die van economische welvaart, economische veiligheid, decarbonisatie en de groene en digitale transitie. De ruimtevaart draagt bij tot de economische veiligheid van de Unie en haar lidstaten. Ook stimuleert de sector wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie, met overloopeffecten in een breed spectrum van sectoren. Tot slot biedt de ruimtevaart een

---

<sup>25</sup> De Commissie en de hoge vertegenwoordiger hebben het witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030 op 19 maart 2025 ingediend.

platform voor internationale samenwerking en ruimtediplomatie ter ondersteuning van de positie van de Unie als betrouwbare partner op het wereldtoneel.

- (38) De ruimtevaartcomponenten van het ECT zijn gevoelig. Hun diensten moeten degelijk en volledig betrouwbaar zijn. De continuïteit van hun diensten en een hoge mate van beveiliging moeten worden gewaarborgd, ook in de ernstigste crisissituaties. Wanneer niet aan die voorwaarden wordt voldaan, zou dat zeer ernstige gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van de Unie en haar lidstaten. Met het oog daarop moeten specifieke bepalingen van toepassing zijn voor specifieke omstandigheden.
- (39) Het EFC moet tevens de beleidsdoelen ondersteunen van een veiliger, beter beveiligd Europa dat beter is voorbereid op veiligheidsdreigingen, in het bijzonder door het vergroten van het concurrentievermogen en de strategische autonomie van de Europese industrie, waaronder maritieme en douaneveiligheid, kritieke energie- en vervoersinfrastructuur en civiele paraatheid. Voor het aanpakken van toenemende veiligheidsdreigingen en hybride dreigingen zoals terrorisme, georganiseerde criminaliteit, cybercriminaliteit, klimaatrampen en aanvallen op kritieke infrastructuur moet het EFC de Europese inspanningen voor het verhogen van het dreigingsbewustzijn, de opbouw van weerbaarheid en het versterken van veiligheidsinvesteringen ondersteunen, en in relevante sectoren ingebouwde paraatheid bevorderen.
- (40) Steeds vaker worden dezelfde technologieën gebruikt voor markt- en defensietoepassingen, vaak aangestuurd door innoverende start-ups. Het is daarom dringend noodzakelijk om maatregelen na te streven voor een betere benutting van synergieën tussen het civiele en het defensiedomein en technologieën voor tweërlei gebruik. Technologieën, materialen, kennis of producten voor tweërlei gebruik, die zowel voor civiele als voor militaire doeleinden kunnen worden ingezet, kunnen door verschillende onderdelen van het EFC worden ondersteund, met het oog op een betere verbinding tussen de technologische industrie van de Unie en haar industriële defensiebasis en tevens met het Europese kapitaal voor technologische innovatie.
- (41) Om voorspelbaarheid voor belanghebbenden te waarborgen en een voldoende mate van zekerheid te bieden voor investeringsplanning moet voor het EFC een indicatieve verdeling van de begroting over de beleidsterreinen worden vastgesteld voor de periode van 2028 tot en met 2034, waarbij de flexibiliteit behouden moet blijven om onderdelen van de begroting gedurende de looptermijn van het meerjarig financieel kader te herverdelen in het licht van nieuwe uitdagingen en opkomende prioriteiten. In dit verband moet worden gewaarborgd dat op elk beleidsterrein een bepaalde minimale begrotingstoewijzing beschikbaar is voor langetermijnplanning en -verplichtingen, over meerdere jaren verdeeld in jaartranches, waardoor de Unie haar vraag kan consolideren en strategische langetermijnrelaties met ontvangers kan aangaan om de industrie en het financiële ecosysteem voorspelbaarheid op de lange termijn te bieden en het opzetten van belangrijke infrastructuur voor de Unie mogelijk te maken, zoals voor beheer van waterstof en industriële koolstof, satellietssystemen van wereldklasse, infrastructuur voor observatie onder water, cyberbeveiliging, halfgeleiders, quantum, AI en high-performance computing of kritieke infrastructuur, en de verdediging van ruimtevaartprojecten van gemeenschappelijk belang.
- (42) Om de belangrijke doelstellingen te verwezenlijken en het EFC te beheren moet worden voorzien in voldoende middelen voor de uitvoering van het EFC. De begrotingstoewijzing moet daarom een toereikende bijdrage leveren aan de kosten van het beheer van het EFC.

- (43) Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad is van toepassing op deze basishandeling. Zij legt de regels vast voor de opstelling en uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie, met inbegrip van de regels voor subsidies, prijzen, niet-financiële schenkingen, aanbestedingen, indirect beheer, financieringsinstrumenten en begrotingsgaranties. Overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad<sup>26</sup>, Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad<sup>27</sup>, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad<sup>28</sup> en Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad<sup>29</sup> moeten de financiële belangen van de Unie worden beschermd door evenredige maatregelen, met inbegrip van preventie, opsporing, correctie en onderzoek van onregelmatigheden en fraude, terugvordering van verloren gegane, onverschuldigd betaalde of onjuist bestede financiële middelen alsook, in voorkomend geval, oplegging van administratieve sancties. In het bijzonder kan het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 onderzoek verrichten, met inbegrip van controles en verificaties ter plaatse, om vast te stellen of er sprake is van fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad. Overeenkomstig Verordening (EU) 2017/1939 kan het Europees Openbaar Ministerie (EOM) overgaan tot onderzoek en vervolging van fraude en andere strafbare feiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad in de zin van Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad<sup>30</sup>. Personen of entiteiten die middelen van de Unie ontvangen, moeten overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 ten volle meewerken aan de bescherming van de financiële belangen van de Unie, de nodige rechten en toegang verlenen aan de Commissie, OLAF, de Europese Rekenkamer en, naargelang van het geval, het EOM en ervoor zorgen dat derden die betrokken zijn bij de uitvoering van middelen van de Unie gelijkwaardige rechten verlenen.
- (44) Ter bevordering van het concurrentievermogen van de Unie moet het EFC als aanvulling op de begroting waar mogelijk bijkomende externe bestemmingsontvangsten aantrekken en genereren. In dit opzicht moet het EFC open zijn en synergieën en samenwerking vergemakkelijken voor alle financiële of niet-financiële bijdragen die de concurrentievermogensdoelstellingen kunnen ondersteunen, waaronder die van lidstaten, derde landen en internationale organisaties.

---

<sup>26</sup> Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

<sup>27</sup> Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen (PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

<sup>28</sup> Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden (PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

<sup>29</sup> Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie ("EOM") (PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

<sup>30</sup> Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (PB L 198 van 28.7.2017, blz. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (45) Ter bevordering van de weerbaarheid van de economie van de Unie, met name door het terugdringen van strategische afhankelijkheden, moet het EFC de voorkeur van de Unie voor het ondersteunen van productie en het ontwikkelen van strategische technologieën en sectoren die in de Unie zijn gevestigd faciliteren, met name voor acties met betrekking tot strategische activa, belangen, autonomie of veiligheid van de Unie, in overeenstemming met de wetgeving van de Unie en haar internationale verplichtingen. Het is essentieel dat Europese financiering bijdraagt tot de acceptatie van strategische technologieën die in de Unie worden ontwikkeld. Ter ondersteuning van de ontwikkeling en productie in de Unie van door de Unie gefinancierde strategische technologieën moet het EFC toelaten dat voorwaarden worden gesteld aan de verlening van steun uit het fonds door middel van de beperking van controlemechanismen, de beperking van de overdracht van activa en de beperking van de toelevering tot het gebruik van specifieke producten en technologieën.
- (46) Het EFC moet openstaan voor samenwerking met derde landen wanneer dat in het belang van de Unie is. In dat verband kan de Unie derde landen volledig of gedeeltelijk betrekken bij activiteiten in het kader van het EFC. Hierbij moet worden gezorgd voor een billijk evenwicht tussen de bijdragen van en voordelen voor de derde landen en moet de bescherming van het financiële belang en, waar relevant, het veiligheidsbelang van de Unie worden gewaarborgd.
- (47) Het EFC moet open zijn en synergieën met andere activiteiten van de Unie ter ondersteuning van nauw met concurrentievermogen verbonden beleidsterreinen mogelijk maken, waaronder het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, extern beleid en programma's onder gedeeld beheer met lidstaten. Hierdoor moet het mogelijk worden om financiering voor acties ter ondersteuning van de doelstellingen van meerdere beleidsterreinen van de Unie te combineren en samen te voegen. Er moet samenwerking tussen de Commissie en lidstaten tot stand worden gebracht met het oog op consistentie en complementariteiten tussen het EFC en Verordening (EU) [XXX] [plannen voor nationaal en regionaal partnerschap]. Bovendien moet steun uit hoofde van Verordening (EU) [XXX] [plannen voor nationaal en regionaal partnerschap] en van het EFC aan projecten waaraan het keurmerk voor concurrentievermogen is toegekend, worden vergemakkelijkt, daarbij profiterend van de beoordeling die voorafgaand aan toekenning van het keurmerk is uitgevoerd en onverminderd de staatssteunregels. De criteria voor toekenning van het keurmerk voor concurrentievermogen moeten zodanig worden opgesteld dat het keurmerk kan fungeren als een kwaliteitsgarantie die institutionele beleggers zekerheid verschaft dat het project op gepaste wijze is doorgelicht. Het keurmerk voor concurrentievermogen moet worden toegekend aan hoogwaardige projecten die bijdragen tot de doelstellingen van het EFC. Het EFC kan samen met andere programma's van de Unie of andere mededonoren of mede-investeerders worden uitgevoerd, en die partners moeten zitting kunnen nemen in evaluatiecomités voor gezamenlijk gefinancierde toekenningsprocedures. De uitvoering van al deze synergieactiviteiten moet eenvoudig zijn. De vereisten voor verslaglegging en administratie voor ontvangers moeten worden beperkt, waar mogelijk tot één contractuele verslagleggings- en betalingsstroom met één reeks regels voor alle geboden steun.
- (48) Steun van de Unie moet worden gericht op de verwezenlijking van beleidsdoelstellingen. In alle gevallen moet EFC-financiering worden verstrekt in de vorm die het best in staat is om de doelstellingen van het fonds te verwezenlijken, terwijl de administratieve lasten voor ontvangers tot het absolute minimum worden beperkt. Bij het uitvoeren van de begroting moet het EFC het volledige instrumentarium voor

steun van de Unie bieden en zorgen voor synergieën tussen de door het fonds ondersteunde beleidsterreinen, in het bijzonder door vereenvoudigde gemeenschappelijke toekenningsprocedures mogelijk te maken om doelstellingen van meer dan één beleidsterrein na te streven. In dat opzicht moet als belangrijke vereenvoudigingsmaatregel het wegnemen van omslachtige financiële verslaglegging worden nagestreefd door een zo breed mogelijk gebruik van financiering die niet aan kosten is gekoppeld.

- (49) Het EFC moet een gevarieerde verzameling beleidsterreinen ondersteunen die bijdragen tot concurrentievermogen en tegelijkertijd voorzien in een geharmoniseerd referentiekader van subsidiabiliteitscriteria om te zorgen voor beleidssturing en een voldoende mate van bescherming van economische en veiligheidsbelangen door de steun van de Unie te richten op ontvangers in de lidstaten, met inbegrip van landen en gebieden overzee. Waar nodig moet het EFC specifieke subsidiabiliteitscriteria vaststellen voor strategische sectoren en technologieën, met inbegrip van onderliggende waardeketens, kritieke infrastructuur van de Unie en specifieke vermogens.
- (50) Het EFC moet worden uitgevoerd via werkprogramma's zoals vastgesteld bij deze verordening. Werkprogramma's kunnen worden vastgesteld per jaar of voor meerdere jaren. Dat laatste kan in het bijzonder worden overwogen ten aanzien van steun van de Unie voor begrotingsgaranties en financieringsinstrumenten, met het oog op het bieden van voorspelbaarheid aan uitvoerende partners. De aangewezen wijze van uitvoering vormt de weerslag van de vastgestelde behoefte aan sturing, flexibiliteit, voorspelbaarheid en efficiëntie, die nodig zijn om aan de doelstellingen van de verordening te voldoen. Overeenkomstig Verordening (EU Euratom) 2024/2059 worden in de werkprogramma's meer technische details inzake de uitvoering van de begroting vastgelegd voor de door het EFC ondersteunde groep beleidsterreinen, waaronder specifieke subsidiabiliteits- en toekenningscriteria afhankelijk van het instrument voor uitvoering van de begroting, subsidie dan wel aanbesteding, en de specifieke beleidsdoelstellingen die worden nagestreefd. Overeenkomstig artikel 136 van het Financieel Reglement moeten er om redenen van veiligheid subsidiabiliteitsbeperkingen gelden voor leveranciers met hoog risico. Werkprogramma's vormen tevens de geëigende plaats voor begrotingstoewijzing in overeenstemming met zich ontwikkelende beleidsprioriteiten en moeten een uiteenzetting van bijdragen, specifieke voorwaarden en verwachte resultaten bevatten.
- (51) Voor het doeltreffend aantrekken van particulier geld door financieringsinstrumenten en de begrotingsgarantie moeten uitvoerende partners nauw met elkaar in verbinding staan. Dit zorgt voor beleidssturing en -afstemming en voor het creëren van een projectpijplijn. Uit de ervaring met de uitvoering van het InvestEU-programma is duidelijk gebleken hoe belangrijk investeringsrichtsnoeren zijn om deze buy-in te realiseren en om te voorzien in de nodige voorspelbaarheid en zichtbaarheid voor de uitvoerende partners en investeerders zodat zij hun organisatorische capaciteit kunnen opzetten en de pijplijn van investeringen tot stand kunnen brengen, en tegelijkertijd te voorzien in de nodige flexibiliteit om voldoende beleidssturing tijdens de uitvoering te waarborgen. Investeringsrichtsnoeren moeten een gedetailleerde beschrijving bevatten van de beleidsterreinen waarop de focus van de interventie en investering ligt, met het oog op het waarborgen van additionaliteit en het stimuleren van het aantrekken van particuliere en openbare investering ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen en strategische projecten van de Unie. De investeringsrichtsnoeren moeten worden opgesteld in overleg met de uitvoerende partners, teneinde te profiteren van hun marktkennis, hen in staat te stellen in prioriteitsgebieden van de Unie te investeren en

hen te stimuleren om meer risico's te nemen. Met het oog op nieuwe behoeften en ontwikkelingen kunnen de investeringsrichtsnoeren in het kader van de tussentijdse evaluatie van het MFK worden herzien.

- (52) Financiering van deeptech-scale-ups uit hoofde van het Scaleup Europe-fonds, zoals aangekondigd in de strategie voor start-ups en scale-ups, die reeds bestond ten tijde van de inwerkingtreding van de onderhavige verordening, moet worden uitgevoerd volgens de in het MFK 2021-2027 overeengekomen voorwaarden. Alle financiering van scale-ups in het kader van het MFK 2028-2034 moet plaatsvinden via het EFC.
- (53) Ter verwezenlijking van de doelstelling van het vertalen van onderzoeksresultaten naar markten en het versterken van de industriële aanwezigheid van de Unie in strategische technologieën en sectoren wordt Verordening (EU) [XXX] [Horizon Europa-kaderprogramma voor onderzoek en innovatie] nauw verbonden met het EFC en zal de verordening onderzoeks- en innovatieactiviteiten ondersteunen zoals vastgesteld door de beleidsterreinen van het EFC. Binnen een specifiek daartoe bestemd onderdeel van de EFC-werkprogramma's zullen gezamenlijke acties voor onderzoek en innovatie worden uitgevoerd. Dit kan tevens bijdragen omvatten aan Europese partnerschappen die tot stand worden gebracht uit hoofde van het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, wanneer dat nodig is om de doelstellingen van het EFC te verwezenlijken. In de EFC-werkprogramma's moeten tevens beleidsprioriteiten worden vastgesteld ter aansturing van uitdagingen van de EIC.
- (54) Ter bevordering van veerkrachtige waardeketens in de Unie die zich uitstrekken over meerdere lidstaten kunnen de werkprogramma's speciale oproepen tot opschaling van waardeketens bevatten ter ondersteuning van zowel projectvoorbereiding als het aantrekken van aanvullend publiek en particulier kapitaal voor het integreren van leveranciers, fabrikanten en innovators uit verschillende lidstaten en het diversifiëren van voorzieningsbronnen.
- (55) Ter bevordering van het concurrentievermogen van de Europese industrie door middel van door de industrie aangestuurde innovatie van onderop kunnen werkprogramma's speciale uit twee fasen bestaande bottom-up-toekenningsprocedures bevatten ter aanwijzing en ondersteuning van voorlopers op het gebied van technologie in de EU via door de industrie aangestuurde consortia.
- (56) Een horizontaal, sectoroverschrijdend financieringsinstrumentarium moet worden ingezet ten behoeve van alle beleidsterreinen en elke vorm van steun bieden die wordt toegestaan door Verordening (EU, Euratom) 2024/2059, zoals financieringsinstrumenten, met inbegrip van steun verstrekt in de vorm van eigen vermogen. De keuze van het specifieke financieringsinstrument en met name de vraag of steun al dan niet moet worden terugbetaald, is afhankelijk van de aard van de te financieren acties (bijvoorbeeld onderliggende tekortkomingen van de markt, de specifieke behoefte, de aard van de sector, de ontwikkelingsfase of de soort begunstigde). Steun van de Unie moet de risico's van projecten zodanig verminderen dat de particuliere sector bereid is te investeren en dat het project met succes kan worden opgeleverd. Medefinancieringspercentages moeten zo laag mogelijk zijn en zo hoog als nodig is om het gesteunde project te verwezenlijken. Er kan een mengeling van financieringsinstrumenten worden gebruikt, met inbegrip van blendingverrichtingen en het combineren van financiering. Het EFC moet ook voor elk beleidsterrein advies verstrekken betreffende het meest passende financieringsinstrument voor de specifieke acties op het betreffende terrein, onder meer afhankelijk van de ontwikkelingsfase, de

specifieke behoeften van de industrie en de onderliggende tekortkomingen van de markt.

- (57) Raadpleging van uiteenlopende belanghebbenden, waaronder onderzoekers en industrie, de sociale partners, investeerders, eindgebruikers en het maatschappelijk middenveld, van kmo's tot kleine en grote organisaties, moet bijdragen tot de prioriteitsbepaling van het EFC. Die raadplegingen moeten worden gestructureerd via adviesraden, waaronder de raad van belanghebbenden bij het EFC, die moeten worden belast met het verschaffen van inzichten en adviezen aan de Commissie inzake beleidstrends, investeringsbehoeften en de uitvoering van het EFC vanuit het oogpunt van projectontwikkelaars, teneinde te waarborgen dat in de werkprogramma's rekening wordt gehouden met feedback van gemeenschappen van belanghebbenden.
- (58) Belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI's) vormen een instrument voor staatssteun en voor industriebeleid dat door de Commissie wordt beoordeeld krachtens artikel 107, lid 3, punt b), VWEU<sup>31</sup>. Zij dragen aanzienlijk bij aan economische groei, het scheppen van werkgelegenheid, de groene en digitale transitie en het concurrentievermogen en de weerbaarheid van de industrie en economie van de Unie. IPCEI's maken het mogelijk om kennis, deskundigheid, financiële middelen en economische actoren uit de hele Unie bijeen te brengen en positieve overloopeffecten voor de Unie als geheel te creëren. Ook maken IPCEI's het mogelijk om particuliere investeringen in projecten met hoog risico aan te trekken, die essentieel zijn om baanbrekende innovatie dichterbij industriële uitrol- en infrastructuurprojecten van groot belang voor de Unie met open en niet-discriminerende toegang te brengen. Gezien de overeenkomsten tussen de nagestreefde doelstellingen zal het EFC synergieën tussen financiering door de Unie en IPCEI's bevorderen door het ondersteunen van specifieke in IPCEI's geïntegreerde projecten, op grond van hun bijdrage aan strategische prioriteiten van de Unie, zoals de weerbaarheid van de Unie, en van het vermogen van EFC-financiering om de participatie te verbreden, met name van kmo's, of de deelname van lidstaten te verbreden, evenals de meerwaarde voor de Unie te vergroten.
- (59) De voortdurend veranderende geopolitieke situatie onderstreept de noodzaak voor Europa om zijn eigen strategische autonomie te waarborgen en strategische afhankelijkheden te vermijden. Via het EFC kan het opvoeren van de productie worden ondersteund en kunnen versnelde acties op het gebied van concurrentievermogen worden uitgevoerd voor projecten die specifieke ondersteuning bieden aan de Europese strategische autonomie. Dat geldt bijvoorbeeld voor projecten die als strategisch zijn aangewezen uit hoofde van Verordening (EU) 2024/1252 (verordening kritieke grondstoffen), Verordening (EU) 2024/1724 (verordening voor een nettonulindustrie) en Verordening (EU) 2025/102 (verordening kritieke geneesmiddelen).
- (60) Het krachtens Horizon Europa ingestelde en door de Commissie beheerde systeem voor onderlinge verzekeringen (MIM) is een belangrijk vrijwaringsmechanisme gebleken om de risico's te verminderen die verbonden zijn aan verschuldigde bedragen die niet worden terugbetaald door in gebreke blijvende deelnemers. Daarom moet het MIM worden voortgezet en waar relevant openstaan voor gebruik door acties in het kader van het EFC.
- (61) Om alle mogelijkheden voor de versterking van het Europese concurrentievermogen te onderzoeken moet het EFC een gestructureerd kader bieden voor gerichte experimenten

---

<sup>31</sup> Mededeling van de Commissie "Criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de interne markt van staatssteun ter bevordering van de verwezenlijking van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang" C/2021/8481 (PB C 528 van 30.12.2021, blz. 10).

bij de toekenning en uitvoering van steun door de Unie, in het bijzonder om toekenningsprocedures van de Unie meer doelgericht te maken en te versnellen en om de uitvoering daarvan te vereenvoudigen en te versnellen ten gunste van de ontvangers. Dit zou het binnen een concreet gedefinieerd kader mogelijk moeten maken om per individueel geval bepaalde acties of categorieën acties te specificeren waarop bepaalde aanvullingen, afwijkingen en uitzonderingen ten opzichte van andere wetgeving van de Unie moeten worden toegepast en om het effect daarvan in een reële omgeving te testen gedurende de beperkte duur van het EFC, terwijl er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat passende waarborgen, in het bijzonder een algemeen Europees belang, worden gehanteerd. Uit de toepassing van experimentele maatregelen kunnen lessen worden getrokken voor de beoordeling van toekomstige veranderingen in het horizontale rechtskader voor de verstrekking van steun door de Unie.

- (62) Wanneer dat noodzakelijk en naar behoren gemotiveerd is, moet het EFC voorzien in een gericht interventiemechanisme om doelbewust steun van de Unie te verstrekken voor bepaalde acties van strategische en economisch belang. In het geval dat bepaalde belangrijke projecten niet met succes konden worden uitgevoerd binnen de termijn voor voltooiing van gewone openbare aanbestedingen, moet het EFC tevens voorzien in de mogelijkheid van het rechtstreeks oppakken van uitmuntende projecten die via geen enkel programma van de Unie worden gefinancierd, of van het ononderbroken voortzetten van de financiële steun aan goed werkende projecten bij de volgende stappen van het investeringstraject, zonder dat dit extra administratieve lasten met zich meebrengt voor de ontvangers. Daarnaast kunnen, in overeenstemming met de gekozen benadering in de desbetreffende sectorale wetgeving, zoals de verordening voor een nettonulindustrie, de verordening kritieke grondstoffen of de richtlijn hernieuwbare energie, en zoals genoemd in de mededeling betreffende de Clean Industrial Deal en de strategie voor de eengemaakte markt, gevallen waarin specifieke projecten als van algemeen belang worden beschouwd of worden aangemerkt als zijnde van hoger openbaar belang, worden aangewezen in afzonderlijke bestaande of toekomstige wetgeving.
- (63) Het EFC moet in staat zijn om, wanneer dat noodzakelijk en naar behoren gemotiveerd is, een mechanisme voor “versnelde interventie” te bieden teneinde de verstrekking van steun door de Unie te versnellen met het oog op het aanpakken van dringende financieringsbehoeften om de geslaagde uitvoering van belangrijke bedrijfsideeën in de eengemaakte markt mogelijk te maken wanneer dergelijke financiering op de markt niet in voldoende mate beschikbaar. Hiertoe moeten, gezien de dringendheid, bepaalde controles pas na het verstrekken van de financiering worden uitgevoerd, om de administratieve lasten voor ontvangers te vergemakkelijken en te beperken en op een zo snel mogelijke wijze financiële zekerheid te bieden, waarbij een redelijke mate van financieel risico voor de Unie wordt geaccepteerd, in evenredigheid met de nagestreefde doelstellingen.
- (64) Wanneer dat noodzakelijk en naar behoren gemotiveerd is, moet het EFC start-ups en innovators die buiten de Unie zijn gevestigd, stimuleren om zich in de Unie te vestigen of erin te investeren, en om hun bedrijf op te bouwen in de eengemaakte markt, door te voorzien in een aanmoedigingsinterventiemechanisme dat geslaagde start-ups en innovators vanuit de hele wereld aantrekt, tevens gebruikmakend van zijn netwerk van EU-delegaties. Daartoe moet tijdelijk vrijstelling van de subsidiabiliteitsvereisten, bijvoorbeeld met betrekking tot vestiging in lidstaten of geassocieerde landen bij aanvang van de steun door de Unie, worden verleend teneinde de ontvanger de gelegenheid te geven zich binnen een vastgestelde termijn te hervestigen met de

zekerheid van daaropvolgende steun van de Unie. Het financieel belang van de Unie moet naar behoren worden beschermd en er mogen geen betalingen worden verricht totdat aan de subsidiabiliteitsvereisten is voldaan.

- (65) Wanneer dat noodzakelijk en naar behoren gemotiveerd is, moet het EFC gelegenheid bieden voor een flexibelere en toegankelijker manier om innovatieve projecten en ideeën te identificeren, te selecteren en te ondersteunen, onder meer door te voorzien in instrument-neutrale toekenningsprocedures op basis waarvan onderzoekers, ondernemers, bedrijven en andere burgers hun innovatieoplossing kunnen voorstellen zonder dat de steun van de Unie in eerste instantie wordt vernaauwd of beperkt tot een subsidie, aanbesteding of andere vorm van steun. Ideeën moeten worden beoordeeld en geselecteerd op grond van potentieel voor het aanpakken van de desbetreffende uitdaging of beleidsprioriteit van de Unie en het meest gepaste en doeltreffende instrument voor uitvoering van de begroting ter ondersteuning van die ideeën, of dit nu subsidie, aanbesteding of een ander instrument betreft, moet pas daarna worden geselecteerd op grond van de vereisten en het potentieel van het specifieke project.
- (66) Wanneer dat noodzakelijk en naar behoren gemotiveerd is, moet het EFC tevens de uitvoering van steun door de Unie voor bepaalde belangrijke projecten vereenvoudigen en versnellen.
- (67) Het InvestEU-instrument van het EFC moet voorzien in de begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten voor de mobilisatie van bijkomende investeringen overal in de Unie ter ondersteuning van het Europese concurrentievermogen in strategische technologieën, diensten en sectoren.
- (68) Het InvestEU-instrument van het EFC zal worden uitgevoerd door partners, waaronder de Europese Investeringsbank Groep (EIB-groep), internationale financiële instellingen, de nationale stimuleringsbanken en -instellingen en exportkredietinstellingen. De open architectuur blijft een kernaspect van het InvestEU-instrument van het EFC, voortbouwend op de brede samenwerking en ervaring in het kader van het InvestEU-programma. De Commissie en de EIB-groep moeten samenwerken in een partnerschap dat als doel heeft de uitvoering van het InvestEU-instrument van het EFC te ondersteunen en de samenhang, inclusiviteit, additionaliteit en efficiënte uitrol te bevorderen.
- (69) Om onnodige administratieve lasten te vermijden en te zorgen voor een vlotte uitrol en steun voor de markt die doorloopt van de ene naar de volgende programmeringsperiode, zal de uitvoering van het InvestEU-instrument van het EFC voortbouwen op de huidige gemeenschap van uitvoerende partners van het InvestEU-programma die een pijlerbeoordeling hebben ondergaan, en op de bestaande contractuele regelingen en relevante financiële producten. Bovendien moet de uitvoering van het InvestEU-instrument van het EFC met het oog op goed financieel beheer, een snellere uitrol en vereenvoudiging van uitvoerende entiteiten voortbouwen op bestaande overeenkomsten, modellen voor wettelijke en contractuele regelingen, en reeds ingestelde controle- en verslagleggingsinstrumenten. Dit versterkt het effect van steun door de Unie en maakt meer focus op het doeltreffend ondersteunen van de eindontvangers mogelijk. De Commissie kan afgaan op de uit hoofde van Verordening (EU) 2021/253 gesloten overeenkomsten met uitvoerende partners en deze hergebruiken, evenals op beoordelingen die door haarzelf of andere entiteiten in het kader van overeenkomsten uit hoofde van die verordening zijn uitgevoerd.
- (70) Om uitvoerende partners bredere toegang te geven tot het InvestEU-instrument van het EFC moet de Commissie in staat zijn om in indirect beheer overeenkomsten te sluiten

met alle in artikel 62, lid 1, punt c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 vermelde categorieën van entiteiten. Met het oog op de ontsluiting van particulier kapitaal moeten in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of onder het Unierecht vallen ook in aanmerking komen om na een positieve pijlerbeoordeling bij wijze van uitzondering de uitvoering van financieringsinstrumenten of begrotingsgaranties toevertrouwd te krijgen, ook wanneer gecombineerd met subsidies of andere vormen van niet-terugbetaalbare steun in blendingverrichtingen, voor zover de betreffende organen voldoende financiële garanties ontvangen. Bij de selectie van dergelijke organen moet rekening worden gehouden met de aard van het financieringsinstrument of de begrotingsgarantie die worden uitgevoerd, de ervaring en de financiële en operationele draagkracht van die organen, en met hun regels en procedures voor verificatie van de economische haalbaarheid van projecten van eindontvangers. De selectie moet op een transparante, objectief onderbouwde manier geschieden en mag geen aanleiding geven tot een belangenconflict.

- (71) Ter waarborging van de consistentie moeten de begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten, ook wanneer gecombineerd met niet-terugbetaalbare steun in blendingverrichtingen, in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC worden uitgevoerd overeenkomstig titel X van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.
- (72) Ter waarborging van de consistentie bij de uitvoering van begrotingsgaranties, financieringsinstrumenten en blendingverrichtingen in het kader van verschillende programma's van de Unie moet de Commissie richtsnoeren ontwikkelen, waaronder technische regelingen en algemene voorwaarden voor de inzet van die vormen van steun uit hoofde van de desbetreffende programma's.
- (73) Om te voldoen aan de eisen van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 moet bij deze verordening een maximumbedrag worden vastgesteld voor de begrotingsgarantie in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC, een voorzieningspercentage voor die begrotingsgarantie overeenkomstig artikel 214, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, en een verplichting voor de Commissie om dat voorzieningspercentage in elk opvolgend jaar te beoordelen overeenkomstig de in artikel 41, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde beoordeling en in overeenstemming met het kader voor risicobeheer van de Commissie en de mogelijkheid voor derden en derde landen om specifiek bij te dragen aan het InvestEU-instrument van het EFC.
- (74) Het is noodzakelijk om te voorzien in de mogelijkheid dat het InvestEU-instrument van het EFC, met inbegrip van de begrotingsgarantie, fungeert als een horizontaal uitvoeringsinstrument voor ander beleid van de Unie, teneinde steun in het kader van andere programma's van de Unie te verstrekken in overeenstemming met de in die programma's vastgestelde doelstellingen. Daartoe moet de bijbehorende voorziening van financiële verplichtingen worden uitgevoerd door de desbetreffende andere programma's. Wanneer andere programma's van de Unie bijdragen tot doelstellingen van intern beleid van de Unie, moet steun in de vorm van een begrotingsgarantie of financieringsinstrumenten, ook wanneer gecombineerd met niet-terugbetaalbare steun in een blendingverrichting, uitsluitend via het InvestEU-instrument van het EFC worden verstrekt.
- (75) Het InvestEU-instrument van het EFC moet voorzien in één centrale plaats voor het vaststellen en het beheer van een begrotingsgarantie en van alle financieringsinstrumenten die bijdragen tot de doelstellingen van het interne beleid van de Unie, hetgeen zal bijdragen tot verbeterde efficiëntie en het beleidseffect van

financiering door de Unie zal versterken. De uit hoofde van de InvestEU-verordening tot stand gebrachte financiële producten vormen staatssteun in de zin van artikel 212, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. De Commissie en de uitvoerende partners moeten er zorg voor dragen dat uit hoofde van deze verordening tot stand te brengen financiële producten staatssteun vormen in de zin van artikel 212, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, teneinde de vlotte uitrol daarvan te waarborgen.

- (76) Gelet op het feit dat Europese innovatieve start-ups en scale-ups essentiële motoren voor groei en concurrentievermogen zijn, en erkennende dat zij aanhoudende hindernissen ondervinden bij hun toegang tot de vereiste financiering in de Unie, moet het InvestEU-instrument van het EFC voorzien in gerichte financiële steun voor het uitbreiden en opschalen van ondernemingen in de Unie in alle fasen, van oprichting en start-up tot scale-up en industriële productie. Het InvestEU-instrument van het EFC moet Europese ondernemingen directe en indirecte financiering bieden met het oog op het aantrekken van particuliere investeerders en zo het volledige potentieel van Europees ondernemerschap en Europese investering ontsluiten. Hierdoor worden start-ups en scale-ups in staat tot handelen gesteld en wordt het mondiaal leiderschap van de Unie op het gebied van technologie en industrie versterkt, terwijl de Europese innovatie- en investeringskloven worden gedicht en de ambitie van de spaar- en investeringsunie wordt verwezenlijkt. Het InvestEU-instrument van het EFC moet een voorziening omvatten met als oogmerk te waarborgen dat snelgroeiende ondernemingen die innovatieve technologieën ontwikkelen of inzetten, waaronder op gebieden die belangrijk zijn voor de strategische belangen en economische veiligheid van de Unie, toegang krijgen tot voldoende kapitaal voor het opschalen van hun activiteiten. Dit zal investeringen vanuit de Europese kapitaalmarkten mobiliseren, in overeenstemming met de beleidsprioriteiten van de Unie.
- (77) Er moet projectadvisering tot stand worden gebracht ter ondersteuning van de doelstellingen van het EFC, voortbouwend op de InvestEU-advieshub. In dat kader moet de adviseringssteun voor particuliere en openbare entiteiten overal in Europa worden verenigd, waarbij mogelijke begunstigde diensten op maat krijgen aangeboden en wordt bijgedragen tot de ontwikkeling van een pijplijn van potentiële investeringsverrichtingen in het kader van het EFC. Tegelijkertijd moet het de taak zijn van diensten voor bedrijfssteuning, zoals het EU for Business Network, om Europese bedrijven innovatiever en concurrerder te maken, deze te laten groeien en op te schalen in de eengemaakte markt en het bewustzijn te vergroten en bij te dragen tot capaciteitsopbouw op het vlak van mogelijkheden voor toegang tot financiering vanuit de kapitaalmarkt. Om onnodige administratieve lasten te voorkomen en te zorgen voor een vlotte uitrol en doorlopende steun voor de markt kan het EFC bouwen op de bestaande gemeenschap van adviespartners van het InvestEU-programma die een pijlerbeoordeling hebben ondergaan.
- (78) Kmo's vormen meer dan 99 % van alle bedrijven in de Unie, voorzien in twee derde van de werkgelegenheid en dragen wezenlijk bij tot het scheppen van nieuwe, hoogwaardige banen in alle sectoren. Opschalende bedrijven zijn te vinden in alle sectoren en op alle niveaus van innovatief vernuft. Groei en innovatie in de Unie kunnen uitsluitend worden bevorderd door het stimuleren van de talrijke opschalende kmo's van de Unie. Kmo's zijn essentieel voor het verwezenlijken van de groene en digitale transformaties van de economie, met inbegrip van het bereiken van klimaatneutraliteit.
- (79) Toegang tot financiering vormt echter een belangrijke hindernis voor kmo's, met name voor start-ups en scale-ups, omdat zij vaak afhankelijk zijn van externe financiering ter ondersteuning van hun groeiplannen. Voorts hebben kmo's te kampen met obstakels

voor innovatie en groei waar grotere bedrijven minder hinder van ondervinden, bijvoorbeeld een tekort aan ondernemingsvaardigheden, gebrekkige toegang tot technologische infrastructuur, moeilijkheden bij de bescherming van intellectueel eigendom of de toegang tot uitvoermarkten en waardeketens teneinde hun internationaliseringsactiviteiten te ontplooien.

- (80) Uit bewijsmateriaal blijkt dat directe financiële steun aan kmo's op zichzelf niet voldoende is voor het ondersteunen van hun opschaling en dat zij behoefte hebben aan en baat hebben bij specifiek advies op het niveau van de Unie. Het verstrekken van advies over regels voor de eengemaakte markt, innovatie en toegang tot financiering draagt bij tot het concurrentievermogen van de Unie. Bovendien kan bedrijfssteun op lokaal, regionaal en nationaal niveau verschillende vormen aannemen en moeten meer verbindingen worden gelegd met minder ontwikkelde en ultraperifere gebieden. Bestaande initiatieven van de Unie zoals het Enterprise Europe Network, het Europees platform voor clustersamenwerking en de Europese digitale-innovatiehubs hebben bijgedragen tot het dichten van deze kloof. Ook wordt een EU for Business Network opgericht, dat voortbouwt op het Enterprise Europe Network (EEN), het Europees platform voor clustersamenwerking (ECCP) en andere netwerken, met het oog op de vereenvoudiging en stroomlijning van advies- en partnerschapsdiensten.
- (81) Het EFC zal voornamelijk op twee manieren de toegang van kmo's tot financiering ondersteunen en het concurrentievermogen van kmo's in de Unie versterken. Ten eerste zal het EFC naast het netwerk van de EU voor het bedrijfsleven aanvullende sectoroverschrijdende activiteiten uitvoeren die gericht zijn op het versterken van het concurrentievermogen van kmo's. Ten tweede moeten de beleidsterreinen van het EFC specifieke kmo-acties omvatten die gericht zijn op kmo's in strategische sectoren, zoals bonusregelingen om participatie van kmo's te stimuleren, met het oog op het bevorderen van innovatie, groei en opschaling door en van kmo's. Er kan speciale steun worden toegekend voor toegang tot en de beschikbaarheid van financiering voor kmo's en kleine midcapondernemingen in alle sectoren van de economie, waaronder microfinanciering en ondersteuning voor sociale ondernemingen. Voorts moet een flexibel financieel instrumentarium in het kader van het EFC waarborgen zorgen dat kmo's de soort ondersteuning kunnen ontvangen die het best aansluit op hun behoeften tijdens het investeringstraject.
- (82) Om de beginselen van vereenvoudiging en gemakkelijke toegang tot financieringsmogelijkheden in de Unie voor begunstigden verder te schragen moet het EFC voorzien in een centraal portaal voor informatie over en toegang tot alle financieringsmogelijkheden in de Unie en andere activiteiten ondersteunen. Het centrale portaal moet de toegang tot financiering en investeringen uit de Unie en andere bronnen vergemakkelijken en versnellen, waarbij wordt voortgebouwd op het financierings- en aanbestedingsportaal, het InvestEU-portaal, het portaal voor toegang tot financiering, het STEP-portaal en andere relevante platforms en de aanpak daarvan wordt gestroomlijnd. Ook moet het mogelijk zijn om rechtstreeks via het centrale portaal aanvragen voor financieringsmogelijkheden in te dienen.
- (83) Het EFC moet worden uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>32</sup> [de prestatieverordening], waarin de regels voor het traceren van uitgaven en het prestatiekader voor de begroting van de Unie zijn vastgesteld, met inbegrip van regels voor het waarborgen van een uniforme toepassing van de beginselen van “geen ernstige afbreuk doen” en gendergelijkheid als bedoeld in

---

<sup>32</sup> PB L .. van .. , blz.

respectievelijk artikel 33, lid 2, punten d) en f), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, regels voor de monitoring en rapportage van de prestaties van programma's en activiteiten van de Unie, regels voor de oprichting van een ondersteuningsportaal van de Unie, regels voor de evaluatie van de programma's, alsook andere horizontale bepalingen die van toepassing zijn op alle programma's van de Unie, zoals die inzake informatie, communicatie en zichtbaarheid.

- (84) Uit recente ervaring is gebleken dat in een snel veranderende economische, sociale en geopolitieke omgeving een flexibeler meerjarig financieel kader en flexibelere programma's van de Unie nodig zijn. Daartoe, en in overeenstemming met de doelstellingen van het EFC, moet bij de financiering rekening worden gehouden met de zich ontwikkelende beleidsbehoeften zoals aangewezen in door de Commissie gepubliceerde documenten ter zake, in conclusies van de Raad en in resoluties van het Europees Parlement, terwijl tegelijkertijd voldoende voorspelbaarheid voor uitvoering van de begroting wordt gewaarborgd.
- (85) Teneinde de algemene en specifieke doelstellingen van het EFC te verwezenlijken, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden toegekend om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen ten aanzien van veranderingen van het maximumbedrag van de begrotingsgarantie en het voorzieningspercentage, evenals met betrekking tot bepaalde maatregelen ter ondersteuning van het ruimtevaartbeleid. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven<sup>33</sup>. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.
- (86) Teneinde eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van het EFC door middel van in werkprogramma's vastgelegde maatregelen alsook bepaalde maatregelen ter ondersteuning van het ruimtevaartbeleid, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad<sup>34</sup>.
- (87) Hoewel werkprogramma's en andere handelingen ter uitvoering van deze verordening betrekking hebben op specifieke begrotingsuitvoeringstaken waarvoor geen uitvoeringsbevoegdheden hoeven te worden toegekend en die gewoonlijk niet onder het toepassingsgebied van de in Verordening (EU) nr. 182/2011 bedoelde uitvoeringshandelingen zouden vallen, moet de adviesprocedure worden toegepast voor de vaststelling van bepaalde in deze verordening vastgestelde handelingen, waaronder activiteiten voor de uitvoering van werkprogramma's voor schone transitie, gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie, en leiderschap, weerbaarheid en veiligheid op digitaal gebied, de defensie-industrie en ruimtevaart, gezien het feit dat die handelingen volledig moeten worden ondersteund door en synergieën moeten scheppen

<sup>33</sup> PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree\\_interinstit/2016/512/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).

<sup>34</sup> Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

met nationale en onder gedeeld beheer uitgevoerde activiteiten van de lidstaten. Vanwege de gevoeligheid en het bijzondere belang van synergieën en volledige coördinatie met lidstaten op het gebied van weerbaarheid en veiligheid, ondersteuning van de defensie-industrie en ruimtevaart, moet de onderzoeksprocedure worden toegepast voor het vaststellen van werkprogramma's op die gebieden.

- (88) De Commissie moet onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen vaststellen in naar behoren gemotiveerde gevallen waarin een werkprogramma niet lang genoeg vóór het jaar van de begrotingsuitvoering is vastgesteld, teneinde de bedrijfscontinuïteit van steun door de Unie te waarborgen, in het bijzonder voor kritieke operationele activiteiten, zoals satellietssystemen en kritieke infrastructuur, of versneld moet worden vastgesteld teneinde onmiddellijk te reageren op een crisis of andere dergelijke uitzonderlijke en naar behoren onderbouwde noodsituaties, als dwingende redenen van urgentie dit vereisen.
- (89) Het EFC vervangt de bij de Verordeningen (EU) 2021/522,<sup>35</sup> (EU) 2021/694,<sup>36</sup> (EU) 2021/696,<sup>37</sup> (EU) 2021/697,<sup>38</sup> (EU) 2021/783<sup>39</sup> en (EU) 2023/588<sup>40</sup> vastgestelde programma's en leidt tot intrekking van bepalingen van de Verordeningen (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 en (EU) [EDIP],

---

<sup>35</sup> Verordening (EU) 2021/522 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van een actieprogramma voor de Unie op het gebied van gezondheid ("EU4Health-programma") voor de periode 2021-2027, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 282/2014 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

<sup>36</sup> Verordening (EU) 2021/694 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot oprichting van het programma Digitaal Europa en tot intrekking van Besluit (EU) 2015/2240 (PB L 166 van 11.5.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

<sup>37</sup> Verordening (EU) 2021/696 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van het ruimtevaartprogramma van de Unie, tot oprichting van het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013 en (EU) nr. 377/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

<sup>38</sup> Verordening (EU) 2021/697 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot oprichting van het Europees Defensiefonds en tot intrekking van Verordening (EU) 2018/1092 (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

<sup>39</sup> Verordening (EU) 2021/783 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot vaststelling van een programma voor het milieu en klimaatactie (LIFE) en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1293/2013 (PB L 172 van 17.5.2021, blz. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

<sup>40</sup> Verordening (EU) 2023/588 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2023 tot vaststelling van het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit voor de periode 2023-2027 (PB L 79 van 17.3.2023, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

## **Hoofdstuk I**

### **Algemene Bepalingen**

#### **AFDELING 1**

##### **DOEL EN STRUCTUUR VAN HET FONDS**

###### *Artikel 1*

###### **Onderwerp**

1. Bij deze verordening wordt het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”) opgericht, met inbegrip van een specifiek programma inzake defensieonderzoek en -innovatie zoals bedoeld in artikel 182, lid 3, VWEU, en worden de doelstellingen van het EFC, de begroting voor de periode 2028-2034, de vormen van steun van de Unie en de regels voor de verstrekking van die steun in het kader van sectoroverschrijdende activiteiten en specifieke door het EFC ondersteunde beleidsterreinen vastgesteld.
2. Bij deze verordening wordt het volgende vastgesteld:
  - a) het beleidsterrein “schone transitie en decarbonisatie van de industrie”, dat wordt uitgevoerd via de in hoofdstuk II en hoofdstuk IV vastgestelde activiteiten en dat bijdraagt tot de in artikel 3, lid 2, punt a), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - b) het beleidsterrein “gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie”, dat wordt uitgevoerd via de in hoofdstuk II en hoofdstuk V vastgestelde activiteiten en dat bijdraagt tot de in artikel 3, lid 2, punt b), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - c) het beleidsterrein “digitaal leiderschap”, dat wordt uitgevoerd via de in hoofdstuk II en hoofdstuk VI vastgestelde activiteiten en dat bijdraagt tot de in artikel 3, lid 2, punt c), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - d) het beleidsterrein “weerbaarheid en veiligheid, defensie-industrie en ruimtevaart”, dat wordt uitgevoerd via de in hoofdstuk II en hoofdstuk VII vastgestelde activiteiten, waaronder het in lid 1 bedoelde specifieke programma voor defensieonderzoek en -innovatie, en dat bijdraagt tot de in artikel 3, lid 2, punt d), vastgestelde specifieke doelstellingen.
3. De verordening schept tevens een rechtskader dat is gericht op het waarborgen van de voorzieningszekerheid, het verwijderen van hindernissen voor investering en knelpunten in de productie en het ondersteunen van het concurrentievermogen van de industriële basis van de Unie.

###### *Artikel 2*

###### **Definities**

1. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:
  - 1) “adviesovereenkomst”: een rechtsinstrument waarin de Commissie en de adviespartner de voorwaarden voor de uitvoering van de projectadviesdiensten specificeren;

- 2) “adviespartner”: een in aanmerking komende tegenpartij zoals een financiële instelling of een andere entiteit waarmee de Commissie een adviesovereenkomst heeft gesloten met het oog op het uitvoeren van een of meer andere adviesinitiatieven dan de adviesinitiatieven die door externe dienstverleners in opdracht van de Commissie of door uitvoerende agentschappen worden uitgevoerd;
- 3) “compartiment”: een onderdeel van het InvestEU-instrument van het EFC, dat wordt gedefinieerd door de herkomst van de middelen waarop de steun gebaseerd is;
- 4) “zeggenschap”: het vermogen om via een of meer intermediaire juridische entiteiten direct of indirect beslissende invloed uit te oefenen op een juridische entiteit;
- 5) “uitvoerende bestuursstructuur”: het overeenkomstig nationaal recht aangewezen orgaan van een juridische entiteit dat in voorkomend geval aan de bestuursvoorzitter of aan een andere persoon met soortgelijke beslissingsbevoegdheid rapporteert en gemachtigd is om de strategie, doelstellingen en algemene koers van de juridische entiteit te bepalen, en dat belast is met het toezicht op en de monitoring van de bestuurlijke besluitvorming;
- 6) “EIB-groep”: de Europese Investeringsbank (EIB), zijn dochterondernemingen en andere lichamen die zijn opgericht uit hoofde van artikel 28, lid 1, van Protocol nr. 5 betreffende het statuut van de Europese Investeringsbank (het EIB-statuut);
- 7) “garantieovereenkomst”: een rechtsinstrument waarin de Commissie en een uitvoerende partner de voorwaarden bepalen waaronder financierings- en investeringsverrichtingen met het oog op dekking door de garantie van het InvestEU-instrument van het EFC worden voorgesteld, de begrotingsgarantie voor die verrichtingen wordt verleend, en die verrichtingen in overeenstemming met deze verordening worden uitgevoerd;
- 8) “dwingende reden van algemeen belang”: voor de toepassing van artikel 20, een dwingende reden om steun van de Unie te verstrekken voor een bepaalde actie, of reeks acties, vanwege een duidelijke en wezenlijke bijdrage aan de verwezenlijking van beleidsdoelstellingen in het kader van het EFC, die de toepassing van versnelde en vereenvoudigde regels op de toekenning van de steun rechtvaardigt;
- 9) “uitvoerende partner”: een in aanmerking komende financiële instelling of financieel intermediair waar de Commissie een garantieovereenkomst mee heeft gesloten;
- 10) “belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang” (IPCEI): een project dat voldoet aan alle criteria die zijn vastgesteld in de mededeling van de Commissie betreffende criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de interne markt van staatssteun ter bevordering van de verwezenlijking van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang of een latere herziening van die mededeling;
- 11) “investeringstraject”: het continuüm van mechanismen voor publieke en particuliere financiële steun en beleidsondersteuning dat ontvangers gedurende de gehele ontwikkelingsketen ter beschikking wordt gesteld, waaronder een uitgebreide reeks activiteiten die verband houden met de toewijzing van financiële middelen en de verstrekking van steun ter bevordering van innovatie en economische groei. Dit traject omvat, maar is niet beperkt tot, de eerste fase van fundamenteel en toegepast onderzoek, daaropvolgende fasen van opschaling en industriële uitrol, en uiteindelijk de grootschalige productie, industriële maturiteit en internationalisering;
- 12) “financierings- en investeringsverrichtingen” of “financierings- of investeringsverrichtingen”: verrichtingen waarbij financiering aan eindontvangers op

directe of indirecte wijze door middel van financiële producten wordt verstrekt, die door een uitvoerende partner in eigen naam worden uitgevoerd, die door de uitvoerende partner in overeenstemming met zijn interne regels, beleid en procedures worden verstrekt en die in de financiële overzichten van de uitvoerende partner worden verwerkt of, in voorkomend geval, in de opmerkingen bij die financiële overzichten worden vermeld;

- 13) “juridische entiteiten”: uit hoofde van het recht van de Unie, het nationale recht of het internationale recht opgerichte en erkende rechtspersoon, met inbegrip van de overeenkomstig Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad<sup>41</sup> [EDIP] opgerichte structuren voor een Europees bewapeningsprogramma, die rechtspersoonlijkheid bezit en de bekwaamheid bezit in eigen naam te handelen, rechten uit te oefenen en verplichtingen te hebben, dan wel een entiteit zonder rechtspersoonlijkheid zoals bedoeld in artikel 200, lid 2, punt c), van het Financieel Reglement;
- 14) “beleidsterrein”: een voor ondersteuning door de EFC-toolbox aangewezen gebied zoals vermeld in artikel 3, lid 2;
- 15) “precommerciële inkoop”: de inkoop van onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten waarbij op basis van de marktvoorwaarden sprake is van een deling van de risico’s en voordelen en van een duidelijke scheiding tussen de ingekochte onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten en het gebruik van commerciële hoeveelheden eindproducten;
- 16) “projectadvisering”: advisering ter ondersteuning van investering, met inbegrip van activiteiten voor capaciteitsopbouw en marktontwikkeling, evenals door adviespartners, door in opdracht van de Commissie werkende externe dienstverleners of via uitvoerende agentschappen verleende diensten voor bedrijfsacceleratie;
- 17) “keurmerk voor concurrentievermogen”: een kwaliteitskeurmerk dat wordt toegekend aan een in het kader van een oproep tot het indienen van voorstellen ingediend voorstel dat voldoet aan alle kwaliteitseisen van de toekenningsprocedure, maar mogelijk steun zal ontvangen uit andere financieringsmiddelen van de Unie of een lidstaat;
- 18) “kleine midcaponderneming”: een entiteit zoals gedefinieerd in Aanbeveling 2025/3500 final van de Commissie;
- 19) “kleine en middelgrote ondernemingen” of “kmo’s”: kleine en middelgrote ondernemingen in de zin van de bijlage bij Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie;
- 20) “belanghebbenden”: personen, groepen of organisaties die gevolgen ondervinden van en betrokken kunnen zijn bij de uitvoering van een programma;
- 21) “infrastructuur”: alle fysieke en virtuele elementen die nodig zijn voor het verlenen van diensten en het verrichten van economische activiteiten, waaronder netwerken en activa, evenals mobiele activa in verband met infrastructuur, die de decarbonisatie, weerbaarheid, efficiëntie, digitalisering en interoperabiliteit bevorderen.

---

<sup>41</sup> PB L .. van .. , blz.

### *Artikel 3*

#### **Doelstellingen**

1. De algemene doelstelling van het EFC is het versterken van het Europese concurrentievermogen, met name in strategische sectoren en technologieën, gedurende het gehele investeringstraject door:
  - a) het verwezenlijken van de technologische, economische en ecologische effecten van de investeringen van de Unie, onder meer door het ontwikkelen van disruptieve en incrementele innovatie, en van opkomende, geavanceerde, voor tweërlei gebruik bestemde en strategische technologieën met aanzienlijk economisch potentieel, ook door de ontwikkeling en versnelling van de productie en industriële uitrol daarvan;
  - b) het verminderen of voorkomen van strategische afhankelijkheden van de Unie en het versterken van de weerbaarheid en economische veiligheid van de Unie, onder meer door diversificatie van bronnen en markten, ondersteuning voor het opvoeren van de Europese productie van strategische technologieën en het scheppen, versterken en beschermen van kritieke waardeketens en infrastructuur van de Unie;
  - c) het aanpakken van tekortkomingen van de markt en suboptimale investeringssituaties, onder meer door het op evenredige wijze aantrekken van particulier kapitaal, institutionele beleggers en overheidsfinanciering, waarbij dubbel werk wordt vermeden en particuliere investeerders niet worden verdrongen; het fungeren als een geïntegreerd platform voor de verstrekking van gerichte financiële steun aan ondernemingen in alle ontwikkelingsfasen, waaronder start-ups, scale-ups en strategische ondernemingen, met inbegrip van ondernemingen die actief productie en industrie- en marktuitrol nastreven;
  - d) het bevorderen van de integratie van kapitaalmarkten in de Unie met als doel het tot stand brengen van de spaar- en investeringsunie, waaronder oplossingen om de fragmentatie van kapitaalmarkten in de Unie aan te pakken, hindernissen weg te nemen, stimulansen te scheppen voor particuliere investeringen, en de financieringsbronnen voor ondernemingen in de Unie te diversifiëren en versterken in alle lidstaten, ook die met minder ontwikkelde kapitaalmarkten;
  - e) het afstemmen van onderzoek, innovatie en industriebeleid teneinde de excellentie van de Unie op het gebied van onderzoek te vertalen naar industriële kracht van de Unie op markten wereldwijd en de toekomst van Europese industrie zeker te stellen;
  - f) het ontwikkelen van grensoverschrijdende en kritieke infrastructuur in de Unie die essentieel is voor het concurrentievermogen van de Unie, en van strategische onafhankelijkheid, in het bijzonder infrastructuur voor energie en vervoer, digitale en beveiligingsinfrastructuur, en defensie- en ruimtevaartinfrastructuur, evenals sociale infrastructuur en daarmee samenhangende gegevens en diensten;
  - g) het versterken van het concurrentievermogen van in de Unie gevestigde kmo's en kleine midcapondernemingen en hun vermogen tot groei en opschaling, in het bijzonder door verbetering van hun toegang tot financiering, met inbegrip van particuliere investering, microfinanciering en steun voor sociale ondernemingen teneinde de toegang tot financiering van de Unie te vergemakkelijken, door middel van snellere, vereenvoudigde en geharmoniseerde procedures; het verminderen van en zorgen voor evenredige rapportagelasten;
  - h) het aanpakken van tekorten aan vaardigheden die kritiek zijn voor talrijke hoogwaardige banen in sectoren die van strategisch belang zijn voor het Europese

concurrentievermogen, door middel van zowel horizontale investering als specifieke investering in vaardigheden, om bij te dragen aan de beschikbaarheid van vaardigheden voor opkomende technologieën in de toekomst, en door na te streven dat investeringen vergezeld gaan van investering in vaardigheden, met duidelijke vermelding wanneer dit het geval is;

- i) het waarborgen van de integratie van de eengemaakte markt, onder meer door het ondersteunen van initiatieven in elke fase van het investeringstraject met positieve overloopeffecten voor de eengemaakte markt en de veerkracht van zijn waardeketens;
- j) het ondersteunen van acties voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van wetgeving en beleid van de Unie ter zake;
- k) het waarborgen van een rechtvaardige transitie naar een duurzame, gedecarboniseerde en digitale economie die rechtvaardig is en werknemers en gemeenschappen ondersteunt.

2. In het kader van de in lid 1 vervatte algemene doelstellingen streeft het EFC in het bijzonder de volgende specifieke doelstellingen na:

- a) Ter ondersteuning van schone transitie en decarbonisatie van de industrie, de specifieke doelstellingen van steun voor decarbonisatie van de Europese industrie, met inbegrip van kmo's en energie-intensieve industrieën, productie van schone technologie en de bijbehorende toeleveringsketens, en bijdragen aan de verschuiving richting een duurzame, circulaire, energie-, water- en hulpbronefficiënte, klimaatneutrale en weerbare economie. Dit omvat de toepassing door industrieën van decarbonisatietechnologieën en andere oplossingen voor hun industriële processen en activiteiten, evenals de decarbonisatie van de energievoorziening, het bevorderen van energie-efficiëntie, de toepassing van duurzame en schone energieoplossingen, de ontwikkeling van flexibiliteit van energiesystemen, de acceptatie van vooroplopende markten voor schone producten, de ontwikkeling, weerbaarheid, integratie en digitalisering van de infrastructuur en systemen voor energie en vervoer, het stimuleren van slimme mobiliteit en duurzame alternatieve brandstoffen, evenals het stimuleren van de duurzame blauwe economie, de ontwikkeling van innovatieve, op de natuur gebaseerde bedrijfsmodellen en oplossingen aan de vraagzijde voor schone en gedecarboniseerde gebouwen, vervoer en industrie, en het opvoeren van productie ten behoeve van de strategische autonomie van Europa.
- b) Voor de ondersteuning van gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie:
  - 1) voor de ondersteuning van gezondheid, de specifieke doelstellingen van het bevorderen van innovatie en concurrentievermogen van de gezondheidssector en het tegelijkertijd waarborgen van de voorzieningszekerheid en de capaciteit en het vermogen van de industrie om met toekomstige ernstige grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen om te gaan; het verbeteren en beschermen van de volksgezondheid door prioriteit te geven aan gezondheidsbevordering en ziektepreventie tijdens de gehele levensduur door middel van aandacht voor gezondheid in alle beleidssectoren en een "één gezondheid"-benadering, en door het versterken van de innovatie en weerbaarheid van gezondheidsstelsels;
  - 2) voor de ondersteuning van biotechnologie, de specifieke doelstellingen van het bijdragen tot de ontwikkeling en schaalbare

productie en toepassing, beschikbaarheid en toegankelijkheid van geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, diagnostiek en andere medische tegenmaatregelen;

- 3) voor de ondersteuning van het bio-economiebeleid, de specifieke doelstellingen van het bevorderen van een innovatieve en concurrerende bio-economie in de Unie, waaronder op het gebied van op biologische grondstoffen gebaseerde materialen en producten, biofabricage, innovatieve voedselproducten en biochemicaliën; onder meer door steun aan kmo's, start-ups en scale-ups, het bijdragen tot de ontwikkeling en schaalbare productie en toepassing, beschikbaarheid en toegankelijkheid van bio-economische innovaties, met inbegrip van innovaties die zijn gebaseerd op sectoroverschrijdende geavanceerde biotechnologie; het versterken van toeleveringsketens en het vergroten van de weerbaarheid daarvan;
- 4) voor de ondersteuning van de landbouw- en voedselzekerheid, de specifieke doelstelling van het bevorderen van het concurrentievermogen, de duurzaamheid en de weerbaarheid van de landbouw, visserij en aquacultuur, bosbouw en plattelands- en kustgebieden en de rol daarvan in de transitie naar een klimaatneutrale, klimaatbestendige, slim met water omspringende, natuurpositieve economie en de bescherming van de biodiversiteit van natuurlijke hulpbronnen en het tegelijkertijd bijdragen tot de voedselzekerheid op lange termijn in de Unie.

- c) Voor de ondersteuning van het beleid voor digitaal leiderschap, de specifieke doelstellingen van het bevorderen van innovatie en concurrentievermogen van de digitale sector voor een concurrerende en veilige Unie die de burgers en samenleving, overheidsdiensten en bedrijven overal in de Unie ten goede komt. Dit omvat onder meer het ondersteunen van de volledige digitale waarde- en toeleveringsketens en activiteiten, met inbegrip van steun voor start-ups, scale-ups en kmo's, met name door: leiderschap te verwerven op het gebied van digitale en AI-technologieën, onder meer door technologieoverdracht en innovatie, en door geavanceerde infrastructuur zoals AI-gestuurde digitale tweelingen; technologische soevereiniteit te bewerkstelligen door het opbouwen van weerbare digitale ecosystemen en het waarborgen van een hoge mate van cyberbeveiliging in de Unie; bedrijven en burgers de beschikking over digitale mogelijkheden te geven door het inzetten van geavanceerde digitale toepassingen en diensten, infrastructuur, capaciteiten en vermogens en door het versterken van de interoperabiliteit in de Unie, met inbegrip van steun voor de digitalisering van bedrijven, waaronder kmo's, kleine midcapondernemingen, start-ups en scale-ups; de digitale transformatie en interoperabiliteit van de openbare en particuliere sector te ondersteunen door de snelle toepassing van AI, de portemonneetechnologieën, zoals Europese portemonnees voor digitale identiteit en uit hoofde van Verordening (EU) nr. 910/2014 opgezette vertrouwensdiensten en de komende Europese portemonnees voor ondernemingen, alsmede andere innovatieve digitale oplossingen; en culturele en creatieve industrieën te ondersteunen als aanvulling op het programma AgoraEU.
- d) Voor de ondersteuning van het beleidsterrein "weerbaarheid en veiligheid, defensie-industrie en ruimtevaart", respectievelijk de specifieke doelstellingen:

- 1) voor het ondersteunen van de weerbaarheid van toeleveringsketens, de specifieke doelstellingen van het vergroten van de Europese weerbaarheid door het versterken van de capaciteit van de Unie op het gebied van exploratie, winning, verwerking en recycling van grondstoffen en de diversificatie van leveringsbronnen en markten, en het verbeteren van de tijdige beschikbaarheid van dergelijke producten, onder meer door het verkorten van de leveringstermijn, en het reserveren van fabricagecapaciteit of het aanleggen van voorraden van producten, halffabricaten of grondstoffen;
- 2) voor het ondersteunen van de defensie-industrie van de EU, de specifieke doelstellingen van het bevorderen van de gereedheid van de defensie-industrie van de Unie en de lidstaten door het versterken van het concurrentie- en reactievermogen en de mogelijkheden van de Europese technologische en industriële defensiebasis, met inbegrip van steun voor start-ups, scale-ups en kmo's, ter bevordering van een innovatief defensie-ecosysteem in de EU; gezamenlijk onderzoek en gezamenlijke ontwikkeling van defensieproducten en -technologieën, waaronder disruptieve technologieën voor defensie; samenwerking gedurende de gehele levenscyclus van defensiematerieel, in het bijzonder bij defensieaanbestedingen en voor de ontwikkeling van Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang; en aanpassing van de industrie aan structurele veranderingen;
- 3) voor de uitvoering van EU-ruimtesystemen en -ruimtevaartbeleid, de specifieke doelstellingen van het ontwikkelen, onderhouden en exploiteren van ruimtevaartsystemen en het verstrekken van geavanceerde ruimte-informatie, -gegevens en -diensten ter ondersteuning van beleid van de Unie, met name op het gebied van veiligheid, defensie, duurzame groei, milieubescherming en klimaatbestendigheid, wereldwijde betrokkenheid en strategische onafhankelijkheid; het maximaliseren van de sociaaleconomische voordelen van ruimteactiviteiten, in het bijzonder door het bevorderen van de ontwikkeling van een innovatieve en concurrerende ruimtevaartconomie in de Unie en het ondersteunen van de ontwikkeling van een werkelijk eengemaakte markt voor ruimteactiviteiten, waaronder gezamenlijk onderzoek en innovatie voor ruimtevaartproducten en -technologieën en steun aan kmo's; het verbeteren van de veiligheid, beveiliging en duurzaamheid van alle activiteiten in de kosmische ruimte; en het bevorderen van de rol van de Unie als mondiale actor in de ruimtevaartsector;
- 4) voor het ondersteunen van de civiele beveiligingssector, de specifieke doelstellingen van het versterken van het concurrentie- en reactievermogen van de Europese civiele veiligheidsindustrie, op het gebied van veiligheid, weerbaarheid van kritieke en voor tweeërlei gebruik bestemde infrastructuur, technologieën waaronder kritieke energie-infrastructuur en oplossingen voor de controle van goederen en personen aan de grens, de bescherming van grenzen, maritieme veiligheid, douaneveiligheid en civiele paraatheid voor

veiligheidsdreigingen, evenals het versterken van de mogelijkheden van de relevante eindgebruikers in de sector voor civiele veiligheid.

#### *Artikel 4*

#### **Begroting**

1. De indicatieve financiële toewijzing voor de uitvoering van het EFC voor de periode van 1 januari 2028 tot en met 31 december 2034 wordt vastgesteld op 234 300 000 000 EUR in lopende prijzen.
2. De indicatieve verdeling van het in lid 1 genoemde bedrag is als volgt:
  - a) 11 000 000 000 EUR voor activiteiten die bijdragen tot de in artikel 3 genoemde algemene doelstellingen, zoals met name uitgevoerd door middel van sectoroverschrijdende activiteiten zoals niet-thematische ondersteuning van het in hoofdstuk II, afdeling 2, bedoelde InvestEU-instrument van het EFC; projectadvisering, samenwerking door kmo's, ontwikkeling van vaardigheden en toegang tot financiering, zoals bedoeld in hoofdstuk III;
  - b) 26 210 000 000 EUR voor de specifieke in artikel 3, lid 2, punt a), genoemde doelstellingen;
  - c) 20 393 000 000 EUR voor de specifieke in artikel 3, lid 2, punt b), genoemde doelstellingen;
  - d) 51 493 000 000 EUR voor de specifieke in artikel 3, lid 2, punt c), genoemde doelstellingen;
  - e) 125 204 000 000 EUR voor de specifieke in artikel 3, lid 2, punt d), genoemde doelstellingen.
3. Vastleggingen in de begroting voor activiteiten waarvan de uitvoering zich over meer dan één begrotingsjaar uitstrekt, mogen in jaartranches worden verdeeld.
4. Ook na 2034 kunnen nog kredieten in de Uniebegroting worden opgenomen ter dekking van de uitgaven die nodig zijn voor het vervullen van de doelstellingen van artikel 3 en voor het beheren van acties die aan het eind van de in lid 1 van dit artikel bedoelde periode nog niet voltooid zijn, alsmede van de uitgaven voor kritieke operationele activiteiten en de dienstverlening.
5. De in lid 1 van dit artikel bedoelde financiële toewijzing en de in artikel 5 bedoelde aanvullende middelen kunnen ook worden gebruikt voor technische en administratieve bijstand voor de uitvoering van het EFC, zoals activiteiten op het gebied van voorbereiding, monitoring, controle, audit en evaluatie, institutionele informatietechnologiesystemen en -platforms, informatie- en communicatieactiviteiten, met inbegrip van institutionele communicatie over de politieke prioriteiten van de Unie, en alle andere uitgaven gerelateerd aan technische en administratieve bijstand of personeel die de Commissie doet voor het beheer van het EFC.

## AFDELING 2

### GEMEENSCHAPPELIJKE REEKS REGELS

#### *Artikel 5*

#### **Aanvullende middelen**

1. Lidstaten, instellingen, organen en agentschappen van de Unie, derde landen, internationale organisaties, internationale financiële instellingen of andere derden kunnen aanvullende financiële en niet-financiële bijdragen ter beschikking stellen van het EFC, of van de in artikel 3, lid 2, bedoelde specifieke activiteiten of doelstellingen, waaronder specifieke bijdragen aan de in artikel 21 bedoelde begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten van het InvestEU-instrument van het EFC. Aanvullende financiële bijdragen vormen externe bestemmingsontvangsten in de zin van artikel 21, lid 2, punt a), d) of e), of artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Op verzoek van de lidstaten kunnen de aan hen in gedeeld beheer toegewezen middelen ter beschikking worden gesteld aan het programma, overeenkomstig artikel X van Verordening (EU) [XXX][*NRPF-verordening*]. De Commissie voert die middelen op directe of indirecte wijze uit overeenkomstig artikel 62, lid 1, punt a) of c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Zij vormen een aanvulling op het in artikel 4 bedoelde bedrag. Deze middelen worden gebruikt ten voordele van de betrokken lidstaat. Indien de Commissie geen juridische verbintenis in direct of indirect beheer is aangegaan voor aldus ter beschikking van het EFC gestelde aanvullende bedragen, kunnen de overeenkomstige niet-vastgelegde bedragen op verzoek van de betrokken lidstaat weer naar een of meer desbetreffende hoofdstukken van het plan of de opvolgers daarvan worden overgedragen.
3. Alle inkomsten uit activiteiten en componenten uit hoofde van hoofdstuk VII, afdeling 3, van deze verordening, zijn externe bestemmingsontvangsten in de zin van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 voor het EFC of de opvolger daarvan.
4. [Met ingang van 1 januari 2028/de begindatum van het programma] worden in afwijking van de eerste, tweede en vierde alinea van artikel 212, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, inkomsten, terugbetalingen en terugvorderingen uit financieringsinstrumenten die vanuit deze verordening of de voorloper daarvan zijn gefinancierd, en de in bijlage IV bij Verordening (EU) 2021/523 bedoelde instrumenten, gebruikt om steun van de Unie te verstrekken via het EFC. In afwijking van artikel 21, lid 3, punt f), en overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, vormen deze middelen externe bestemmingsontvangsten voor het EFC.
5. [Met ingang van 1 januari 2028/de begindatum van het programma] kan in afwijking van artikel 216, lid 4, punt a), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, elk overschot van voorzieningen voor de bij de Verordeningen (EU) 2015/1017[2] en (EU) 2021/523[3] vastgestelde begrotingsgaranties worden gebruikt om steun van de Unie te vertrekken via het EFC. Deze middelen vormen externe bestemmingsontvangsten in de zin van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 voor het EFC.

## *Artikel 6*

### **Alternatieve, gecombineerde en cumulatieve financiering**

1. Het EFC wordt uitgevoerd in synergie met andere programma's van de Unie. Een actie die een bijdrage van de Unie van een ander programma heeft ontvangen, kan ook een bijdrage in het kader van het EFC ontvangen. De regels van het desbetreffende programma van de Unie zijn van toepassing op de overeenkomstige bijdrage of er kan één reeks regels op alle bijdragen worden toegepast en één juridische verbintenis worden aangegaan. Indien de bijdrage van de Unie op subsidiabele kosten is gebaseerd, mag de cumulatieve steun uit de Uniebegroting niet hoger zijn dan de totale subsidiabele kosten van de actie en kan deze op pro-ratabasis worden berekend overeenkomstig de documenten waarin de steunvoorwaarden zijn vastgesteld.
2. Toekenningsprocedures in het kader van het EFC kunnen gezamenlijk worden uitgevoerd in direct of indirect beheer met de lidstaten, instellingen en de bijbehorende afdelingen, organen en instanties van de Unie, derde landen, internationale organisaties, internationale financiële instellingen of andere derde partijen, op voorwaarde dat de bescherming van de financiële belangen van de Unie en van de veiligheids- en defensiebelangen van de Unie en haar lidstaten wordt gewaarborgd. Dergelijke procedures zijn aan één reeks regels onderworpen en leiden tot de sluiting van één juridische verbintenis. Daartoe kunnen de partners middelen ter beschikking stellen van het EFC overeenkomstig artikel 5 van deze verordening, of kunnen de partners worden belast met de uitvoering van de toekenningsprocedure, indien van toepassing overeenkomstig artikel 62, lid 1, punt c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Bij gezamenlijke toekenningsprocedures kunnen vertegenwoordigers van de partners in de gezamenlijke toekenningsprocedure tevens lid zijn van het in artikel 153, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde evaluatiecomité.

## *Artikel 7*

### **Coördinatie**

1. De Commissie draagt zorg voor de consistente uitvoering van het Europees Fonds voor concurrentievermogen, het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie en het Innovatiefonds.
2. De Commissie en de lidstaten zorgen op een wijze die aansluit bij hun respectieve verantwoordelijkheden voor coördinatie en samenhang tussen het Europees Fonds voor concurrentievermogen en plannen voor nationaal en regionaal partnerschap met betrekking tot concurrentievermogensprioriteiten voor geselecteerde kerngebieden en projecten die van strategisch belang en van gemeenschappelijk Europees belang worden geacht.
3. Het EFC wordt uitgevoerd in synergie met andere fondsen van de Unie, waaronder het Fonds voor Europa in de wereld, in het bijzonder ter ondersteuning van het mondiale concurrentievermogen, het waarborgen van gediversifieerde leveringsbronnen en de versterking van het uitvoerpotentieel en de kansen van Europese ondernemingen.

## *Artikel 8*

### **Keurmerk voor concurrentievermogen**

1. Er kan een keurmerk voor concurrentievermogen worden toegekend aan acties van hoge kwaliteit die minimaal aan de volgende voorwaarden voldoen:
  - a) zij zijn beoordeeld in een toekenningsprocedure in het kader van het EFC;
  - b) zij voldoen aan de minimale kwaliteitseisen van de desbetreffende toekenningsprocedure.
2. In het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen aanvullende voorwaarden worden opgenomen.
3. Lidstaten kunnen projecten ondersteunen waaraan een keurmerk is toegekend, of kunnen via het EFC steun verstrekken door aanvullende middelen ter beschikking van het EFC te stellen overeenkomstig artikel 5, lid 1 of lid 2.
4. Strategische projecten in het kader van de verordening kritieke grondstoffen, de verordening voor een nettonulindustrie, de verordening kritieke geneesmiddelen en andere in wetgeving van de Unie genoemde strategische projecten die voldoen aan de voorwaarden van lid 1, krijgen onmiddellijk het keurmerk voor concurrentievermogen toegekend.

## *Artikel 9*

### **Subsidiabiliteit**

1. Er worden subsidiabiliteitscriteria vastgesteld ter ondersteuning van de verwezenlijking van de in artikel 3 bedoelde algemene en specifieke doelstellingen, overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 die op alle toekenningsprocedures in het kader van het EFC van toepassing zijn.
2. Op voorwaarde dat aan eventuele in de beleidsterreinen of componenten vastgestelde specifieke voorwaarden is voldaan, kunnen juridische entiteiten uit een of meer van de volgende categorieën in aanmerking komen voor steun van de Unie in toekenningsprocedures onder direct en indirect beheer:
  - a) in een lidstaat of een land of gebied overzee gevestigde entiteiten;
  - b) in een geassocieerd derde land gevestigde entiteiten;
  - c) internationale organisaties;
  - d) andere in niet-geassocieerde derde landen gevestigde entiteiten indien de financiering van dergelijke entiteiten essentieel is voor de uitvoering van de actie en bijdraagt tot de doelstellingen van artikel 3.
3. In aanvulling op artikel 168, leden 2 en 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 kunnen geassocieerde derde landen als bedoeld in artikel 11, lid 1, van de onderhavige verordening en internationale organisaties ook deelnemen aan en profiteren van alle aanbestedingsmechanismen als bedoeld in artikel 168, leden 2 en 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Regels die krachtens artikel 168 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 op de lidstaten van toepassing zijn, zijn van overeenkomstige toepassing op deelnemende geassocieerde derde landen en internationale organisaties.
4. Bij toekenningsprocedures komen de volgende activiteiten niet in aanmerking voor steun:

- a) activiteiten die in alle lidstaten verboden zijn volgens het Unierecht, het toepasselijke internationale recht of de nationale wetgeving;
  - b) activiteiten die al volledig uit andere publieke of particuliere bronnen worden gefinancierd;
  - c) overeenkomstig artikel 136 van het Financieel Reglement gelden er om redenen van veiligheid en in overeenstemming met de wetgeving van de Unie, subsidiabiliteitsbeperkingen voor leveranciers met hoog risico.
5. In het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen de in deze verordening vastgestelde subsidiabiliteitscriteria nader worden gespecificeerd of aanvullende criteria voor specifieke acties worden vastgesteld.
6. Bij beraadslagingen over subsidiabiliteits-/toekenningscriteria mogen geen vertegenwoordigers van derde landen of internationale organisaties mogen aanwezig zijn.

### *Artikel 10*

#### **EU-voorkeur**

1. De steun uit het EFC wordt gericht op de ontwikkeling, productie en toepassing in de Unie van strategische technologieën en van strategische sectoren, in overeenstemming met het Unierecht en met internationale verplichtingen van de Unie. In de toekenningsprocedures kunnen een of meer van de in lid 2 vermelde voorwaarden worden toegepast ter bescherming van strategische belangen en belangen van economische veiligheid van de Unie, evenals ter bescherming van de veiligheid, de kritieke activa en de door hen verleende diensten.
2. In het werkprogramma, de investeringsrichtsnoeren of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen subsidiabiliteitsvoorwaarden worden opgenomen ter waarborging van het concurrentievermogen van de Unie, met inbegrip van de bescherming van de economische belangen en autonomie van de Unie indien nodig en passend, ook via preferentiële voorwaarden zoals beperkingen dan wel stimulansen voor entiteiten uit de Unie, waarbij verstoring van de eengemaakte markt wordt beperkt. De subsidiabiliteitsvoorwaarden kunnen de vorm aannemen van:
- a) participatie- en prestatiebeperkingen die vereisen dat deelnemende entiteiten moeten zijn gevestigd, gebruik moeten maken van faciliteiten, of activiteiten moeten verrichten in de lidstaten, en in voorkomend geval in andere in aanmerking komende landen. In het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen nadere details worden uitgewerkt betreffende de toepassing van die participatie- en prestatiebeperkingen;
  - b) overdrachtsbeperkingen die vereisen dat ontvangers van EFC-financiering tijdens een actie of binnen vijf kalenderjaren na het einde ervan, alle of bepaalde werkzaamheden, resultaten of gerelateerde toegangs- en gebruiksrechten, met inbegrip van het verlenen van licenties, van een in aanmerking komende lidstaat of geassocieerd land noch direct, noch indirect overdragen aan een niet in aanmerking komend derde land. Wanneer niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, kan de financiering door de Unie worden verminderd en gedeeltelijk of volledig worden teruggevorderd. In het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen nadere details worden uitgewerkt betreffende de toepassing van die overdrachtsbeperkingen;

- c) leverings- en inhoudsbeperkingen die vereisen dat ontvangers van EFC-financiering voor de actie een bepaald minimum aan apparatuur, goederen en materialen, of bestanddelen daarvan, afkomstig van de in lid 2, punt a) en b), bedoelde in aanmerking komende entiteiten, moeten gebruiken of aanschaffen, tenzij de betreffende goederen en materialen niet redelijkerwijs van die in aanmerking komende entiteiten kunnen worden verkregen. In het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen nadere details worden uitgewerkt betreffende de toepassing van die leverings- en inhoudsbeperkingen;
  - d) zeggenschapsbeperkingen die vereisen dat ontvangers van EFC-financiering de mogelijkheid moeten krijgen en/of hebben om, zonder door niet in aanmerking komende entiteiten opgelegde beperkingen, te beslissen over de ontwikkeling en het gebruik van resultaten, met inbegrip van de wettelijke bevoegdheid en het praktische vermogen om componenten van resultaten waaraan door niet in aanmerking komende entiteiten of derde landen beperkingen zijn opgelegd, aan te passen, te vervangen of te verwijderen. In het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen nadere details worden uitgewerkt betreffende de toepassing van die ontwerpbevoegdheidsbeperkingen.
3. Toekenningsprocedures die gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid, defensie of de openbare orde, met name met betrekking tot strategische activa en belangen van de Unie of haar lidstaten, worden beperkt overeenkomstig artikel 136 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. In het bijzonder kunnen die subsidiabiliteitsbeperkingen bestaan uit:
- a) met betrekking tot de deelnemende entiteiten, beperkingen op uitvoerende bestuursstructuren en eigendoms- en zeggenschapsbeperkingen die de deelname van alle of bepaalde entiteiten beperken tot entiteiten met een uitvoerende bestuursstructuur, alsmede in eigendom en onder zeggenschap van natuurlijke of rechtspersonen, die in de lidstaten zijn gevestigd, en eventueel in andere in aanmerking komende landen;
  - b) met betrekking tot de uitgevoerde activiteiten, beperkingen inzake de plaats van uitvoering, het gebruik van faciliteiten of de apparatuur die het gebruik voor alle of bepaalde activiteiten beperken tot activa die zich bevinden in of afkomstig zijn uit de lidstaten, en eventueel in andere in aanmerking komende landen;
  - c) met betrekking tot overige veiligheidsbeperkingen, beperkingen inzake veiligheidsevaluaties en risicobeoordelingen, veiligheidsmachtigingen, overdracht en toegangsrechten, waaronder het verlenen van vergunningen met het oog op passende waarborgen voor alle of bepaalde resultaten en andere informatie die door de actie wordt gegenereerd of voor de actie wordt gebruikt.

#### *Artikel 11*

#### **Betrokkenheid van derde landen bij activiteiten in het kader van het EFC**

- 1. Het EFC kan worden opengesteld voor deelname van de volgende derde landen door middel van volledige of gedeeltelijke associatie, overeenkomstig de doelstellingen van artikel 3 en overeenkomstig de desbetreffende internationale overeenkomsten of besluiten die in het kader van die overeenkomsten zijn vastgesteld en van toepassing zijn op:
  - a) leden van de Europese Vrijhandelsassociatie die lid zijn van de Europese Economische Ruimte, alsook Andorra, Monaco en San Marino;

- b) toetredende landen, kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten;
  - c) landen van het Europees nabuurschapsbeleid;
  - d) andere derde landen.
2. Op voorwaarde dat het betrokken derde land aan eventuele in de beleidsterreinen of componenten vastgestelde specifieke voorwaarden heeft voldaan, gelden voor de associatieovereenkomsten voor deelname aan programma's in het EFC de volgende bepalingen:
- a) er wordt een billijk evenwicht gewaarborgd tussen de bijdragen van en de voordelen voor het derde land dat aan het EFC deelneemt;
  - b) er worden voorwaarden vastgelegd voor deelname aan de programma's, met inbegrip van de berekening van de financiële bijdragen, bestaande uit een operationele bijdrage en een deelnamevergoeding, aan het EFC en de algemene administratiekosten daarvan;
  - c) aan het derde land wordt geen beslissingsbevoegdheid over het programma verleend;
  - d) de rechten van de Unie om voor een goed financieel beheer te zorgen en de financiële belangen van de Unie te beschermen, worden gewaarborgd;
  - e) de bescherming van strategische belangen en van belangen op het gebied van veiligheid, defensie en openbare orde van de Unie en haar lidstaten wordt gewaarborgd.
3. Voor de toepassing van punt d) verleent het derde land de uit hoofde van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 en Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 vereiste rechten en toegang, en waarborgt het dat executoriale besluiten die een geldelijke verplichting inhouden op grond van artikel 299 VWEU, alsook arresten en beschikkingen van het Hof van Justitie van de Europese Unie, rechtstreeks uitvoerbaar zijn, en draagt het derde land er in overeenstemming met geldende internationale overeenkomsten of andere toepasselijke regels zorg voor dat zijn bevoegde autoriteiten samenwerken met het Europees Openbaar Ministerie (EOM) bij de onderzoeken en vervolging van strafbare feiten die gevolgen hebben voor de financiële belangen van de Unie.
4. Er kunnen afzonderlijke specifieke overeenkomsten worden gesloten overeenkomstig artikel 218 VWEU voor activiteiten in het kader van het EFC die betrekking hebben op veiligheid of op de levering van beveiligde diensten en kritieke activa aan de EU.

#### *Artikel 12*

#### **Uitvoering en vormen van steun van de Unie**

1. Het EFC wordt uitgevoerd door middel van werkprogramma's overeenkomstig artikel 110 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Het EFC wordt overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 uitgevoerd, in direct beheer of in indirect beheer met entiteiten als bedoeld in artikel 62, lid 1, punt c), van die verordening.
3. In het kader van het EFC uitgevoerde toekenningsprocedures voldoen aan de algemene bepalingen van het EFC zoals vastgesteld bij de hoofdstukken I en II van deze verordening, die bij eventuele onenigheid prevaleren boven andere regels met betrekking tot de activiteiten of latere uitvoeringshandelingen.

4. Wanneer toekenningsprocedures betrekking hebben op meer dan een van de in artikel 3, lid 2, vastgestelde specifieke doelstellingen, kan in het werkprogramma worden gespecificeerd dat de toekenningsprocedure wordt uitgevoerd overeenkomstig één reeks regels door rechtstreekse toepassing van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, aangevuld door de bij de hoofdstukken I en II vastgestelde algemene regels, of door toepassing van de regels van een van de desbetreffende specifieke doelstellingen.
5. Onder bepaalde naar behoren gemotiveerde omstandigheden kan financiering door de Unie worden toegekend zonder een oproep tot het indienen van voorstellen overeenkomstig artikel 198 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, waaronder overeenkomstig punt e).
6. Steun van de Unie kan worden verstrekt in elke vorm die overeenkomt met Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, met name subsidies, prijzen, aanbestedingen, niet-financiële schenkingen, begrotingsgaranties en financieringsinstrumenten.
7. Wanneer de steun van de Unie wordt verstrekt in de vorm van een begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten, ook wanneer gecombineerd met andere vormen van niet-terugbetaalbare steun in blendingverrichtingen, wordt de steun uitgevoerd overeenkomstig titel X van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.
8. Wanneer financiering door de Unie wordt verstrekt in de vorm van een subsidie, ook wanneer gecombineerd in blendingverrichtingen met andere vormen van terugbetaalbare steun die niet worden ondersteund door de begroting van de Unie, wordt de financiering verstrekt overeenkomstig titel VIII van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 en in de vorm van financiering waar geen kosten aan verbonden zijn overeenkomstig artikel 125, lid 1, punt a), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, dan wel, indien nodig, vereenvoudigde kostenopties. Financiering kan ook worden verstrekt in de vorm van vergoeding van daadwerkelijke subsidiabele kosten wanneer de doelstellingen van een actie niet op een andere manier kunnen worden verwezenlijkt of wanneer deze vorm noodzakelijk is om andere financieringsbronnen mogelijk te maken, waaronder financiering door lidstaten.
9. Overeenkomstig artikel 153, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 kan het evaluatiecomité voor acties voor de uitvoering van onderzoek en innovatieactiviteiten geheel of gedeeltelijk uit onafhankelijke externe deskundigen bestaan.
10. Bijdragen aan een uit hoofde van artikel 30 van het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie vastgesteld systeem voor onderlinge verzekeringen kunnen het risico afdekken in verband met de invordering van door ontvangers verschuldigde bedragen en worden beschouwd als een toereikende garantie in overeenstemming met artikel 155 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Er wordt geen aanvullende garantie of zekerheid van de begunstigden aanvaard, noch aan hen opgelegd.
11. Wanneer dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de bij artikel 3 vastgestelde doelstellingen kunnen onderdelen van het EFC worden uitgevoerd door middel van uit hoofde van het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie opgerichte publiek-private of publiek-publieke partnerschappen, in het bijzonder door het toevertrouwen van begrotingsuitvoeringstaken, overeenkomstig artikel 62, lid 1, punt c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, aan krachtens artikel 187 VWEU opgerichte gemeenschappelijke ondernemingen. Steun vanuit het EFC wordt verleend op voorwaarde van een efficiënt gebruik van financiering door de Unie, een evenredige financiële bijdrage van andere partners die minimaal dezelfde omvang heeft als de

bijdrage van de Unie en stemrechten voor de Unie in de bestuursorganen ter waarborging van de bescherming van de belangen van de Unie in het partnerschap. Daartoe worden gemeenschappelijke ondernemingen opgericht bij één enkele oprichtingshandeling die gecentraliseerde administratieve functies waarborgt.

12. Naast de bij artikel 132 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 vastgestelde gronden laten toekenningsprocedures en de daaruit voortvloeiende wettelijke verbintenissen beëindiging toe wanneer de doelstellingen van de actie waarschijnlijk niet of niet binnen de vastgestelde termijnen zullen worden verwezenlijkt, of als de beleidsrelevantie van de actie niet meer aanwezig is.

### *Artikel 13*

#### **Toepassing van de regels voor gerubriceerde informatie en gevoelige informatie**

1. De Commissie beschermt gerubriceerde informatie overeenkomstig de in Besluit (EU, Euratom) 2015/444 van de Commissie<sup>42</sup> vastgestelde veiligheidsvoorschriften.
2. Elke lidstaat en elk geassocieerd land zorgt voor eenzelfde mate van bescherming van gerubriceerde EU-informatie als die welke wordt geboden door de beveiligingsvoorschriften die zijn vastgesteld bij Besluit 2013/488/EU van de Raad<sup>43</sup>. Gelijkwaardigheid van bescherming in derde landen wordt vastgesteld bij een overeenkomstig artikel 218 VWEU gesloten informatiebeveiligingsovereenkomst.
3. Voor de uitwisseling van gerubriceerde informatie en gevoelige informatie met de lidstaten en, waar nodig, met andere ontvangers wordt een beveiligd uitwisselingssysteem gebruikt.
4. Instellingen, organen en agentschappen van de Unie die betrokken zijn bij de uitvoering van de begroting van de Unie hebben toegang tot informatie, waaronder gerubriceerde informatie, die nodig is voor de uitvoering van de toekenningsprocedures, en het uitvoeren van acties, waaronder verslaglegging en betalingen, evenals controles, evaluaties, audits en onderzoeken.
5. Om de naleving van de bij Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 vastgestelde eisen, waaronder de beginselen van transparantie en gelijke behandeling, in alle fasen van de toekenningsprocedures waarbij gerubriceerde informatie betrokken is, te waarborgen, worden administratieve gegevens die nodig zijn voor het evalueren, toekennen en controleren van steun door de Unie, beperkt tot juridische, financiële en procedurele informatie, behandeld als gevoelige niet-gerubriceerde informatie.

### *Artikel 14*

#### **Bestuurs- en adviesraden**

1. Er wordt een strategische raad van belanghebbenden opgericht.
2. De leden van de strategische raad van belanghebbenden bij het EFC worden benoemd door de Commissie na een open oproep tot het indienen van voordrachten van kandidaten of, indien de Commissie dat geschikter acht, tot blijken van belangstelling,

---

<sup>42</sup> Besluit (EU, Euratom) 2015/444 van de Commissie van 13 maart 2015 betreffende de veiligheidsvoorschriften voor de bescherming van gerubriceerde EU-informatie (PB L 72 van 17.3.2015, blz. 53).

<sup>43</sup> Besluit van de Raad van 23 september 2013 betreffende de beveiligingsvoorschriften voor de bescherming van gerubriceerde EU-informatie (PB L 274 van 15.10.2013, blz. 1).

dan wel beide, rekening houdend met de noodzaak van een evenwichtige vertegenwoordiging wat sector, organisatietype met inbegrip van particuliere investeerders, en omvang, deskundigheid, gender, leeftijd en geografische spreiding betreft. De zittingstermijn van leden van de raad wordt beperkt tot vier jaar en kan eenmaal worden verlengd. Leden van de raad moeten integer en correct handelen.

3. De Commissie stelt nadere regels voor de selectie en samenstelling, bezoldiging, het reglement van orde, belangenconflicten en vertrouwelijkheid vast voor de raad van belanghebbenden bij het EFC. Leden van de raad zijn aan die bepalingen gebonden.
4. De strategische raad van belanghebbenden bij het EFC geeft op basis van de informatie van een waarnemingspost voor opkomende technologieën advies inzake de algemene koers van het EFC, langetermijntrends op het gebied van concurrentievermogen, tekortkomingen van de markt en suboptimale investeringssituaties die bij de uitvoering van het EFC zouden kunnen worden aangepakt, en de aanwijzing van strategische portefeuilles van projecten binnen en tussen activiteiten van het EFC, en kan daartoe in verschillende beleidsgerichte formaties optreden.
5. Er wordt een onafhankelijk investeringscomité opgericht in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC (het “investeringscomité”).
6. Bij de samenstelling van het investeringscomité wordt gewaarborgd dat de leden gezamenlijk beschikken over een brede kennis over de onder het EFC vallende sectoren en over de geografische markten in de Unie, en wordt gezorgd voor een genderevenwicht onder de leden.
7. Het investeringscomité onderzoekt de door uitvoerende partners ingediende voorstellen voor dekking van financierings- en investeringsverrichtingen onder de garantie van de Unie en controleert de naleving van de geldende regels door de financieringsvoorstellen in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC.
8. De adviesraad voor het InvestEU-instrument van het EFC wordt samengesteld uit één vertegenwoordiger van elke uitvoerende partner en één vertegenwoordiger van elke lidstaat. De adviesraad voor het InvestEU-instrument van het EFC geeft advies inzake het ontwerp van financiële producten en inzake de strategische en operationele koers op zijn bevoegdheidsgebied. Ook geeft de raad advies inzake de coördinatie met de EIC teneinde complementariteit met andere financiering door de Unie of particuliere investeringen te waarborgen. De adviesraad wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Commissie.
9. De Commissie stelt nadere regels voor de selectie en samenstelling, bezoldiging, het reglement van orde, belangenconflicten en vertrouwelijkheid vast voor het investeringscomité en de adviesraad voor het InvestEU-instrument van het EFC.
10. De Commissie en uitvoerende partners houden regelmatig dialogen voor beleidsevaluatie ter bespreking van de vooruitgang bij de uitvoering van de financiële producten en voor overleg over relevante beleidsontwikkelingen.
11. De Commissie draagt er zorg voor dat belanghebbenden worden geraadpleegd bij de ontwikkeling van de werkprogramma's, door het opzetten van een of meer thematische platforms per beleidsterrein.

# Hoofdstuk II

## EFC-TOOLBOX

### AFDELING 1

#### SUBSIDIES, AANBESTEDINGEN EN INSTRUMENTEN VOOR COÖRDINATIE VAN HET INDUSTRIEBELEID

##### *Artikel 15*

##### **Werkprogramma's**

1. In de werkprogramma's kan het volgende worden uiteengezet:
  - a) acties en de bijbehorende begroting vanuit het EFC, alsmede acties die worden vastgesteld in het in lid 2 aangeduide specifieke eigen onderdeel van de werkprogramma's;
  - b) instrumenten en financieringsvormen;
  - c) subsidiabiliteits- en toekenningscriteria;
  - d) één medefinancieringspercentage per actie voor subsidies voor daadwerkelijke kosten;
  - e) acties waarop het systeem voor onderlinge verzekeringen in het kader van Verordening (EU) [XXX] [Horizon Europa] van toepassing is;
  - f) de regels die van toepassing zijn op acties die betrekking hebben op meerdere specifieke doelstellingen;
  - g) acties waarop specifieke regels van toepassing zijn, in het bijzonder met betrekking tot eigendom, gebruik en verspreiding, overdracht en licentieverlening evenals rechten van toegang tot resultaten;
  - h) acties die profiteren van de bij artikel 20 vastgestelde mechanismen.
2. De werkprogramma's in het kader van deze verordening kennen een specifiek eigen onderdeel waarin gemeenschappelijke onderzoeks- en innovatieactiviteiten en de specifieke begroting daarvan worden geïntegreerd.
3. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de werkprogramma's vast voor de verwezenlijking van de in artikel 3, lid 2, punten a), b), c) en d), bedoelde specifieke doelstellingen en voor de horizontale activiteiten van hoofdstuk III. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.
4. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de werkprogramma's vast voor de verwezenlijking van de in artikel 3, lid 2, punt d), 2), 3) en 4), bedoelde specifieke doelstellingen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.
5. Om naar behoren gemotiveerde dringende redenen van urgentie die verband houden met de omstandigheid dat een werkprogramma nog niet is vastgesteld op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar van de begrotingsuitvoering, stelt de Commissie het werkprogramma vast door middel van onmiddellijk toepasselijke

uitvoeringshandelingen, in overeenstemming met de in artikel 83, lid 4, bedoelde procedure en uiterlijk op 15 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar van de begrotingsuitvoering. Dergelijke uitvoeringshandelingen blijven gedurende de begrotingsuitvoeringsperiode van kracht.

6. Om naar behoren gemotiveerde dwingende redenen van urgentie die verband houden met de noodzaak tot een onmiddellijke reactie op een crisis of andere dergelijke uitzonderlijke en naar behoren gemotiveerde noodsituaties kan de Commissie volgens de in artikel 83, lid 4, bedoelde procedure een werkprogramma vaststellen door middel van onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen.

#### *Artikel 16*

#### **Instrument voor de opbouw van waardeketens in de eengemaakte markt**

1. Ter bevordering van veerkrachtige waardeketens in de Unie kunnen de werkprogramma's specifieke oproepen tot opschaling van waardeketens bevatten ter ondersteuning van zowel projectvoorbereiding als het aantrekken van aanvullend publiek en particulier kapitaal voor het integreren van leveranciers, fabrikanten en innovators uit verschillende lidstaten en het diversifiëren van voorzieningsbronnen.

#### *Artikel 17*

#### **Technologiekoplopers in de EU**

1. De werkprogramma's kunnen speciale uit twee fasen bestaande bottom-up-toekenningsprocedures bevatten ter aanwijzing en ondersteuning van technologiekoplopers in de EU via door de industrie aangestuurde consortia die hiertoe hun rol als aandrijvers van innovatie en uitvoer inzetten ter versterking van hun mondiale concurrentiepositie samen met hun Europese kmo-leveranciers door investeringen in nieuwe oplossingen en de aanwijzing van relevante partners. Er kan steun worden geboden voor zowel projectvoorbereiding als het aantrekken van aanvullend publiek en particulier kapitaal.
2. In de eerste fase kan een open oproep tot het indienen van blijken van belangstelling voor goederen, werkzaamheden of diensten die zouden kunnen bijdragen tot het concurrentievermogen van de Unie in het algemeen, dan wel in een specifieke sector, worden gepubliceerd zonder specificatie van de soort activiteiten of het te gebruiken begrotingsuitvoeringsinstrument.
3. In de tweede fase worden analyse en het aantrekken van aanvullend publiek en particulier kapitaal ondersteund.
4. Voorstellen en offertes worden geëvalueerd en gerangschikt op basis van algemene toekenningscriteria zoals hun relatieve bijdrage aan het concurrentievermogen van de Unie.
5. Het evaluatiecomité bepaalt welk instrument het meest geschikt is voor de uitvoering van de begroting en doet een voorstel voor het maximumbedrag en de vorm van de bijdrage van de Unie.

## *Artikel 18*

### **Acties voor het opvoeren van de productie**

1. In afwijking van artikel 196, lid 2, van het Financieel Reglement kunnen financiële bijdragen, wanneer dat nodig is voor de uitvoering van productieprojecten die essentieel zijn ter ondersteuning van de in artikel 3, lid 1, aangewezen algemene weerbaarheidsdoelstellingen, of voor activiteiten die vereist zijn voor het waarborgen van de veiligheid, weerbaarheid of continuïteit van de dienstverlening ter ondersteuning van de in artikel 3, lid 2, punt d), bedoelde doelstelling, worden gebruikt voor acties die zijn begonnen vóór de indieningsdatum van het voorstel voor de desbetreffende acties.
2. Het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure bevatten aanvullende voorwaarden om te waarborgen dat de steun noodzakelijk en evenredig is, geen overcompensatie of dubbele financiering met zich meebrengt, tijdelijk is en mettertijd afneemt.

## *Artikel 19*

### **Aanvullingen voor IPCEI's**

1. Het EFC kan steun verstrekken voor:
  - a) projecten die rechtstreeks deel uitmaken van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI) dat door de Commissie is goedgekeurd krachtens artikel 107, lid 3, punt b), VWEU;
  - b) de vervolgprojecten op basis van de resultaten van IPCEI's, op voorwaarde van aanzienlijke particuliere investeringen.
2. Alle steun van het EFC voor in lid 1 bedoelde IPCEI's is op voorwaarde van nationale medefinanciering.

## *Artikel 20*

### **Versnelde en gerichte acties op het gebied van concurrentievermogen**

1. Om steun van de Unie voor acties van dwingend algemeen belang of kritieke tijdgevoeligheid mogelijk te maken of te faciliteren, die anders niet doeltreffend zouden kunnen worden uitgevoerd overeenkomstig de normale regels die gelden voor de begroting of het sectoraal beleid van de Unie, kunnen in de werkprogramma's bepaalde toekenningsprocedures, onder direct of indirect beheer, worden aangewezen die baat kunnen hebben bij bepaalde toevoegingen aan, uitzonderingen op en afwijkingen van de geldende wetgeving, tijdens de toekenningsprocedure of de uitvoering van de ondersteunde activiteiten, met inachtneming van alle volgende voorwaarden:
  - a) de actie is noodzakelijk en gepast om de doelstellingen van de actie te verwezenlijken in overeenstemming met de algemene of specifieke doelstellingen van het programma;
  - b) de actie wordt naar behoren gemotiveerd door een dwingend algemeen belang en/of is tijdgevoelig van aard, of beide;
  - c) de actie kan op geen andere wijze doeltreffend worden uitgevoerd in overeenstemming met de normale voor toekenningsprocedures geldende regels.

2. Overeenkomstig lid 1 kunnen een of meer van de volgende maatregelen op een toekenningsprocedure worden toegepast:
- a) voor subsidies kan het werkprogramma, onverminderd de toepassing van mededingingsprocedures wanneer dat gepast is in overeenstemming met artikel 192, lid 1, en in aanvulling op artikel 198 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, voorschrijven dat een toekenningsprocedure de vorm aanneemt van een gerichte interventie teneinde:
- 1) een actie van dwingend algemeen belang identificeren voor de Unie en de begunstigden of categorieën van begunstigden die kunnen worden uitgenodigd tot het indienen van een voorstel zonder oproep, of
  - 2) een maximumbedrag vast te stellen voor het aanwijzen en het uitnodigen van voorstellen waaraan een in artikel 8 van deze verordening bedoeld keurmerk is toegewezen, maar die geen financiering van de Unie hebben ontvangen omdat daar geen ruimte voor was in de begroting. De aanvragers kunnen worden uitgenodigd om hun voorstel opnieuw in te dienen zonder een oproep; wanneer het voorstel opnieuw wordt ingediend zonder wezenlijke verandering, kan de steunverlenende autoriteit besluiten om volledig af te gaan op de eerdere positieve evaluatie en alle eerder uitgevoerde controles en ingediende bewijsstukken; de redenen voor de steunverlening aan de afzonderlijke actie worden naar behoren gemotiveerd in het toekenningsbesluit en de lijst met acties wordt gepubliceerd in het in artikel 74, lid 9, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde jaarlijkse activiteitenverslag, of
  - 3) een actie en begunstigden, dan wel een beleidsterrein en categorieën van begunstigden, aan te wijzen en een maximumbedrag vast te stellen voor het uitnodigen van voorstellen tot het verlengen van acties in het kader van het EFC of andere programma's van de Unie, teneinde activiteiten of entiteiten voort te zetten dan wel aanvullende activiteiten of entiteiten toe te voegen, en/of teneinde resultaten verder te ontwikkelen; wanneer acties en begunstigden niet afzonderlijk in het werkprogramma worden geïdentificeerd, worden de redenen voor de steunverlening aan de afzonderlijke actie naar behoren gemotiveerd in het toekenningsbesluit en wordt de lijst met acties gepubliceerd in het in artikel 74, lid 9, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde jaarlijkse activiteitenverslag. De toekenning kan de vorm aannemen van een wijziging van de oorspronkelijke actie door nieuwe activiteiten toe te voegen en de maximale bijdrage van de Unie te verhogen.
- b) In afwijking van de artikelen 199, 201 en 203 met betrekking tot subsidies of van artikel 170, lid 1, punten b) en c), en lid 2, met betrekking tot aanbestedingen, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, kan het werkprogramma voorschrijven dat een toekenningsprocedure de vorm aanneemt van een versnelde interventie teneinde:
- 1) de eisen voor het toekenningsbesluit en de ondertekening van wettelijke verbintenissen te beperken tot een voorlopige evaluatie van toekennings- en uitsluitingscriteria; het toekenningsbesluit wordt uitsluitend genomen op grond van een verklaring van

aanvragers en inschrijvers met betrekking tot selectie- en subsidiabiliteitscriteria zonder dat tijdens de voorevaluatie om de bijbehorende bewijsstukken wordt gevraagd; de eindevaluatie, ook met betrekking tot de selectie en subsidiabiliteitscriteria, en de aanvragen van eventuele bewijsstukken ter zake worden uitgevoerd binnen drie maanden na de ondertekening van de wettelijke verbintenis, en

- 2) kennisgeving met betrekking tot de resultaten van de voorlopige evaluatie te vereisen binnen dertig kalenderdagen na de uiterste datum voor het indienen van voorstellen of inschrijvingen; het toekenningsbesluit wordt genomen binnen zestig kalenderdagen na de uiterste datum voor het indienen van voorstellen of inschrijvingen en wordt, in voorkomend geval, vrijgesteld van de bij artikel 83 vastgestelde procedures; er wordt geen voorfinanciering uitbetaald voordat de eindevaluatie is voltooid.
- c) In afwijking van artikel 9 van deze verordening kan het werkprogramma voorschrijven dat een toekenningsprocedure de vorm aanneemt van een aanmoedigingsinterventie teneinde een tijdelijke en voorwaardelijke opschorting van de naleving van een gespecificeerd onderdeel van de subsidiabiliteitscriteria toe te staan tijdens de toekenningsprocedure en delen van de uitvoering van de actie, in het bijzonder met betrekking tot de vestigingsplaats; naleving van de tijdelijk opgeschorte subsidiabiliteitscriteria wordt in plaats daarvan tijdens de uitvoering van de actie verwezenlijkt en geëvalueerd binnen een in de wettelijke verbintenis vastgelegde termijn. Als op de vastgelegde datum niet wordt voldaan aan de tijdelijk opgeschorte subsidiabiliteitscriteria, wordt de actie in haar geheel als niet subsidiabel aangemerkt en wordt alle financiering door de Unie volledig teruggevorderd; voor aanmoedigingsinterventies wordt geen voorfinanciering uitbetaald.
- d) In het werkprogramma kunnen speciale uit twee fasen bestaande bottom-up-toekenningsprocedures worden vastgesteld in overeenstemming met de volgende regels:
- 1) in de eerste fase kan een oproep tot het indienen van blijken van belangstelling worden gedaan zonder specificatie van de soort activiteiten of het voor de uitvoering van de begroting te gebruiken instrument, om aanvragers, inschrijvers en entiteiten die een pijlerbeoordeling hebben ondergaan in staat te stellen projectvoorstellen of offertes in te dienen voor goederen, werkzaamheden of diensten die zouden kunnen bijdragen tot het concurrentievermogen van de Unie in het algemeen of in een specifieke sector;
  - 2) voorstellen en offertes worden geëvalueerd en gerangschikt op basis van algemene toekenningscriteria zoals hun relatieve bijdrage aan het concurrentievermogen van de Unie. Het evaluatiecomité bepaalt het meest geschikte instrument voor de uitvoering van de begroting onder direct of indirect beheer, in het bijzonder subsidie, aanbesteding, niet-financiële schenkingen, bijdrageovereenkomsten of andere steun, en doet een voorstel aangaande het maximumbedrag en de vorm van de bijdrage van de Unie;

- 3) in de tweede fase worden, binnen de beschikbare begroting, indieners van projecten of offertes met een positieve evaluatie uitgenodigd om hun voorstel of offerte aan te passen en te voltooien in overeenstemming met de conclusies van het evaluatiecomité. Voor het overige wordt de toekenningsprocedure uitgevoerd volgens de bij artikel 12 vastgestelde regels, zoals van toepassing op het desbetreffende begrotingsuitvoeringsinstrument.
3. Overeenkomstig lid 1 kan voor acties waarvoor de planning, bouw en exploitatie van faciliteiten vereist zijn die worden gefinancierd in het kader van toekenningsprocedures, in het werkprogramma worden bepaald dat de actie, afhankelijk van de aard ervan, van algemeen belang en mogelijk van dwingend algemeen belang is in de zin van artikel 6, lid 4, en artikel 16, lid 1, punt c), van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad en artikel 4, lid 7, van Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad is, in het belang van defensie in de zin van artikel 2, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad, en in het belang van volksgezondheid en veiligheid in de zin van artikel 9, lid 1, punt a), van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en van de Raad, in overeenstemming met en onder de voorwaarden die zijn vastgesteld bij toepasselijke wetgeving zoals Verordening (EU) 2024/1735 voor een nettonulindustrie, Richtlijn 2023/2413 of het Omnibuspakket voor defensiegereedheid (COM(2022) 349), mits aan de overige voorwaarden van die bepalingen is voldaan.

## **AFDELING 2**

### **INVESTEU-INSTRUMENT VAN HET EFC**

#### *Artikel 21*

##### **Algemeen kader**

1. Als horizontaal uitvoeringsinstrument voor intern beleid van de Unie bevat het InvestEU-instrument van het EFC de begrotingsgarantie en financieringsinstrumenten, ook wanneer gecombineerd met niet-terugbetaalbare steun in een blendingverrichting, voor het bijdragen tot de bij artikel 3 vastgestelde algemene en specifieke doelstellingen, en kan het worden ingezet in synergie met andere activiteiten van de Unie of van lidstaten, onder meer door middel van compartimenten voor lidstaten.
2. Het InvestEU-instrument van het EFC is gericht op het aanpakken van tekortkomingen van de markt of suboptimale investeringsituaties. In het bijzonder kan het InvestEU-instrument van het EFC voorzien in leningen, garanties, tegengaranties, kapitaalmarktinstrumenten, andere vormen van financiering of kredietverbetering, waaronder achtergestelde schulden, of investeringen in eigen vermogen of quasi-eigen vermogen, die direct of indirect door financiële intermediairs, fondsen, investeringsplatforms of andere instrumenten worden verstrekt om aan eindontvangers te worden doorgegeven.
3. Het maximumbedrag van de begrotingsgarantie in het kader van het EU-compartiment van het InvestEU-instrument van het EFC bedraagt 70 000 000 000 EUR in lopende prijzen. Er wordt een voorzieningspercentage van 50 % ingesteld.
4. Het minimumbedrag van via het InvestEU-instrument van het EFC verstrekte EFC-steun van de Unie bedraagt 17 000 000 000 EUR, te gebruiken ter ondersteuning van de bij artikel 3 vastgestelde algemene en specifieke doelstellingen. Dit

minimumbedrag wordt verhoogd met de bijdragen uit de bij artikel 15 vastgestelde werkprogramma's. De bijdragen vormen een voorkeursmethode voor uitvoering van het EFC en worden gebruikt ter voorziening van de begrotingsgarantie of financiering van de financieringsinstrumenten.

5. De door de Commissie opgestelde investeringsrichtsnoeren omschrijven in nader detail het toepassingsgebied van de interventies ter ondersteuning van de bij artikel 3 vastgestelde algemene en specifieke doelstellingen. De investeringsrichtsnoeren worden opgesteld in nauw overleg met de mogelijke uitvoerende partners.
6. De volgende regels zijn van toepassing op de in lid 3 bedoelde voorziening:
  - a) het voorzieningspercentage wordt jaarlijks beoordeeld door middel van de in artikel 41, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde beoordeling;
  - b) de voorziening ten behoeve van steun in het kader van andere programma's van de Unie zoals bedoeld in artikel 23, lid 2, wordt gedaan vanuit het desbetreffende andere programma van de Unie;
  - c) de voorziening wordt vastgelegd tot en met 31 december 2034, waarbij rekening wordt gehouden met de voortgang bij het toekennen van de begrotingsgarantie in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC;
  - d) overeenkomstig artikel 214, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 wordt de voorziening opgebouwd tot en met 31 december 2037, waarbij rekening wordt gehouden met de voortgang bij de goedkeuring en ondertekening van de financierings- en investeringsverrichtingen.
7. Overeenkomstig artikel 84 is de Commissie bevoegd om gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van lid 3 om het voorzieningspercentage aan te passen en om het maximumbedrag van de begrotingsgarantie met maximaal 20 % te verhogen of te verlagen.

## *Artikel 22*

### **Steun voor scale-ups en start-ups**

1. Het InvestEU-instrument van het EFC fungeert als het geïntegreerde platform van de Unie voor de verstrekking van gerichte financiële steun aan ondernemingen in alle ontwikkelingsfasen, waaronder start-ups en scale-ups, met inbegrip van ondernemingen die actief productie en industrie- en marktuitrol nastreven. Het instrument waarborgt dat Europese ondernemingen met groot potentieel die innovatieve oplossingen ontwikkelen of uitrollen, toegang hebben tot kapitaal en middelen om in de Unie te kunnen groeien, waardoor de integratie van de eengemaakte markt en de spaar- en investeringsunie worden versterkt.
2. In het bijzonder ontwikkelt de Commissie een faciliteit voor scale-ups, in samenwerking met de EIB-groep, andere internationale financiële instellingen en nationale stimuleringsbanken. De faciliteit voorziet op gecoördineerde en consistente wijze in een uitgebreide reeks financieringsinstrumenten die zijn toegesneden op de unieke behoeften van scale-ups, waaronder indirect en direct eigen vermogen en quasi-eigen vermogen, venture debt, leningen, garanties en gemengde financiering, met het oog op het aantrekken van particuliere investeerders ter ondersteuning van de financiering van scale-ups en ter facilitering van uitstapmogelijkheden. De faciliteit wordt gericht op kmo's, kleine midcapondernemingen en midcapondernemingen.

3. De faciliteit treedt op wanneer marktinvesteerdere niet voldoende financiering kunnen bieden voor snelgroeiende Europese innovatieve en strategische ondernemingen, ook wanneer dat nodig is ter bescherming van de strategische activa, belangen, autonomie of economische veiligheid van de Unie.
4. De faciliteit zet overheidsinvestering in om aanzienlijke particuliere en institutionele kapitaalstromen aan te zwingelen, bijvoorbeeld uit private-equityfondsen, beleggingsmaatschappijen, pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen en andere langetermijninvesteerdere, waardoor de Europese kapitaalmarkten worden verdiept en de duurzame groei van scale-up-ondernemingen wordt bevorderd.

### *Artikel 23*

#### **Exclusiviteitsclausule**

1. Gedurende de periode van het MFK 2028-2034 worden begrotingsgaranties, financieringsinstrumenten of rechtstreeks door de Commissie overeenkomstig artikel 219 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 uitgevoerde financieringsinstrumenten voor de ondersteuning van beleidsdoelstellingen op het grondgebied van de Unie uitsluitend uit hoofde van deze afdeling vastgesteld.
2. De begrotingsgarantie, binnen het in artikel 21, lid 3, bedoelde maximumbedrag, en financieringsinstrumenten, ook wanneer gecombineerd met niet-terugbetaalbare steun in een blendingverrichting, kunnen worden gebruikt voor het verstrekken van steun in het kader van andere programma's van de Unie, waaronder het EU-ETS-innovatiefonds en andere programma's van de Unie die financiering ontvangen uit andere bronnen dan de begroting van de Unie, in overeenstemming met de in de desbetreffende programma's opgenomen doelstellingen.

### *Artikel 24*

#### **EU-compartment en lidstaatcompartment**

1. Het InvestEU-instrument van het EFC bestaat uit een EU-compartment en een lidstaatcompartment.
2. Specifieke bijdragen aan het InvestEU-instrument van het EFC uit hoofde van artikel 5, lid 1, kunnen worden verstrekt overeenkomstig artikel 211, lid 2, en artikel 221, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Specifieke bijdragen aan de begrotingsgarantie in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC resulteren in een verhoging van het in artikel 21, lid 3, vermelde bedrag van de begrotingsgarantie.

### *Artikel 25*

#### **Gemeenschap van uitvoerende partners**

1. Het InvestEU-instrument van het EFC wordt door partners uitgevoerd in een model met open architectuur, waar ook de Europese Investeringsbank Groep (EIB-groep), internationale financiële instellingen en de nationale stimuleringsbanken en -instellingen deel van uitmaken.
2. In afwijking van artikel 211, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, en met inachtneming van artikel 12 van de onderhavige verordening, kan de uitvoering van een begrotingsgarantie of financieringsinstrument, ook wanneer gecombineerd met

niet-terugbetaalbare steun in een blendingverrichting, worden toevertrouwd aan een of meer van de in artikel 62, lid 1, punt c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde entiteiten.

3. Bij wijze van uitzondering kunnen, naast de in artikel 62, lid 1, punt c), en artikel 211, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2029 bedoelde entiteiten, ook in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of de wetgeving van de Unie vallen, na een positieve pijlerbeoordeling, de uitvoering van een begrotingsgarantie of financieringsinstrument toevertrouwd krijgen, ook wanneer gecombineerd met niet-terugbetaalbare steun in een blendingverrichting, voor zover de desbetreffende organen worden voorzien van toereikende financiële garanties die, voor elke actie, beperkt kunnen worden tot het maximumbedrag van de steun door de Unie. Bij de selectie van dergelijke onder het privaatrecht vallende organen moet terdege rekening worden gehouden met de aard van het financieringsinstrument dat of de begrotingsgarantie die wordt uitgevoerd, de ervaring en de financiële en operationele draagkracht, en met hun regels en procedures voor de verificatie van de economische haalbaarheid van projecten van eindontvangers. De selectie geschiedt op een transparante, objectief onderbouwde manier en zonder dat een belangenconflict kan rijzen.

## **Hoofdstuk III**

### **Projectadvisering, samenwerking met kmo's, ontwikkeling van vaardigheden en toegang tot financiering**

#### **AFDELING 1**

#### **PROJECTADVISERING**

##### *Artikel 26*

##### **Projectadvisering**

1. De projectadvisering is beschikbaar voor terugbetaalbare en niet-terugbetaalbare instrumenten. De uit hoofde van dit hoofdstuk ondersteunde acties en activiteiten dragen bij tot de in artikel 3, lid 1, vastgestelde algemene doelstellingen en ondersteunen, in voorkomend geval, acties uit hoofde van andere hoofdstukken en vullen deze aan.
2. Er wordt gecentraliseerde toegang verleend tot adviesdiensten en diensten voor bedrijfsacceleratie, die kunnen bestaan uit:
  - a) investeringsadviesdiensten, waaronder marktontwikkelingsactiviteiten en adviesondersteuning voor de identificatie, voorbereiding, ontwikkeling, structurering, aankoop en uitvoering van investeringsprojecten, en voor het versterken van de capaciteit van projectontwikkelaars en financieel intermediairs om financierings- en investeringsverrichtingen uit te voeren en de kennis en het gebruik van financieringsinstrumenten te verbeteren om hun volledige potentieel te benutten. Deze steun kan betrekking hebben op alle fasen van de levenscyclus van een project of financiering van een ondersteunde entiteit;

- b) diensten voor bedrijfscoaching en bedrijfsacceleratie voor potentiële EFC-begunstigden en andere projectontwikkelaars, waaronder kmo's en midcapondernemingen, start-ups en scale-ups, ter ondersteuning en bevordering van hun toegang tot EFC-subsidies en -financiering, en ter bevordering van matchmaking met particuliere investeerders en van de financiële geletterdheid van ondernemers, waaronder kennis van de mogelijkheden die worden aangeboden door financiering via de kapitaalmarkt.
3. Projectadvisering ondersteunt onder meer de verwezenlijking van de pijplijn van projecten en de ontwikkeling van potentiële investeringsprojecten in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC en draagt bij aan de verdere ontwikkeling daarvan. Bij projectadvisering wordt ook samengewerkt met industriële allianties en Europese clusters. Projectadvisering is beschikbaar in het kader van alle genoemde beleidsterreinen en bestrijkt de sectoren die onder het desbetreffende beleidsterrein vallen. Daarnaast kan de advisering betrekking hebben op algemene doelstellingen en horizontale acties.
4. De Commissie kan adviesovereenkomsten sluiten met adviespartners en dienstverleners in overeenstemming met de behoeften van het desbetreffende beleidsterrein. De Commissie en de adviespartners, met inbegrip van de EIB-groep, werken nauw samen om te zorgen voor doeltreffendheid, synergieën en doeltreffende geografische dekking in de gehele Unie, en houden hierbij rekening met de bestaande structuren en werkzaamheden.
5. Ongeacht het instrument van de uitvoering van de begroting voor de verwerving of verlening van adviesdiensten, worden verleners en ontvangers van de diensten geselecteerd in overeenstemming met de beginselen van transparantie, gelijke behandeling en het vermijden van belangenconflicten, waaronder conflicterende belangen op beroepsvlak.
6. Bij de uitvoering van de projectadvisering werken de Commissie, haar adviespartners en andere dienstverleners waar nodig samen met andere dienstverleners van de Unie of nationale openbare of particuliere dienstverleners op het gebied van advies en ondersteuning, waaronder het EU for Business Network.

## **AFDELING 2**

### **SAMENWERKING TUSSEN KMO'S**

#### *Artikel 27*

#### **EU for Business Network**

1. Het EU for Business Network wordt opgericht om ondernemingen in de Unie te helpen meer concurrerend en innoverend te worden, te groeien en op te schalen in de eengemaakte markt en daarbuiten, met een bijzondere nadruk op kmo's, start-ups, scale-ups, en kleine midcapondernemingen. Het netwerk heeft een geografisch evenwichtige dekking in de gehele Unie, en houdt rekening met de specifieke kenmerken van alle soorten regio's in de Unie, waaronder de minder ontwikkelde en ultraperifere gebieden.

## *Artikel 28*

### **Bedrijfsondersteuning**

1. Het EFC voert horizontale acties uit, gericht op het versterken van het concurrentievermogen van kmo's en het bewerkstelligen van additionaliteit op Unieniveau, onder meer door:
  - a) geïntegreerd zakelijk advies en ondersteuning voor ondernemingen te verstrekken, waaronder via financiële steun aan derden;
  - b) mogelijkheden voor partnerschappen en capaciteitsopbouw te bieden;
  - c) ondersteuning en bijstand te verstrekken voor toegang tot technologieën, technologie-infrastructuur en faciliteiten, de marktacceptatie van innovatie te ondersteunen en bedrijfsorganisaties kmo's, en kleine midcapondernemingen, waaronder start-ups en scale-ups, bij te staan bij hun deelname aan op samenwerking gerichte platformen en sectoren;
  - d) de kennis die ondernemingen hebben over beleid van de Unie te bevorderen, en feedback over de doeltreffendheid ervan te verkrijgen;
  - e) de toegang en de beschikbaarheid van financiering voor kmo's, waaronder micro-financiering en steun voor maatschappelijke ondernemingen, en voor kleine midcapondernemingen, te verbeteren;
  - f) de toegang tot markten te vergemakkelijken, waaronder via ondersteuning voor de internationalisering van kmo's en de verstrekking van marktinformatie, ook in minder ontwikkelde 's en ultraperifere gebieden;
  - g) het zakelijke klimaat voor kmo's te verbeteren en nieuwe zakelijke mogelijkheden voor kmo's te bevorderen door de ondersteuning van onder andere de valorisatie van intellectuele eigendom, normalisatie en overheidsopdrachten;
  - h) ondernemerschap, waaronder onder vrouwen en jongeren, en zakelijke en ondernemersvaardigheden te bevorderen.

## *Artikel 29*

### **Specifieke acties voor kmo's om de participatie van kmo's te versterken**

1. Elk beleidsterrein ondersteunt specifieke, sectorgerichte acties voor start-ups, kmo's en kleine midcapondernemingen of oproepen voor kmo's in strategische sectoren teneinde innovatie, bedrijfsacceleratie, commercialisatie en schaalbaarheid te bevorderen.

## *Artikel 30*

### **Steun voor de ontwikkeling van vaardigheden**

1. Het EFC financiert activiteiten die gericht zijn op de ondersteuning van de ontwikkeling van vaardigheden, met name in de strategische sectoren, om hechte banden te ontwikkelen tussen hoger onderwijs, beroepsonderwijs en -opleiding, toegepast onderzoek en ondernemingen voor een veerkrachtige, innovatieve en concurrerende economie. Dit omvat steun voor een Europese garantie voor vaardigheden ter ondersteuning van de transitie van de waardeketen ten gunste van strategische groeisectoren of beroepen op de arbeidsmarkt via de bijscholing en omscholing van de beroepsbevolking en partnerschappen op het gebied van

beroepsonderwijs en -opleiding om de samenwerking tussen aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en ondernemingen, met name kmo's, te versterken en hen in contact te brengen met regionale industriële ecosystemen.

## **AFDELING 3**

### **SERVICEDESK VOOR BEGUNSTIGDEN**

#### *Artikel 31*

#### **Toegang tot financiering van de Unie**

1. Overeenkomstig artikel 150 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 draagt het EFC bij aan het onderhoud en de uitbreiding van één elektronisch gegevensuitwisselingsterrein voor deelnemers om een vereenvoudigde toegang tot financiering van de Unie te waarborgen. Die bijdrage staat los van de wijze van uitvoering van de begroting of het gebruikte instrument, en omvat advies- en bedrijfsacceleratiediensten en ondersteuning van één digitale toegangspoort voor toegang tot ondersteuning van de Unie in overeenstemming met Verordening (EU) [XXX] [prestatieverordening].
2. De EFC kan steun verlenen aan aanvullende activiteiten voor de bevordering en bespoediging van toegang tot financiering van de Unie, evenals aan andere subsidie-, financierings- en investeringsverrichtingen, en voor de waarborging van de valorisatie en toepassing van resultaten via middelen en instrumenten zoals proof of concept, uitrolsubsidies, advies- en bedrijfssteuningsdiensten en specifieke platformen.

## **Hoofdstuk IV**

### **Ondersteuning voor de schone transitie en decarbonisatie van de industrie**

#### *Artikel 32*

#### **Voorwerp**

1. De uit hoofde van dit hoofdstuk ondersteunde acties dragen bij tot de in artikel 3, lid 1, vastgestelde algemene doelstellingen en de in artikel 3, lid 2, punt a), vastgestelde specifieke doelstellingen.
2. De ondersteuning voor acties uit hoofde van dit hoofdstuk wordt gefinancierd door de in artikel 4 vastgestelde begroting en aanvullende bijdragen die worden toegewezen overeenkomstig artikel 5.

#### *Artikel 33*

#### **Specifieke activiteiten ter ondersteuning van beleid voor een schone transitie en de decarbonisatie van de industrie**

1. Het beleidsterrein voor de ondersteuning van een schone transitie en de decarbonisatie van de industrie wordt in het bijzonder uitgevoerd door middel van de volgende activiteiten:

- a) “LIFE-activiteiten”: steun voor bottom-upprojecten voor het demonstreren en testen en de marktacceptatie van innovatieve oplossingen en beste praktijken op het gebied van een schone transitie en de decarbonisatie van de industrie en voor bewustmaking inzake het klimaat en het milieu op alle betrokken bestuursniveaus;
- b) energie-efficiëntie, energieopslag, vraagsturing, binnenlandse transmissie- en distributienetten, digitalisering van energiesystemen, geïntegreerde hernieuwbare energie, op energie-efficiëntie gerichte renovatie en verwarmings- en koelingsoplossingen, -systemen en -diensten;
- c) oplossingen op het gebied van schone energie en decarbonisatie in de industriële sector, waaronder elektrificatie van energie-intensieve industrieën, en koolstofafvang, -opslag en -gebruik, en in steden, in het bijzonder voor energie, transport en gebouwen;
- d) de aankoop, productie, opslag, distributie en ingebruikneming van duurzame brandstoffen, die de decarbonisatie van mobiliteit bevorderen;
- e) schone, multimodale en gedigitaliseerde, veilige transport- en mobiliteitsoplossingen, waaronder mobiele activa (bv. voertuigen, vaartuigen, waaronder vissersvaartuigen, vliegtuigen, rollend materieel) en infrastructures (onder meer laadinfrastructuur, havens of hogesnelheidsspoorverbindingen), systemen en activiteiten;
- f) ondersteuning van de ontwikkeling en uitrol van slimme mobiliteit, waaronder voertuigen, infrastructuur, verbonden en geautomatiseerde mobiliteit, beheer van slimme verkeerssystemen en verwante diensten;
- g) productie van schone technologie en de toeleveringsketen ervan, waaronder via financiële steun aan strategische projecten uit hoofde van Verordening (EU) 2024/1735, het opschalen van de productiecapaciteit voor nettonultechnologie en hun toeleveringsketens, en door het opvoeren van de bestaande productielijnen;
- h) versterking van de capaciteit van de Unie op het gebied van innovatie en de industriële uitrol van geavanceerde productie en geavanceerde materialen;
- i) circulaire economie, waterefficiëntie, gezondheid van oceanen en milieubeleid, met inbegrip van oplossingen om de kwaliteit van het milieu te beschermen, te herstellen en te verbeteren, waaronder lucht, water, zee en bodem, om het biodiversiteitsverlies een halt toe te roepen en terug te draaien en de achteruitgang van het ecosysteem aan te pakken, en duurzame oplossingen voor klimaatactie in de toeleveringsketens voor agrovoeding en bosbouw;
- j) klimaatveerkracht en waterweerbaarheid;
- k) preventie, bestrijding en herstel van verontreiniging;
- l) investering, innovatie en modernisering van duurzame sectoren van de blauwe economie zoals scheepsbouw en scheepvaart, offshore-energie, oceanobservatietechnologieën, blauwe technologie en instandhouding van ecosystemen;
- m) duurzaamheid en schone transitie van kmo's, waaronder toerisme, bouw en andere economische sectoren;
- n) marktacceptatie, capaciteitsopbouw en de ontwikkeling van vaardigheden voor de schone transitie, waaronder nevenactiviteiten voor de schone energietransitie en energiebehoeften (bijvoorbeeld NetZero Industry Academies) en de transitie naar duurzame en veilige mobiliteit en duurzaam toerisme in steden, plattelandsgebieden, gemeenschappen en gebouwen;

- o) ondersteuningsacties voor de ontwikkeling, uitvoering, monitoring en handhaving van de wetgeving en het beleid van de Unie ter zake. Dit betreft ondersteuning van de desbetreffende instellingen, de samenwerking tussen nationale autoriteiten en belanghebbenden, studies en de ontwikkeling en uitrol van instrumenten en infrastructuren, waaronder IT-infrastructuur en instrumenten.
2. Er kan in elke vorm ondersteuning worden verleend via de in lid 1 bedoelde activiteiten, waaronder via de gezamenlijke onderzoeks- en innovatieactiviteiten die in Verordening (EU) [XXX] [kaderprogramma voor onderzoek en innovatie] worden genoemd en in een specifiek deel van het werkprogramma zijn vastgesteld.

#### *Artikel 34*

##### **Aanvullende regels**

1. Voor activiteiten ter ondersteuning van de coördinatie- en ondersteuningsacties op het gebied van energie-efficiëntie en de schone energietransitie kan de steun van de Unie tot 100 % van de subsidiabele kosten bedragen, onverminderd het beginsel van medefinanciering.
2. In afwijking van artikel 184, lid 6, van het Financieel Reglement kan de bevoegde ordonnateur voor activiteiten ter ondersteuning van coördinatie- en ondersteuningsacties op het gebied van energie-efficiëntie en de schone energietransitie en LIFE-activiteiten als bedoeld in artikel 34, lid 1, punt a), volgens een vast percentage een financiering voor de indirecte kosten van de begunstigde toestaan of opleggen van maximaal 25 % van de totale subsidiabele kosten, met uitzondering van directe subsidiabele kosten voor uitbesteding, financiële steun aan derden en eenheidskosten of vaste bedragen met inbegrip van indirecte kosten.
3. Werkprogramma's garanderen de samenhang met de soorten geplande acties die moeten worden uitgevoerd in het kader van het fonds zoals bedoeld in artikel 10 bis, lid 8, van Richtlijn 2003/87/EG en samenhang en complementariteit met Verordening (EU) [XXX] [Connecting Europe Facility].
4. De werkprogramma's die overeenkomstig deze verordening uit hoofde van dit hoofdstuk worden vastgesteld, worden in een specifiek deel geïntegreerd en zorgen voor samenhang met de activiteiten op het gebied van concurrentievermogen en samenleving uit hoofde van Verordening (EU) [XXX] [het kaderprogramma Horizon Europa voor onderzoek en innovatie].

#### *Artikel 35*

##### **Mechanismen voor openbare aanbesteding**

1. Toekenningsprocedures in het kader van dit hoofdstuk kunnen de vorm aannemen van openbare aanbestedingen. Dit omvat contracten ter verrekening van verschillen, koolstofcontracten ter verrekening van verschillen, of contracten met vaste premies ter ondersteuning van decarbonisatie-investeringen, op voorwaarde dat de financiële belangen van de Unie worden beschermd en dat de blootstelling van de begroting beperkt blijft tot een maximumbijdrage. Openbare aanbestedingsprocedures kunnen worden uitgevoerd via, en in overeenstemming met, de in artikel 12 vastgestelde instrumenten ter uitvoering van de begroting.

## HOOFDSTUK V

### ONDERSTEUNING VOOR GEZONDHEID, BIOTECHNOLOGIE, LANDBOUW EN BIO-ECONOMIE

#### *Artikel 36*

##### **Specifieke bepalingen voor ondersteuning van beleid voor gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie**

1. De uit hoofde van dit hoofdstuk ondersteunde acties dragen bij tot de in artikel 3, lid 1, vastgestelde algemene doelstellingen en de in artikel 3, lid 2, punt b), vastgestelde specifieke doelstellingen.
2. De ondersteuning voor acties uit hoofde van dit hoofdstuk wordt gefinancierd door de in artikel 4, lid 2, vastgestelde begroting en aanvullende bijdragen die worden toegewezen overeenkomstig artikel 5.

#### *Artikel 37*

##### **Specifieke activiteiten**

1. Ondersteuning van beleid voor gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie wordt in het bijzonder uitgevoerd via de volgende activiteiten:
  - a) het verbeteren en beschermen van gezondheid, met inbegrip van grensoverschrijdende gezondheid, door voorrang te geven aan het bevorderen van de gezondheid en ziektepreventie tijdens de levensloop door de integratie van gezondheid in alle beleidslijnen en een “één gezondheid”-benadering, met bijzondere aandacht voor overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten, waaronder geestelijke gezondheid, degeneratieve gezondheidsproblemen, autisme, hart- en vaatziekten, kanker en andere niet-overdraagbare ziekten, waaronder ziekten met betrekking tot vervuiling, seksuele en reproductieve gezondheid en het bevorderen van internationale gezondheidsinitiatieven en samenwerking;
  - b) het versterken van de doeltreffendheid en veerkracht van gezondheidssystemen door toegang, gebruik en hergebruik van gezondheidsgegevens en digitale instrumenten, infrastructuren en diensten te versterken, waaronder ter ondersteuning van de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens, de uitrol van artificiële intelligentie en op robotica gebaseerde oplossingen in de gezondheidszorg, het bevorderen van de digitale transformatie van gezondheidszorg, het bevorderen van de toegang tot gezondheidszorgdiensten, met bijzondere aandacht voor de publieke gezondheid en het zorgpersoneel, de ontwikkeling en uitvoering van de gezondheidswetgeving van de Unie, ook door het gebruik van digitale technologieën, het bevorderen van empirische besluitvorming, (waaronder door het ondersteunen van de evaluatie van gezondheidstechnologie), en het verstrekken van digitale oplossingen voor de monitoring en coördinatie en het aanmoedigen van geïntegreerde werkzaamheden van de nationale gezondheidssystemen ter waarborging van de samenhang en doeltreffendheid in de Unie;
  - c) het bevorderen van de ontwikkeling, productiecapaciteit, productie en industriële uitrol van gezondheids- en bio-economische technologieën, om het concurrentievermogen van de sector te versterken, en de beschikbaarheid te

waarborgen van geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, digitale oplossingen en medische tegenmaatregelen die relevant zijn voor paraatheid voor en respons op grensoverschrijdende gezondheidsdreigingen, en van het concurrentievermogen en de veerkracht van de sectoren door ervoor te zorgen dat deze producten innovatief, veilig, toegankelijk, beschikbaar en betaalbaar zijn en zodoende gelijke toegang in de Unie te bevorderen;

- d) het ondersteunen van de ontdekking, de ontwikkeling, de risicovermindering, de demonstratie, het testen en het opschalen van biotechnologische innovaties, het versnellen van de marktintroductie en marktacceptatie van biotechnologische oplossingen, het versterken van opkomende waardeketens en het bieden van toegang tot financiering en andere ondersteuning voor kmo's, start-ups, scale-ups en innovatoren;
  - e) het beschermen van personen door het ondersteunen van de ontwikkeling en uitvoering van en het toezicht op beleid op het gebied van gezondheidsbeveiliging, in samenwerking met de autoriteiten van lidstaten en belanghebbenden, evenals de coördinatie van de plannen van de Unie en nationale plannen voor preventie, paraatheid en respons;
  - f) het bevorderen van een innovatieve en concurrerende bio-economiesector in de Unie, waaronder op het gebied van biotechnologie voor gezondheid, biogebaseerde materialen en producten, het valoriseren van landbouw- en bosbouwresiduen, koolstofnegatieve producten, bioproductie en biochemicalïën, in het bijzonder door het ondersteunen van de ontdekking, de ontwikkeling, de risicovermindering, de demonstratie, het testen en het opschalen van bio-economische innovaties; door de marktintroductie en marktacceptatie van biogebaseerde materialen te versnellen voor oplossingen op het gebied van landbouw, bosbouw en bio-economie; door het versterken van opkomende waardeketens; door het opbouwen van een geschoolde beroepsbevolking, door toegang te bieden tot financiering en andere ondersteuning voor kmo's, start-ups, scale-ups en innovatoren;
  - g) het bevorderen van het concurrentievermogen, de duurzaamheid, de veerkracht en de rechtvaardigheid van sectoren op het gebied van landbouw, visserij, aquacultuur, bosbouw en plattelands- en kustgebieden, en bijdragen aan de voedselzekerheid op lange termijn in de Unie;
  - h) het ondersteunen van acties voor de ontwikkeling, uitvoering, monitoring en handhaving van de wetgeving en het beleid van de Unie ter zake. Dit betreft ondersteuning van de desbetreffende instellingen, de samenwerking tussen nationale autoriteiten en belanghebbenden, studies en de ontwikkeling en uitrol van instrumenten en infrastructuur, waaronder IT-infrastructuur en instrumenten.
2. De werkprogramma's die overeenkomstig deze verordening uit hoofde van dit hoofdstuk worden vastgesteld, worden in een specifiek deel geïntegreerd en zorgen voor samenhang met de activiteiten op het gebied van concurrentievermogen en samenleving in het kader van Verordening (EU) [XXX] [het kaderprogramma Horizon Europa voor onderzoek en innovatie].

## HOOFDSTUK VI

### ONDERSTEUNING VOOR DIGITAAL LEIDERSCHAP

#### *Artikel 38*

##### **Specifieke bepalingen ter ondersteuning van het beleid voor digitaal leiderschap**

1. De uit hoofde van dit hoofdstuk ondersteunde acties dragen bij tot de in artikel 3, lid 1, vastgestelde algemene doelstellingen en de in artikel 3, lid 2, punt c), vastgestelde specifieke doelstellingen.
2. De ondersteuning voor acties uit hoofde van dit hoofdstuk wordt gefinancierd door de in artikel 4, lid 2, punt d), vastgestelde begroting en aanvullende bijdragen die worden toegewezen overeenkomstig artikel 5.

#### *Artikel 39*

##### **Specifieke activiteiten ter ondersteuning van het beleid voor digitaal leiderschap**

1. Ondersteuning voor digitaal leiderschap bestrijkt op een uitgebreide en samenhangende manier de volledige digitale sector, met inbegrip van artificiële intelligentie (waaronder AI-fabrieken en -gigafabrieken), high-performance computing, kwantumtechnologieën, halfgeleiders en fotonica, robotica, grootschalige datatechnologieën, teleco-edge- en cloudtechnologieën, 6G en andere draadloze technologieën, communicatienetwerken, geavanceerde connectiviteit, detectietechnologieën, cyberbeveiliging en netwerkweerbaarheid, software-engineering, augmented reality en virtuele werelden, digitale tweelingen, in de Unie ontwikkelde digitale identiteit en portemonnees voor ondernemingen, vertrouwenstechnologieën, nieuwe en opkomende digitale technologieën en sectoroverschrijdende digitale technologieën en toepassingen, waaronder die met een mogelijk tweemaal gebruik, ondersteuning voor datatechnologieën en dataruimten.
2. Ondersteuning voor digitaal leiderschap wordt in het bijzonder uitgevoerd via de volgende activiteiten:
  - a) het realiseren van leiderschap in digitale en AI-technologieën via onderzoek en innovatie, toegepast onderzoek, technologieoverdracht, industriële uitrol en marktacceptatie. De uitvoering omvat, maar is niet beperkt tot, het ontwikkelen en vormgeven van cruciale digitale technologieën die de waarden van de Unie weerspiegelen, de veiligheid van de Unie waarborgen en haar concurrentievermogen wereldwijd bevorderen;
  - b) het bewerkstelligen van technologische soevereiniteit door het opbouwen van weerbare digitale ecosystemen, waaronder geavanceerde digitale vaardigheden, en het waarborgen van een hoge mate van cyberbeveiliging in de Unie. De uitvoering omvat, maar is niet beperkt tot, het ontwikkelen van een aantrekkelijk ecosysteem voor disruptieve innovatieve bedrijven, kmo's, start-ups, scale-ups, en opkomende marktleaders in de digitale sector om in de Unie te blijven en in de Unie te groeien en te gedijen, hen te ondersteunen bij het opschalen, hun markten uit te breiden, waaronder via aanbesteding, en bij te dragen aan de digitale soevereiniteit van de Unie, met de nadruk op het aanpakken van de complexiteit van de technologische waardeketens, standaardisering, de beveiliging van de levering van geavanceerde

digitale technologieën, infrastructuren, en diensten en benodigde capaciteiten, waaronder productie, productiecapaciteit en geavanceerde digitale vaardigheden in zowel de particuliere als de openbare sectoren;

- c) de digitale kracht voor bedrijven en burgers mogelijk maken door de uitrol van hoogtechnologische en duurzame digitale toepassingen, infrastructuren en diensten in de Unie. De uitvoering omvat, maar is niet beperkt tot, acties voor onderzoek en innovatie, ontwikkeling, productie, vervaardiging of uitrol van geavanceerde digitale infrastructuren in de Unie op grote schaal (bv. high-performance computing, telecloud-edge, AI-fabrieken en -gigafabrieken, data en dataruimten, test- en experimenteerfaciliteiten, halfgeleiders, proeflijnen voor fotonica en kwantumchips, kwantumcomputing, communicatie- en detectie-infrastructuren, cyberbeveiligingshubs, het EU for Business Network, Europese digitale-innovatiehubs, geavanceerde infrastructuur voor connectiviteit, waaronder onderzeese kabels en niet-terrestrische netwerken), de portemonnees voor digitale identiteit van de EU en vertrouwensdiensten, evenals de Europese portemonnees voor ondernemingen en diensten, beveiligde en interoperabele digitale openbare infrastructuur, om op te treden als een cruciale aanjager van de digitale transformatie en ter ondersteuning van maatschappelijke veerkracht en paraatheid, waarbij gezorgd wordt voor een duidelijke meerwaarde voor bedrijven, openbare diensten en burgers. In voorkomend geval worden deze acties gecoördineerd met nationale investeringen en profiteren zij van onbenutte mogelijkheden om een binnenlandse markt te creëren voor geavanceerde digitale technologieën die in Europa zijn gemaakt. Deze acties kunnen worden uitgevoerd in het kader van meerlandenprojecten die zijn opgericht overeenkomstig Besluit (EU) 2022/2481, waaronder met name de acties die worden uitgevoerd via de Europese consortia voor digitale infrastructuur of gemeenschappelijke ondernemingen;
  - d) het ondersteunen van de digitale transformatie van de Unie voor publieke- en particuliere sectoren, waaronder ter ondersteuning van de ontwikkeling en circulatie van digitale vaardigheden. De uitvoering omvat, maar is niet beperkt tot, het verstrekken van de nodige steun voor de versnelling en versterking van de marktacceptatie en uitrol van digitale oplossingen in economische sectoren, via onderzoek, innovatie en uitrol, om hun productiviteit en concurrentievermogen te bevorderen, met de nadruk op meer complexe technologieën, evenals om maatschappelijke voordelen te realiseren. Ondersteuning voor toepassingen in de publieke sector en voor de bredere digitalisering van de publieke sector beoogt een samenhangend, interoperabel landschap van digitale publieke diensten in de Unie te waarborgen, technologische soevereiniteit te ondersteunen en hun efficiëntie voor bedrijven en burgers te maximaliseren. De digitale transformatie van economische en openbare sectoren wordt ook ondersteund door andere sectorale terreinen van het EFC;
  - e) ondersteuningsacties voor de ontwikkeling, uitvoering, monitoring en handhaving van de wetgeving en het beleid van de Unie ter zake. Dit betreft ondersteuning van de desbetreffende instellingen, de samenwerking tussen nationale autoriteiten en belanghebbenden, studies en de ontwikkeling en uitrol van instrumenten en infrastructuren, waaronder IT-infrastructuur en instrumenten.
3. Activiteiten in het kader van deze afdeling ondersteunen de ontwikkeling, uitrol en aanbesteding van geavanceerde cyberbeveiligingscapaciteiten, infrastructuren, technologieën en vermogens, teneinde de beveiliging van kritieke infrastructuren en digitale toeleveringsketens te waarborgen, een overzicht van de actuele dreigingen in de Unie te schetsen, en de detectiemogelijkheden en responscapaciteit voor incidenten

te verbeteren, en ondersteunen het concurrentievermogen van de industriële basis op het gebied van cyberbeveiliging in de Unie, de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van cyberbeveiliging en de maturiteit op het gebied van cyberbeveiliging van de Europese industriële basis, waaronder kmo's.

4. De werkprogramma's die overeenkomstig deze verordening uit hoofde van dit hoofdstuk worden vastgesteld, worden in een specifiek deel geïntegreerd en zorgen voor samenhang met de activiteiten op het gebied van concurrentievermogen en samenleving uit hoofde van Verordening (EU) [XXX] [het kaderprogramma Horizon Europa voor onderzoek en innovatie].

## **HOOFDSTUK VII**

### **ONDERSTEUNING VOOR VEERKRACHT EN VEILIGHEID, DEFENSIE-INDUSTRIE EN RUIMTEVAART**

#### *Artikel 40*

##### **Voorwerp**

1. De uit hoofde van deze afdeling ondersteunde acties dragen bij tot de in artikel 3, lid 1, vastgestelde algemene doelstellingen en de in artikel 3, lid 2, punt d), vastgestelde specifieke doelstellingen.
2. De ondersteuning voor acties uit hoofde van deze afdeling wordt gefinancierd door de in artikel 4, lid 2, punt e), vastgestelde begroting en aanvullende bijdragen die worden toegewezen overeenkomstig artikel 5.

#### *Artikel 41*

##### **Synergieën tussen ruimtevaart en defensie**

1. Een adviesraad op het gebied van ruimtevaart en defensie wordt opgericht die de Commissie kan adviseren inzake de coördinatie van en complementariteit tussen activiteiten op het gebied van ruimtevaart en defensie zoals bedoeld in artikel 3, lid 2, punt d), 1) en 2), en verwante financiële instrumenten om de efficiëntie van investeringen en de doeltreffendheid van de resultaten te verhogen. De leden van de raad van advies zoals bedoeld in lid 1 worden benoemd door de lidstaten.

## **AFDELING 1**

### **ONDERSTEUNING VAN BELEID VOOR VEERKRACHT**

#### *Artikel 42*

##### **Specifieke activiteiten ter ondersteuning van het beleid voor veerkracht**

1. Ondersteuning van het beleid voor veerkracht versterkt de strategische autonomie, de economische veiligheid en de veerkracht van de bedrijfstak van de Unie door de verschillende fasen van de waardeketen inzake grondstoffen te versterken, waaronder via diversificatie van de levering van kritieke grondstoffen uit derde landen.

2. Ondersteuning van het beleid voor veerkracht wordt met name uitgevoerd via de volgende activiteiten:
  - a) ondersteuning voor de versterking van de capaciteit van de EU op het gebied van de exploratie, extractie, verwerking en recycling van grondstoffen;
  - b) de aankoop van grondstoffen, in lijn met de economische veiligheidsbehoeften en de doelstellingen van de groene en digitale transitie, teneinde het risico op verstoringen van de voorziening te verminderen voor bedrijven in de EU, waaronder voor de opbouw en het beheer van de pool van kritieke grondstoffen in samenwerking met de lidstaten en de industrie;
  - c) financiële steun aan strategische projecten uit hoofde van de verordening inzake kritieke grondstoffen in overeenstemming met de economische veiligheidsbehoeften en de doelstellingen van de groene en digitale transitie.
3. Er kan in elke vorm ondersteuning worden verleend via de in lid 2 bedoelde activiteiten, waaronder via de gezamenlijke onderzoeks- en innovatieactiviteiten die in het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie [REF] worden genoemd en in een specifiek deel van het werkprogramma worden vastgesteld.
4. De werkprogramma's die overeenkomstig deze verordening uit hoofde van dit hoofdstuk worden vastgesteld, worden in een specifiek deel geïntegreerd en zorgen voor samenhang met [activiteiten op het gebied van concurrentievermogen en samenleving krachtens Verordening (EU) [XXX] [het kaderprogramma Horizon Europa voor onderzoek en innovatie].

#### *Artikel 43*

#### **Aanvullende regels**

1. Bij strategische projecten in het kader van de verordening inzake kritieke grondstoffen en strategische projecten die zijn voorzien in de relevante sectorale wetgeving kunnen de voorschriften van artikel 20 worden toegepast.

## **AFDELING 2**

### **ONDERSTEUNING VOOR HET BELEID INZAKE DE DEFENSIE-INDUSTRIE**

#### *Artikel 44*

#### **Specifieke activiteiten ter ondersteuning van het beleid inzake de defensie-industrie**

1. Ondersteuning voor het beleid inzake de defensie-industrie wordt met name uitgevoerd via de volgende onderdelen:
  - a) ondersteuning voor de uitrol van Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang zoals bedoeld in artikel 45 van deze verordening;
  - b) ondersteuning van onderzoek en ontwikkeling, innovatie en technologische superioriteit op het gebied van defensie zoals bedoeld in artikel 46;
  - c) ondersteuning voor industriële respons, industriële opschaling en veerkracht op het gebied van defensie zoals bedoeld in artikel 47;

- d) ondersteuning voor samenwerking bij de aanbesteding, het onderhoud en de beschikbaarheid op het gebied van defensie zoals bedoeld in artikel 48;
  - e) het mogelijk maken en ondersteunen van militaire logistiek zoals bedoeld in artikel 49.
2. De ondersteuning voor nieuwkomers, innovatieve start-ups, kmo's en scale-ups bij de in lid 1 genoemde activiteiten zal op maat worden gesneden ter waarborging van de snelheid, flexibiliteit en veerkracht. Zij zal de vorm aannemen van de EU-regeling voor defensie-innovatie (Eudis), een daartoe opgericht programma dat innovatieve en schaalbare activiteiten zal omvatten, ook ter ondersteuning van disruptieve technologieën en afzonderlijke entiteiten, zoals: matchmakingevenementen en bedrijfscoaching voor innovatoren, veerkrachtige financieringsinstrumenten, uitdagingen, hackathons, ondersteuning voor innovatieve aanbesteding, iteratieve moderniserings- en aanbestedingsmodellen voor snel evoluerende systemen en andere acties voor snellere innovatiecycli en integratie, validatie en het testen van technologie.
  3. Ondersteuning die wordt verleend via de in de leden 1 en 2 bedoelde activiteiten kan in elke vorm worden aangeboden, waaronder via gezamenlijk onderzoek, en via innovatieactiviteiten voor afzonderlijke entiteiten en financieringsinstrumenten.

#### *Artikel 45*

#### **Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang**

1. Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang bestaan uit industriële samenwerkingsprojecten die beogen het concurrentievermogen van de Europese technologische en industriële defensiebasis in de Unie te versterken, en bij te dragen aan de ontwikkeling van de militaire capaciteit en systemen van gemeenschappelijk belang en/of gebruik van de lidstaten, waaronder die welke de toegang beveiligen tot alle operationele domeinen, met name land, zee, lucht, ruimtevaart en cyber.
2. De Commissie kan Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang vaststellen in een uitvoeringshandeling, die wordt goedgekeurd in overeenstemming met de onderzoeksprocedure als bedoeld in artikel 83, lid 3.
3. Bij het aanwijzen van de in lid 2 bedoelde projecten zorgt de Commissie ervoor dat zij:
  - a) terdege rekening houdt met de richtsnoeren die zijn verstrekt in het kader van de adviesraad voor de defensie-industrie, als bedoeld in artikel 56, en vooral met betrekking tot de bijdrage die het project levert aan de prioriteiten ten aanzien van vermogens zoals die is vastgesteld in het kader van het GBVB, en met name in het kader van het vermogensontwikkelingsplan, en aan de doelstellingen van het strategisch kompas voor veiligheid en defensie;
  - b) de algemene financieringsbehoeften en de potentiële gevolgen voor de begroting van de Unie in kaart brengt;
  - c) rekening houdt met de standpunten van de lidstaten.
4. Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang moeten voldoen aan de volgende algemene criteria:
  - a) bij het project zijn ten minste vier lidstaten betrokken;
  - b) het project is gericht op de ontwikkeling van vermogens, met inbegrip van vermogens die de toegang tot strategische domeinen en betwiste terreinen waarborgen, van strategische hulpmiddelen en, in voorkomend geval, van systemen die fungeren als

- Europese defensie-infrastructuur van gemeenschappelijk belang en voor gemeenschappelijk gebruik;
- c) het project levert voordelen op voor een breder deel van de Unie en zorgt voor een brede geografische deelname;
  - d) de projecten zijn met name significant wat de omvang of het toepassingsgebied ervan betreft, en beogen een hoog niveau van technologisch of financieel risico te beperken;
  - e) de potentiële algemene voordelen van het project wegen op tegen de kosten, ook op langere termijn.
5. Bij een Europees defensieproject van gemeenschappelijk belang zijn ten minste vier lidstaten betrokken. De Europese Commissie wordt in voorkomend geval in de gelegenheid gesteld aan het project deel te nemen.
  6. Een Europees defensieproject van gemeenschappelijk belang wordt geacht bij te dragen tot de defensievermogens die van cruciaal belang zijn voor de veiligheids- en defensiebelangen van de Unie en haar lidstaten, en wordt derhalve beschouwd als zijnde van algemeen belang. Dergelijke projecten kunnen worden opgezet in het kader van structuren voor een Europees bewapeningsprogramma dat is opgericht in overeenstemming met Verordening (EU) [XXX] [het programma voor de Europese defensie-industrie].
  7. De lidstaten kunnen, onverminderd de artikelen 107 en 108 VWEU, steunregelingen toepassen en administratieve steun verlenen aan Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang.
  8. De uitrol van Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang kan worden beschouwd als een dwingende reden van groot openbaar belang in de zin van artikel 6, lid 4, en artikel 16, lid 1, punt c), van Richtlijn 92/43/EEG en van hoger openbaar belang in de zin van artikel 4, lid 7, van Richtlijn 2000/60. Daarom kunnen de planning, de bouw en de exploitatie van desbetreffende productiefaciliteiten worden beschouwd als zijnde van hoger openbaar belang, mits aan de overige voorwaarden van deze bepalingen is voldaan.
  9. De Unie ondersteunt de benodigde activiteiten voor de ontwikkeling, industrialisatie, aankoop of uitrol van een Europees defensieproject van gemeenschappelijk belang, met name via activiteiten die in het kader van deze afdeling worden ondersteund.

#### *Artikel 46*

#### **Gezamenlijk onderzoek en gezamenlijke ontwikkeling, innovatie en technologische superioriteit op het gebied van defensie**

1. Activiteiten die onderzoek en ontwikkeling, innovatie en technologische superioriteit op het gebied van defensie ondersteunen, kunnen met name het volgende omvatten:
  - a) gezamenlijke onderzoeksacties voor defensie, van basis- tot toegepast onderzoek, gericht op gezamenlijk overeengekomen vermogensprioriteiten;
  - b) gezamenlijke ontwikkelingsacties voor nieuwe defensieproducten en -technologieën, waaronder ten minste prototyping, testen, kwalificeren of certificeren van systemen;
  - c) acties om disruptieve technologieën voor defensie te ondersteunen;

- d) acties om snellere innovatiecycli en technologische integratie te ondersteunen, met voortdurende uitdagingen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling en technologie;
- e) spin-in-acties om civiele technologieën voor defensie aan te passen.

#### *Artikel 47*

##### **Reactievermogen, opschaling, en veerkracht van de defensie-industrie**

1. Activiteiten met betrekking tot het versterken van het reactievermogen, industriële opschaling en veerkracht, om het reactievermogen en de veerkracht van de Europese technologische en industriële defensiebasis te versterken, en deze in staat te stellen op de benodigde schaal en met de vereiste snelheid kritieke defensieproductiecapaciteit/-vermogens te ontwikkelen, te produceren en te onderhouden, waaronder via het ondersteunen van de industriële opschaling van innovatieve ondernemingen en het ondersteunen van de ontwikkeling van vaardigheden, kunnen met name het volgende omvatten:
  - a) de optimalisering, uitbreiding, modernisering, opwaardering of herbestemming van bestaande of de totstandbrenging van nieuwe productiecapaciteit, voor zover die componenten en grondstoffen uitsluitend bestemd zijn of worden gebruikt voor de productie van defensieproducten, met name om de productiecapaciteit te vergroten of de productiedoorlooptijd te verkorten, onder meer op basis van de aanbesteding of aankoop van de benodigde gereedschapswerktuigen en alle andere noodzakelijke productiemiddelen;
  - b) het opzetten van grensoverschrijdende partnerschappen in de industrie, onder meer via publiek-private partnerschappen of andere vormen van samenwerking in de industrie, in het kader van een gezamenlijke inspanning van de industrie, zoals grensoverschrijdende joint ventures, met inbegrip van activiteiten die gericht zijn op de coördinatie van het betrekken of reserveren en het aanleggen van voorraden van defensieproducten, componenten en overeenkomstige grondstoffen, voor zover die componenten en grondstoffen uitsluitend bestemd zijn of worden gebruikt voor de productie van defensieproducten, alsook om de productiecapaciteit en productieplannen te coördineren;
  - c) het opbouwen en beschikbaar stellen van gereserveerde productiecapaciteit voor snelle toenames in de vraag naar defensieproducten (voortdurend beschikbare faciliteiten), de componenten en overeenkomstige grondstoffen daarvan, voor zover die componenten en grondstoffen uitsluitend bestemd zijn of worden gebruikt voor de productie van defensieproducten, in overeenstemming met de bestelde of geplande productievolumes;
  - d) het bevorderen van de industrialisering en commercialisering van defensieproducten die zijn ontwikkeld in het kader van door de Unie gefinancierde acties of andere samenwerkingsactiviteiten die met steun van ten minste twee lidstaten zijn uitgevoerd, ook door het aangaan van grensoverschrijdende industriële partnerschappen, publiek-private partnerschappen of andere vormen van industriële samenwerking, door het opvoeren van de initiële productie en, in voorkomend geval, door productie onder licentie;

- e) het testen, met inbegrip van de nodige infrastructuur en, indien nodig, het certificeren van de reconditionering van defensieproducten om de veroudering ervan aan te pakken en ze voor eindgebruikers bruikbaar te maken;
  - f) het verminderen van de industriële strategische afhankelijkheid, in het bijzonder de vervanging van onderdelen die onderhevig zijn aan beperkingen door een niet-geassocieerd derde land of een entiteit uit een niet-geassocieerd derde land of de ontwikkeling van het vermogen om deze componenten te vervangen of te verwijderen.
2. Om te waarborgen dat defensieproducten tijdig en in de juiste hoeveelheden beschikbaar zijn, en zo het concurrentievermogen van de EDTIB en, in voorkomend geval, van de Oekraïense DTIB te bevorderen, steunt de Commissie de volgende reeks maatregelen (Europees mechanisme voor militaire verkoop (EU MSM)):
    - a) de oprichting, het beheer en de handhaving van pools van defensieproducten voor de gereedheid van de defensie-industrie;
    - b) de opstelling en het bijhouden van één gecentraliseerde catalogus van defensieproducten die worden ontwikkeld door de EDTIB en de Oekraïense DTIB;
    - c) het versterken van de administratieve capaciteiten met betrekking tot overheidsopdrachten voor defensieproducten.
  3. Een pool voor de gereedheid van de defensie-industrie, als bedoeld in lid 2, punt a), wordt alleen opgericht, beheerd en gehandhaafd door een structuur voor een Europees bewapeningsprogramma (SEAP), zoals vastgesteld in Verordening [EDIP] en biedt lidstaten, geassocieerde landen en Oekraïne een onmiddellijke en preferentiële aankoop of een gebruiks-/leaseoptie voor de defensieproducten die deel uitmaken van de pool.
  4. Op verzoek van het EDA stelt de Commissie de in lid 2, punt b), bedoelde catalogus op en actualiseert zij deze. De Commissie overlegt met het EDA en houdt rekening met zijn standpunten bij het opstellen van de technische specificaties voor die catalogus en organiseert waar nodig een aanbesteding voor het zakelijke IT-platform dat nodig is om de catalogus op te stellen. De lidstaten, Oekraïne en ondernemers worden uitgenodigd om die catalogus op vrijwillige basis aan te vullen.

#### *Artikel 48*

#### **Gemeenschappelijke aanbesteding, gemeenschappelijk onderhoud en gemeenschappelijke beschikbaarheid op defensiegebied**

1. Het programma ondersteunt activiteiten die beogen de samenwerking tussen de lidstaten en geassocieerde landen te versterken op het gebied van vermogensontwikkeling voor gezamenlijk certificering, de aanbesteding, het onderhoud en de beschikbaarheid van defensievermogens om zodoende de versnippering te verminderen en de interoperabiliteit te versterken, en schaalvoordelen te realiseren waardoor de benodigde apparatuur sneller beschikbaar zal zijn, en de gezamenlijke defensiegereedheid wordt versterkt.
2. De lidstaten en geassocieerde landen die een actie uitvoeren met betrekking tot gemeenschappelijke aanbesteding, gemeenschappelijk onderhoud en gemeenschappelijke beschikbaarheid op defensiegebied wijzen met eenparigheid van stemmen een in aanmerking komende juridische entiteit aan als agent die namens hen optreedt met het oog op die actie. In het bijzonder voert de agent namens de deelnemende landen de aanbestedingsprocedures uit en sluit hij de daaruit

voortvloeiende overeenkomsten met de contractanten. De aanbestedingsagent kan aan de actie deelnemen als een begunstigde en optreden als de coördinator van het consortium, en kan derhalve middelen uit het programma en van de deelnemende lidstaten en geassocieerde landen beheren en combineren.

3. De agent past in zijn aanbestedingsprocedures en overeenkomsten criteria toe die gelijk zijn aan de criteria die zijn vastgesteld in artikel 51 van zijn aanbestedingsprocedures en overeenkomsten met contractanten, en verlangt dat deze criteria in de aanbesteding worden toegepast op subcontractanten.
4. De agenten stellen de Commissie in kennis van de garanties en beperkende maatregelen zoals bedoeld in artikel 51. Verdere informatie over deze garanties en beperkende maatregelen wordt op verzoek ter beschikking gesteld aan de Commissie. De Commissie informeert het in artikel 83, lid 1, punt e), bedoelde comité over elke overeenkomstig dit lid verstrekte kennisgeving.
5. Contracten die voortvloeien uit acties met betrekking tot gemeenschappelijke aanbesteding, gemeenschappelijk onderhoud en gemeenschappelijke beschikbaarheid op defensiegebied bevatten bepalingen betreffende de aankoop van aanvullende hoeveelheden defensieproducten voor andere lidstaten, geassocieerde landen of Oekraïne.
6. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder “agent” verstaan een aanbestedende dienst zoals gedefinieerd in artikel 2, lid 1, punt 1, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 3, lid 1, van Richtlijn 2014/25/EU die gevestigd is in een lidstaat of in een geassocieerd land, het Europees Defensieagentschap, een structuur voor een Europees bewapeningsprogramma of een internationale organisatie, door lidstaten, geassocieerde landen of Oekraïne aangewezen om namens hen een gemeenschappelijke aanbesteding uit te voeren.

#### *Artikel 49*

##### **Het mogelijk maken en ondersteunen van militaire logistiek**

1. Activiteiten met betrekking tot de versterking van de militaire mobiliteit in de Unie door het ondersteunen van tweërlei gebruik van civiele militaire activa, waaronder apparatuur, infrastructuur en superstructuren die het militaire verkeer en de toegang tot militaire mobiliteitscapaciteit bevorderen, mogelijk maken en ondersteunen, waaronder via het bundelen en delen van militaire mobiele activa, tevens met inbegrip van het ondersteunen van militaire bases bestaande uit huisvesting voor militair personeel en sociale infrastructuur om een uitbreiding van de legering van militair personeel in lidstaten mogelijk te maken en te handhaven, kunnen het volgende omvatten:
  - a) het stimuleren van de aanbesteding van producten die het verkeer, het transport of de inzet van militair personeel, militaire apparatuur of militaire benodigdheden mogelijk maken of versterken, en de toegang tot militaire mobiliteitscapaciteit verbeteren;
  - b) het verlenen van bijstand aan de lidstaten bij het identificeren van en de toegang tot transport en logistieke middelen en apparatuur die op de commerciële markt of via andere bronnen beschikbaar kunnen zijn teneinde de militaire mobiliteit te ondersteunen;
  - c) het ondersteunen van de digitalisering van processen met betrekking tot militaire mobiliteit, om de directe en veilige uitwisseling van inlichtingen te waarborgen en te

bevorderen tussen lidstaten die om militair verkeer en andere relevante procedures verzoeken of deze goedkeuren;

- d) het versterken, moderniseren, uitbreiden en herbestemmen van industriële capaciteiten voor de productie en het onderhoud van producten die rechtstreeks bijdragen aan de militaire mobiliteit in de Unie en deze verbeteren;
  - e) het opleiden en om- en bijscholen van personeel om de beschikbaarheid van geschoold personeel voor het transport van defensieproducten, onderdelen en benodigdheden te verhogen, met name voor het veilige en efficiënte vervoer van zeer grote, zeer zware en gevaarlijke goederen;
  - f) het versterken van de beveiliging en veerkracht van infrastructuren die strategisch zijn voor militaire mobiliteit, met name voor infrastructuren die zich bevinden op een militaire mobiliteitscorridor, en infrastructuren die een Europese impact hebben;
  - g) ondersteuningsacties voor de ontwikkeling, uitvoering, monitoring en handhaving van de wetgeving en het beleid van de Unie ter zake. Dit betreft ondersteuning van de desbetreffende instellingen, de samenwerking tussen nationale autoriteiten en belanghebbenden, studies en de ontwikkeling en uitrol van instrumenten en infrastructuren, waaronder IT-infrastructuur en instrumenten.
2. De activiteiten zullen worden uitgevoerd in aanvulling op Verordening (EU) [XXX] [CEF].

#### *Artikel 50*

##### **Aanvullende regels inzake de associatie van derde landen**

1. Naast de regels van artikel 11 staan acties in het kader van de specifieke doelstelling zoals bedoeld in artikel 3, lid 2, punt d), 2), open voor deelname van:
- a) leden van de Europese Vrijhandelsassociatie die lid zijn van de Europese Economische Ruimte (EER), in overeenstemming met de in de Overeenkomst betreffende de EER vastgestelde voorwaarden;
  - b) Oekraïne.
2. De associatieovereenkomst met andere dan de in lid 1 bedoelde derde landen omvat de bij artikel 11 vereiste bepalingen en:
- a) specificeert hoe de subsidiabiliteitsvoorwaarden moeten worden aangepast, in het bijzonder voor de deelname van entiteiten die zijn opgericht in het geassocieerde land, maar moeten worden gecontroleerd door een ander derde land of door de entiteit van een ander derde land;
  - b) stelt passende maatregelen vast om de beveiliging van de levering te waarborgen, evenals andere maatregelen die vereist zijn voor de beveiliging van de veiligheids- en defensiebelangen van de Europese Unie en van de lidstaten;
  - c) draagt bij tot een hogere mate van standaardisering van defensiesystemen en tot een grotere interoperabiliteit tussen de vermogens van de lidstaten en die van andere derde landen.

**Aanvullende subsidiabiliteitsregels voor subsidies**

1. Behalve aan de subsidiabiliteitsvoorwaarden als bedoeld in artikel 9 van deze verordening voldoen Unieontvangers van Uniefinanciering aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de leden 2 tot en met 6.
2. De uitvoerende beheersstructuren van de ontvangers moeten zich in de Unie bevinden of in een geassocieerd land en mogen niet onder zeggenschap van een niet-geassocieerd derde land of een entiteit uit een niet-geassocieerd derde land staan.
3. In afwijking van lid 2 komt een in de Unie of in een geassocieerd land gevestigde juridische entiteit die wordt gecontroleerd door een niet-geassocieerd derde land of een entiteit van een niet-geassocieerd derde land in aanmerking als ontvanger van Uniefinanciering, indien de garanties die zijn goedgekeurd in overeenstemming met de nationale procedures van een lidstaat of van een geassocieerd land waarin zij is gevestigd, met in begrip van gepaste maatregelen overeenkomstig de screenings, zoals vastgesteld in artikel 2, punt 3, van Verordening (EU) 2019/452, ter beschikking worden gesteld aan de Commissie.
4. Deze garantiemaatregelen bieden de waarborg dat de betrokkenheid bij een actie van een juridische entiteit als bedoeld in die alinea niet strijdig is met de veiligheids- en defensiebelangen van de Unie en haar lidstaten zoals vastgesteld in het kader van het GBVB op grond van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU).
5. Garanties als bedoeld in de eerste alinea moeten met name aantonen dat er voor de uitvoering van een actie maatregelen zijn getroffen die ervoor zorgen dat:
  - a) de zeggenschap over de juridische entiteit niet zodanig wordt uitgeoefend dat het vermogen ervan om de actie uit te voeren en resultaten te boeken, wordt belemmerd of beperkt, dat er beperkingen worden opgelegd met betrekking tot de infrastructuur, faciliteiten, activa, middelen, intellectuele eigendom of knowhow die nodig zijn voor de actie, of dat de vermogens en normen die nodig zijn voor de uitvoering van de actie, worden ondermijnd;
  - b) de toegang van een niet-geassocieerd derde land of van een entiteit uit een niet-geassocieerd derde land tot gevoelige informatie met betrekking tot de actie wordt voorkomen, en de werknemers of andere personen die bij de actie zijn betrokken, in voorkomend geval beschikken over een door een lidstaat of geassocieerd land afgegeven nationale veiligheidsmachtiging;
  - c) de uit de actie voortgekomen intellectuele eigendom, evenals de resultaten van de actie, zowel gedurende de actie als na de voltooiing ervan in handen blijven van de ontvanger, niet onder zeggenschap staan van, of onderworpen zijn aan een beperking door, een niet-geassocieerd derde land of een entiteit uit een niet-geassocieerd derde land, en noch naar landen buiten de Unie of naar niet-geassocieerde landen worden uitgevoerd, noch van buiten de Unie of van buiten geassocieerde landen toegankelijk zijn zonder toestemming van de lidstaat of het geassocieerde land van vestiging van de juridische entiteit en overeenkomstig de in artikel 3 vastgestelde doelstellingen.
6. Indien de lidstaat of het geassocieerde land van vestiging van de juridische entiteit dit passend acht, kunnen aanvullende garanties worden verstrekt.
7. De Commissie informeert het in artikel 83, lid 1, punt e), bedoelde comité over juridische entiteiten die overeenkomstig dit lid in aanmerking komen voor steun.

8. Behalve in bepaalde naar behoren gemotiveerde en uitzonderlijke omstandigheden die in het werkprogramma of de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure moeten worden gedefinieerd, moeten de infrastructuur, faciliteiten, activa en middelen van de ontvangers van Uniefinanciering die betrokken zijn bij een actie die worden gebruikt voor het doel van die actie, zich op het grondgebied van een lidstaat of van een geassocieerd land bevinden. Waar nodig kunnen de werkprogramma's voorwaardelijke uitzonderingen op deze regel vaststellen.
9. Voor acties als bedoeld in artikel 44, lid 1, punten a), b) en e), en in artikel 45, lid 2, zijn de voorwaarden als bedoeld in de leden 2 tot en met 6 van toepassing op bij een actie betrokken subcontractanten. Onder "bij een actie betrokken subcontractanten" wordt verstaan: subcontractanten met een directe contractuele relatie met een ontvanger, andere subcontractanten aan wie ten minste 10 % van de totale subsidiabele kosten van de actie wordt toegewezen, en subcontractanten die mogelijk toegang tot gerubriceerde informatie nodig hebben om de actie te kunnen uitvoeren. Bij een actie betrokken subcontractanten mogen geen lid van het consortium zijn.
10. Voor acties als bedoeld in artikel 44, lid 1, punten a) en d), zijn de voorwaarden als bedoeld in de leden 2 tot en met 6 van toepassing op bij een actie of bij de gemeenschappelijke aanbesteding betrokken subcontractanten. Onder "bij de gemeenschappelijke aanbesteding betrokken subcontractanten" wordt verstaan: juridische entiteiten die kritieke productiemiddelen leveren met unieke kenmerken die essentieel zijn voor de werking van een product, en waaraan ten minste 15 % van de waarde van de opdracht wordt toegewezen.
11. De resultaten van acties als bedoeld in artikel 44, lid 1, punten a) en b), en in artikel 44, lid 2, evenals de producten of technologieën die voortvloeien uit deze acties mogen direct noch indirect via een of meer intermediaire juridische entiteiten, aan de zeggenschap van of beperkingen door een niet-geassocieerd derde land of een entiteit uit een niet-geassocieerd derde land worden onderworpen, ook wat de overdracht van technologie betreft.
12. Voor acties als bedoeld in artikel 44, lid 1, punten a), c) en d), mogen de geschatte kosten van onderdelen van oorsprong uit de Unie niet lager zijn dan 65 % van de geschatte kosten van het eindproduct. Er worden geen onderdelen betrokken van derde landen die in strijd zijn met de veiligheids- en defensiebelangen van de Unie en de lidstaten, zelfs niet met inachtneming van het beginsel van goede nabuurschapsbetrekkingen.
13. Voor acties als bedoeld in artikel 44, lid 1, punten a), c) en d), hebben ontvangers en aannemers de mogelijkheid om, zonder door derde landen of entiteiten uit derde landen opgelegde beperkingen, te beslissen over de definitie, aanpassing en ontwikkeling van het ontwerp van het aangekochte defensieproduct of de verhoogde productiecapaciteit die wordt ondersteund, en zijn zij daarbij ook wettelijk bevoegd om onderdelen die onderworpen zijn aan door derde landen of entiteiten uit derde landen opgelegde beperkingen te vervangen of te verwijderen.
14. Voor acties als bedoeld in artikel 44, lid 1, punten c) en d), kan in de werkprogramma's worden bepaald dat de subsidiabiliteitsvereisten die zijn vastgesteld in de leden 10 en 11 van dit artikel aan het einde van de actie worden beoordeeld.
15. Behalve voor acties als bedoeld in artikel 44, lid 2, of tenzij anders bepaald in de werkprogramma's, wordt ondersteuning door de Unie alleen verleend aan acties die worden uitgevoerd door:

- a) juridische entiteiten die samenwerken binnen een consortium dat bestaat uit ten minste drie in aanmerking komende juridische entiteiten die gevestigd zijn in ten minste drie verschillende lidstaten of geassocieerde landen. Ten minste drie van die in aanmerking komende juridische entiteiten die gevestigd zijn in ten minste twee verschillende lidstaten of geassocieerde landen, staan gedurende de gehele periode waarin de actie wordt uitgevoerd niet direct of indirect onder zeggenschap van dezelfde juridische entiteit, noch mogen zij onder elkaars zeggenschap staan;
  - b) of voor een Europees bewapeningsprogramma in overeenstemming met Verordening (EU) [XXX][EDIP].
16. Indien een register op Unieniveau wordt opgericht om de beschikbaarheid van producten die de mobiliteit, het transport, of de inzet van militair personeel, militaire apparatuur, of militaire benodigdheden verhogen, mogelijk te maken, worden producten die worden ondersteund uit hoofde van artikel 45 bis opgenomen in dat register met als doel dat product voor de Unie of haar lidstaten beschikbaar te maken.
17. Alleen de volgende juridische entiteiten komen in aanmerking voor acties met betrekking tot gemeenschappelijke aanbesteding, gemeenschappelijk onderhoud en gemeenschappelijke beschikbaarheid op defensiegebied, als bedoeld in artikel 48:
- a) aanbestedende overheidsdiensten van lidstaten of geassocieerde landen;
  - b) internationale organisaties;
  - c) de structuren voor een Europees bewapeningsprogramma, opgericht overeenkomstig Verordening (EU) [XXX][EDIP];
  - d) het Europees Defensieagentschap.
18. Niettegenstaande artikel 201 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 wordt enkel de financiële draagkracht van de coördinator van een consortium geverifieerd.
19. Overeenkomstig artikel 153, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 kan het evaluatiecomité worden bijgestaan door onafhankelijke externe deskundigen met persoonlijke veiligheidsmachtiging, indien vereist door het werkprogramma. In afwijking van artikel 242 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 wordt de lijst van onafhankelijke deskundigen niet bekendgemaakt.

## *Artikel 52*

### **Financieringspercentages**

1. Voor de in artikel 44, lid 1, punt a), bedoelde acties kan de ondersteuning door de Unie tot 100 % van de subsidiabele kosten bedragen.
2. Voor de in artikel 44, lid 1, punt b), bedoelde acties kan de ondersteuning door de Unie voor onderzoek en innovatie op het gebied van defensie tot 100 % van de subsidiabele kosten bedragen.
3. Voor de in artikel 44, lid 1, punt b), bedoelde acties kan de ondersteuning door de Unie voor de ontwikkeling van defensietechnologieën en -vermogens tot 50 % van de subsidiabele kosten bedragen of, voor aanbesteding van diensten voor onderzoek en ontwikkeling, tot 50 % van de geschatte waarde van de overeenkomst.
4. Voor de in artikel 44, lid 1, punt c), bedoelde acties kan de ondersteuning door de Unie tot 50 % van de subsidiabele kosten bedragen.

5. Voor de in artikel 44, lid 1, punt d), bedoelde acties kan de ondersteuning door de Unie tot 25 % van de geschatte waarde van de gemeenschappelijke aanbesteding bedragen.
6. Voor de in artikel 44, lid 1, punt e), bedoelde acties kan de ondersteuning door de Unie:
  - a) wanneer de acties een aanbesteding ondersteunen die wordt uitgevoerd door lidstaten, tot 25 % van de geschatte waarde van de aanbesteding bedragen;
  - b) wanneer de acties beogen de lidstaten te ondersteunen bij de toegang tot transport en logistieke middelen, tot 100 % van de subsidiabele kosten bedragen.
7. Om terdege rekening te houden met de specifieke situatie van de betrokken strategische partner, kan de ondersteuning door de Unie tot 100 % van de geschatte kosten voor de in artikel 44, lid 1, punt f), bedoelde acties bedragen.
8. In afwijking van artikel 184, lid 6, van het Financieel Reglement kan de bevoegde ordonnateur voor de in artikel 44, lid 1, punten a) en b), bedoelde acties volgens een vast percentage een financiering toestaan of opleggen voor de indirecte kosten van de begunstigde tot maximaal 25 % van de totale subsidiabele kosten, met uitzondering van directe subsidiabele kosten voor uitbesteding, financiële steun aan derden en eenheidskosten of vaste bedragen met inbegrip van indirecte kosten.

### *Artikel 53*

#### **Toekenningscriteria**

1. Zoals bepaald in de werkprogramma's worden voorstellen voor acties beoordeeld aan de hand van op excellentie gerichte toekenningscriteria:
  - a) de kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering van de actie;
  - b) de doelstellingen, prioriteiten en de verwachte resultaten voor de relevante actie, in het bijzonder via de evaluatie van een of meer van de volgende criteria zoals uiteengezet in de werkprogramma's: i) bijdrage aan excellentie op het gebied van defensie, ii) innovatiecapaciteiten, iii) grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder met kmo's en midcaps die aanzienlijke meerwaarde voor de actie creëren, iv) concurrentievermogen, v) verhoogde productiecapaciteiten en beschikbaarheid, vi) verminderde productiedoorlooptijd, v) verhoogde interoperabiliteit, vii) verhoogde onderlinge inwisselbaarheid en viii) voorzieningszekerheid in de Unie als reactie op vastgestelde risico's, waaronder in het bijzonder hoge blootstelling aan het risico dat conventionele militaire dreigingen werkelijkheid worden.

### *Artikel 54*

#### **Eigendom van resultaten**

1. Wanneer steun van de Unie wordt verleend in de vorm van een subsidie, krijgen instellingen, organen en instanties van de Unie op verzoek royaltyvrije toegangsrechten tot de resultaten ten behoeve van de ontwikkeling, de uitvoering en de monitoring van bestaande beleidsmaatregelen of programma's van de Unie op het gebied van haar bevoegdheid en het recht om niet-exclusieve licenties te verlenen, of te vereisen dat ontvangers deze niet-exclusieve licenties verlenen aan derden om de resultaten te exploiteren onder eerlijke en redelijke voorwaarden die moeten worden vastgesteld in de contractuele relatie tussen de belanghebbenden, evenwel zonder sublicentierecht tenzij in de subsidieovereenkomst anders is bepaald.

2. Onverminderd de toepasselijke uitvoercontroleregels onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten en geassocieerde landen, geldt het volgende:
  - a) de nationale autoriteiten van de lidstaten en van de geassocieerde landen genieten toegangsrechten tot de speciale verslagen van activiteiten die worden gefinancierd overeenkomstig artikel 44, lid 1, punt b). Dergelijke toegangsrechten worden vrij van royalty's verleend en door de Commissie aan de lidstaten en de geassocieerde landen overgedragen nadat de Commissie ervoor heeft gezorgd dat in passende geheimhoudingsverplichtingen is voorzien;
  - b) de nationale autoriteiten van de lidstaten en van de geassocieerde landen gebruiken het speciaal verslag uitsluitend voor doeleinden met betrekking tot het gebruik door of voor hun strijdkrachten of veiligheids- of inlichtingendiensten, onder meer in het kader van hun samenwerkingsprogramma's. Dergelijk gebruik omvat studie, evaluatie, beoordeling, onderzoek, ontwerp, productaanvaarding en -certificering, bediening, opleiding en verwijdering, evenals de beoordeling en opstelling van technische voorschriften voor aanbesteding;
  - c) indien twee of meer lidstaten of geassocieerde landen, multilateraal of in het kader van de Unie, gezamenlijk een of meer contracten hebben gesloten met een of meer ontvangers om de resultaten van de overeenkomstig artikel 45, lid 1, punt b), door het fonds gesteunde activiteiten samen verder te ontwikkelen, genieten zij toegangsrechten tot die resultaten voor zover zij eigendom zijn van die ontvangers en noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het contract of de contracten. Deze toegangsrechten worden vrij van royalty's verleend, en onder specifieke voorwaarden die ervoor moeten zorgen dat die rechten uitsluitend voor het doel van het contract of de contracten worden gebruikt en dat in passende geheimhoudingsverplichtingen is voorzien;
  - d) voor acties die de ontwikkeling ondersteunen van defensietechnologie en -vermogens worden er toegangsrechten tot de resultaten van ontwikkelingsacties verleend aan nationale autoriteiten die de actie medefinancieren, onder eerlijke en redelijke voorwaarden die moeten worden overeengekomen met de ontvangers die deze resultaten produceren. De voorwaarden voor de uitoefening van deze toegangsrechten worden vastgesteld in de contractuele relatie tussen de ontvangers en de nationale autoriteiten die de actie medefinancieren;
  - e) voor acties ter ondersteuning van de versterking en opschaling van de defensie of het opzetten van strategische productiecapaciteiten wordt de Commissie bevoegd om de lidstaten en geassocieerde landen relevante documentatie over acties te verstrekken teneinde dubbele financiering van dezelfde kosten te vermijden;
  - f) wanneer de Unie gemeenschappelijke aanbesteding van defensieproducten ondersteunt, stellen de lidstaten en geassocieerde landen op verzoek een reeks relevante gegevens ter beschikking aan lidstaten en geassocieerde landen, zoals de belangrijkste kenmerken, de prestaties, de eenheidskosten en de leveringstermijnen waardoor zij in een latere fase kunnen deelnemen aan de aanbesteding onder eerlijke en redelijke omstandigheden;
  - g) deze toegangsrechten omvatten het recht om andere juridische entiteiten die zijn gevestigd in de Unie of geassocieerde landen te machtigen om waar nodig te eigen bate van de resultaten gebruik te maken, onder voorwaarde van vertrouwelijkheid.
3. De overdracht van de eigendom van resultaten, of het verlenen van exclusieve licenties voor resultaten, die zijn geproduceerd met steun aan juridische entiteiten die zijn gevestigd in niet-geassocieerde derde landen of aan entiteiten van niet-geassocieerde

derde landen, is onderhevig aan voorafgaande kennisgeving van en goedkeuring door de Commissie of de betrokken lidstaten of autoriteiten van geassocieerde landen, binnen drie jaar na de laatste betaling van de acties, onder voorwaarden die de bescherming van de veiligheids- en defensiebelangen van de Unie waarborgen.

#### *Artikel 55*

##### **Aanvullende toepasselijke regels voor gerubriceerde informatie**

1. In derde landen verblijvende natuurlijke personen en aldaar gevestigde rechtspersonen mogen enkel gerubriceerde Unie-informatie over het programma behandelen indien in die landen voor hen beveiligingsvoorschriften gelden die ten minste eenzelfde mate van bescherming bieden als de in Besluit (EU, Euratom) 2015/444 vastgestelde beveiligingsvoorschriften van de Commissie respectievelijk de in Besluit 2013/488/EU vastgestelde beveiligingsvoorschriften van de Raad.
2. Onverminderd artikel 13 van Besluit 2013/488/EU en de in Besluit (EU, Euratom) 2015/444 vastgestelde voorschriften inzake industriële beveiliging, kan aan een natuurlijk of rechtspersoon, derde land of internationale organisatie toegang worden verleend tot gerubriceerde Unie-informatie indien dat nodig wordt geacht en per geval, afhankelijk van de aard en de inhoud van die informatie, de noodzaak van kennisneming door de ontvanger en het voordeel daarvan voor de Unie.
3. Bij acties waarvoor gerubriceerde informatie nodig is of die dergelijke informatie vereisen of bevatten, vermeldt het betrokken financieringsorgaan in de documenten met betrekking tot de oproep tot het indienen van voorstellen of in de aanbestedingsdocumenten de maatregelen en voorschriften die noodzakelijk zijn om het vereiste beveiligingsniveau van dergelijke informatie te waarborgen.
4. De gelijkwaardigheid van de in een derde land of door een internationale organisatie toegepaste beveiligingsvoorschriften wordt vastgelegd in een informatiebeveiligingsovereenkomst, in voorkomend geval met inbegrip van kwesties inzake industriële beveiliging, gesloten of te sluiten tussen de Unie en dat derde land of die internationale organisatie volgens de procedure van artikel 218 VWEU en met inachtneming van artikel 13 van Besluit 2013/488/EU.
5. Het beveiligingskader om de gepaste bescherming te waarborgen van nieuwe gerubriceerde informatie die bij de uitvoering van een uit hoofde van deze afdeling gefinancierde actie wordt geproduceerd, wordt opgericht in overeenstemming met Besluit (EU, Euratom) 2015/444 en de uitvoeringsvoorschriften daarvan, met de bijstand van veiligheidsdeskundigen die zijn aangesteld door de lidstaten en geassocieerde landen op wiens grondgebied de begunstigden zijn gevestigd. De lidstaten en geassocieerde landen verstrekken in het kader van de werkzaamheden van de deskundigengroep voor veiligheid van de Commissie (ComSEG) een gezamenlijk overeengekomen rubriceringsgids aan de Commissie. Indien die lidstaten en geassocieerde landen geen gezamenlijk overeengekomen rubriceringsgids opstellen, zet de Commissie het beveiligingskader voor de actie op overeenkomstig de toepasselijke bepalingen in verband met veiligheid van de Commissie. De nieuwe gerubriceerde informatie die wordt geproduceerd bij de uitvoering van een uit hoofde van deze afdeling gefinancierde actie wordt niet verder verspreid zonder een gecertificeerde “need-to-know”-procedure die wordt overeengekomen door de deelnemende lidstaten en geassocieerde landen. Het toepasselijke beveiligingskader voor de actie wordt in ieder geval opgezet voordat de financieringsovereenkomst wordt ondertekend.

## *Artikel 56*

### **Adviesraad voor de defensie-industrie**

1. Hierbij wordt een adviesraad voor de defensie-industrie opgericht.
2. De algemene taak van de adviesraad bestaat erin de Commissie bij te staan en te voorzien van advies en aanbevelingen op grond van deze verordening. De adviesraad biedt voornamelijk advies over de strategie op lange termijn van het beleidsterrein inzake defensie.
3. De adviesraad van de defensie-industrie bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten, de Commissie en de hoge vertegenwoordiger/het hoofd van het Agentschap. Elke lidstaat of elk geassocieerd land wijst één vertegenwoordiger en één plaatsvervanger aan.

## **AFDELING 3**

### **RUIMTEVAARTSYSTEMEN EN UITVOERING VAN HET RUIMTEVAARTBELEID**

## *Artikel 57*

### **Specifieke bepalingen**

1. De uit hoofde van deze afdeling ondersteunde activiteiten dragen bij tot de in artikel 3, lid 1, vastgestelde algemene doelstellingen en de in artikel 3, lid 2, punt e), vastgestelde specifieke doelstellingen.
2. De ondersteuning voor activiteiten uit hoofde van deze afdeling wordt gefinancierd door de in artikel 4, lid 2, punt e), vastgestelde begroting en aanvullende bijdragen die worden toegewezen overeenkomstig artikel 6.

## *Artikel 58*

### **Onderdelen**

1. De ruimtevaartsystemen en het ruimtevaartbeleid van de Unie worden in het bijzonder uitgevoerd via de volgende onderdelen:
  - a) plaatsbepaling, navigatie en tijdsbepaling (PNT), met inbegrip van de subonderdelen Galileo en Egnos;
  - b) aardobservatie, met inbegrip van de subonderdelen Copernicus en de overheidsdienst voor aardobservatie (EOGS);
  - c) beveiligde connectiviteit, met inbegrip van de subonderdelen infrastructuur voor veerkracht, interconnectiviteit en beveiliging per satelliet (IRIS<sup>2</sup>) en de satellietcommunicatie voor de overheid (Govsatcom);
  - d) omgevingsbewustzijn in de ruimte, met inbegrip van de subonderdelen ruimtebewaking en -monitoring, ruimteweersverschijnselen, en aardscheerders;
  - e) toegang tot de ruimte;
  - f) ruimtevaartcommercialisering en ruimtevaarteconomie;
  - g) technologische soevereiniteit, onderzoek en innovatie.

De werkprogramma's die overeenkomstig deze verordening uit hoofde van deze afdeling worden vastgesteld, worden in een specifiek deel geïntegreerd en zorgen voor samenhang met de activiteiten op het gebied van concurrentievermogen en samenleving krachtens Verordening (EU) [XXX] [*het kaderprogramma Horizon Europa*], rekening houdend met de specifieke regels krachtens deze afdeling.

#### *Artikel 59*

### **Plaatsbepaling, navigatie en tijdsbepaling (PNT)**

1. Het onderdeel plaatsbepaling, navigatie en tijdsbepaling (PNT) (subonderdelen Galileo en EGNOS) dat uit hoofde van deze afdeling wordt ondersteund, biedt onafgebroken geavanceerde en beveiligde plaatsbepaling, navigatie en tijdsbepalingsdiensten op lange termijn, ook in ongunstige omstandigheden, en waar mogelijk op mondiaal niveau, en moet in staat zijn de politieke prioriteiten van de Unie te ondersteunen.
2. De in aanmerking komende activiteiten van het PNT-onderdeel omvatten:
  - a) ten minste het beheer, de exploitatie, het onderhoud, de voortdurende verbetering en de bescherming van verleende ruimtevaart- en grondinfrastructuur en diensten;
  - b) de ontwikkeling van PNT-diensten en de ontwikkeling en de uitrol van de toekomstige generaties van systemen, waaronder voor lage omloopbanen (LEO-PNT);
  - c) de onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten die de modernisering van de infrastructuur (upstream O&O) en de ontwikkeling van toepassingen, gebruikerstechnologie, standaardisering en certificering (downstream O&O) ondersteunen;
  - d) de samenwerking met andere regionale of wereldwijde satellietnavigatiesystemen, waaronder om de compatibiliteit en interoperabiliteit en de functie van de Unie als mondiale speler in de ruimtevaartsector te bevorderen, om internationale samenwerking aan te moedigen en om de Europese ruimtevaartdiplomatie te ondersteunen.
3. De door het PNT-onderdeel van de Unie verleende diensten omvatten in het bijzonder:
  - a) een open dienst voor gebruik door klanten (OS);
  - b) een zeer nauwkeurige dienst voor professioneel of commercieel gebruik (HAS);
  - c) Open Service Navigation Message Authentication (OSNMA) voor de authenticatie van de open dienst van Galileo;
  - d) een publiek gereguleerde dienst die wordt beperkt tot door de overheid gemachtigde gebruikers (PRS);
  - e) een multirisico-noodwaarschuwingsdienst (EWSS);
  - f) een tijdsbepalingsdienst (TS);
  - g) een ruimtevaartnavigatiedienst voor gebruik door exploitanten van ruimtevaartactiva;
  - h) een mondiale autonome opsporings- en reddingsdienst, ook voor overheidsgebruikers, met integratie van communicatievermogens met retourverbindingen om reddingsoperaties te ondersteunen (SAR);

- i) diensten voor de beveiliging van mensenlevens voor gebruikers waarvoor veiligheid essentieel is, waaronder toepassingen op het gebied van civiele luchtvaart en maritieme en andere transporttoepassingen (SoL);
  - j) een dienst voor de verspreiding van gegevens (EDAS);
  - k) monitoringdiensten voor interferentie door elektromagnetische velden voor verschillende bevoegde gebruikersgemeenschappen van alle ruimtevaartonderdelen;
  - l) een bijdrage aan aanvullende PNT-diensten die de veerkracht zullen verhogen in geval van verstoringen van de diensten die door het PNT-onderdeel worden verleend.
4. Publieke gereguleerde diensten zijn gratis voor de lidstaten, de Raad, de Commissie, de EDEO en, waar nodig, naar behoren gemachtigde agentschappen van de Unie. De diensten van het PNT-onderdeel worden als prioriteit in de gebieden verleend die zich geografisch in Europa bevinden, van alle lidstaten en derde landen die deelnemen aan de PNT-subonderdelen.
  5. De Commissie kan via uitvoeringshandelingen maatregelen vaststellen om toegangsbeleid voor PNT-gegevens en -diensten te bepalen en te reguleren. Deze uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.

#### *Artikel 60*

#### **Aardobservatie**

1. Het aardobservatiesysteem bestaat uit Copernicus en de overheidsdienst voor aardobservatie (EOGS). Copernicus is een operationeel, autonoom, gebruikersgericht, civiel aardobservatiesysteem onder civiele controle dat voortbouwt op de bestaande nationale en Europese capaciteiten. Het biedt geografische-informatiegegevens en -diensten, bestaande uit satellieten, grondinfrastructuur, gegevens- en informatieverwerkingsfaciliteiten en distributie-infrastructuur, op basis van een gratis, volledig en open gegevensbeleid en, waar nodig, met integratie van de veiligheidsbehoeften en -vereisten.
2. Copernicus ondersteunt ook de formulering, uitvoering en monitoring van het beleid van de Unie en haar lidstaten, met name met betrekking tot het milieu, klimaatverandering, de oceanen en zeeën, de maritieme sector, de atmosfeer, landbouw en plattelandontwikkeling, behoud van cultureel erfgoed, civiele bescherming, de monitoring van infrastructuur, veiligheid en beveiliging, evenals de digitale economie, in het kader van het beleidsterrein voor digitaal leiderschap, dat zal worden afgestemd op de doelstellingen van Copernicus.
3. Copernicus bevordert de internationale coördinatie van de aardobservatiesystemen en de daarmee verband houdende uitwisseling van gegevens teneinde de mondiale dimensie en complementariteit ervan te versterken, rekening houdend met de internationale overeenkomsten en coördinatieprocessen.
4. De kerngebruikers van Copernicus zijn de instellingen en organen van de Unie en Europese, nationale of regionale overheidsinstanties in de Unie of geassocieerde derde landen die belast zijn met een openbardienstverleningstaak in verband met de vaststelling, uitvoering, handhaving of monitoring van civiel openbaar beleid, zoals op het gebied van milieu, civiele bescherming, veiligheid, ook van infrastructuur, of beveiliging, die profiteren van Copernicusgegevens en -informatie en de aanvullende taak hebben de ontwikkeling van Copernicus aan te jagen.

5. Om zijn continuïteit en ontwikkeling te waarborgen, en te voldoen aan de veranderende behoeften van gebruikers, in het bijzonder de instellingen en organen van de Unie en de Europese, nationale of regionale overheidsinstanties van de Unie of geassocieerde derde landen, bestaat Copernicus met name uit:
  - a) Copernicusinfrastructuur, met inbegrip van de ontwikkeling, uitrol en exploitatie van de Sentinels van Copernicus, toegang tot door derden gegenereerde aardobservatiegegevens vanuit de ruimte en permanente toegang tot in-situ- en andere aanvullende gegevens, waaronder mogelijke bijdragen aan internationale in-situ-netwerken;
  - b) Copernicusdiensten, waaronder milieumonitoring op mondiaal niveau voor land, klimaatverandering, de atmosfeer en mariene milieus; diensten voor het beheer van noodsituaties; preventie- en paraatheidsdiensten; veiligheidsdiensten in de Unie, waaronder maritieme bewaking en grenscontrole; ondersteuning voor het externe optreden en het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie;
  - c) de toegang tot en verspreiding van Copernicusgegevens, met inbegrip van infrastructuur en diensten ter waarborging van de ontdekking en het inzien van, de toegang tot, en de verspreiding en exploitatie en de bewaring op lange termijn van Copernicusgegevens en -informatie, op een gebruiksvriendelijke manier, met name de synergieën met andere dataruimten, zoals de Europese dataruimte voor de Green Deal of digitale tweelingen;
  - d) de Commissie kan via uitvoeringshandelingen technische specificaties vaststellen met betrekking tot in lid 4 genoemde subsidiabele acties. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.
6. De Commissie kan ook overeenkomstig artikel 84 gedelegeerde handelingen vaststellen ter aanvulling van de Copernicusgegevens en het informatiebeleid met betrekking tot de beveiligingsbeperkingen, evenals de specificaties, de voorwaarden en procedures voor de toegang tot en het gebruik van Copernicusgegevens en -informatie.
7. De EOGS biedt verhoogd omgevingsbewustzijn ter ondersteuning van paraatheid, besluitvorming en het optreden van de Unie en de lidstaten op het gebied van veiligheid en defensie. De EOGS bestaat voornamelijk uit satellieten, grondinfrastructuur, gegevens- en informatieverwerkingsfaciliteiten en distributieinfrastructuur. De EOGS biedt veilige, betrouwbare, tijdige, aanhoudende en gerichte aardobservatiegegevens vanuit de ruimte die de bestaande en geplande vermogens versterken. De dienst versterkt en bouwt voort op de bestaande vermogens die via het Satellietcentrum van de Europese Unie worden aangeboden, waaronder die van de lidstaten. De EOGS kan ook aanvullende informatie verstrekken aan Copernicusdiensten, in het bijzonder voor civiele bescherming en veiligheid.
8. De EOGS bestaat in het bijzonder uit:
  - a) EOGS-infrastructuur, waaronder de ontwikkeling en exploitatie van nieuwe ruimtevaartmissies voor aardobservatie die zijn opgezet voor gevoelige overheidstoepassingen, toegang tot aanvullende door derden gegenereerde aardobservatiegegevens vanuit de ruimte, toegang tot in-situ- en andere aanvullende gegevens;
  - b) EOGS-diensten, waaronder activiteiten voor het genereren van georuimtelijke informatie met een meerwaarde die uitsluitend beschikbaar is voor door de overheid gemachtigde gebruikers voor gevoelige toepassingen in verband met

omgevingsbewustzijn, ter ondersteuning van paraatheid en besluitvorming op het gebied van veiligheid en defensie;

- c) EOGS-gegevens toegang en -distributie, waaronder infrastructuur en diensten om de toegang tot en de distributie en exploitatie en de bewaring op lange termijn van EOGS-gegevens en -informatie op een veilige manier te waarborgen.
- 9. De Commissie kan via uitvoeringshandelingen technische specificaties goedkeuren met betrekking tot de in lid 8 genoemde subsidiabele acties van de EOGS. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.
  - 10. De gebruikers van de EOGS moeten naar behoren door de Commissie of de lidstaten zijn gemachtigd, en voldoen aan de in artikel 69 bedoelde beveiligingsvoorschriften. De volgende entiteiten kunnen gemachtigd worden als gebruikers van EOGS:
    - a) een overheidsinstantie van de Unie of van een lidstaat, of een met de uitoefening van openbaar gezag belast orgaan;
    - a) een natuurlijke persoon of rechtspersoon die namens en onder de zeggenschap van een in punt a) bedoelde entiteit handelt.
  - 11. De lidstaten kunnen bijdragen aan de EOGS met satellietcapaciteiten, grondsegmentlocaties of een deel van de grondsegmentfaciliteiten.
  - 12. Agentschappen van de Unie kunnen alleen toegang krijgen tot de EOGS voor zover noodzakelijk voor de uitoefening van hun taken en volgens de gedetailleerde regels die zijn vastgelegd in een administratieve overeenkomst tussen het betrokken agentschap en de instelling van de Unie die er toezicht op houdt.
  - 13. Onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten ondersteunen de ontwikkeling van Copernicus en de EOGS, waaronder hun diensten, en downstream O&O voor toepassingen en gebruikerstechnologie voor de toepassing van aardobservatiediensten.

#### *Artikel 61*

#### **Beveiligde connectiviteit**

- 1. Het toepassingsgebied van het onderdeel beveiligde connectiviteit omvat met name:
  - a) de beschikbaarheid op lange termijn van betrouwbare, beveiligde en kosteneffectieve overheidsdiensten en Govsatcom-diensten waarborgen;
  - b) commerciële IRIS<sup>2</sup>-diensten mogelijk maken;
  - c) waar mogelijk de ontwikkeling mogelijk maken van communicatiediensten en extra niet-communicatiediensten, met name door activiteiten en onderdelen in het kader van deze afdeling te verbeteren, synergieën te creëren en de vermogens en diensten uit te breiden, alsook de ontwikkeling van niet-communicatiediensten die moeten worden verleend aan lidstaten, door extra satelliet subsystemen, waaronder nuttige ladingen, te hosten;
  - d) de beveiligde connectiviteit verbeteren in geografische gebieden van strategisch belang, zoals Afrika en het Noordpoolgebied, alsook de Oostzee, de Zwarte Zee, delen van het Middellandse Zeegebied en de Atlantische Oceaan.
- 2. Dit onderdeel omvat met name de volgende in aanmerking komende activiteiten:

- a) de definitie, het ontwerp, de ontwikkeling, de validering en de daarmee verband houdende uitrolactiviteiten voor de vereiste ruimte- en grondinfrastructuur die nodig is voor de verlening van de IRIS<sup>2</sup>-diensten voor de overheid;
  - b) exploitatieactiviteiten voor het verlenen van IRIS<sup>2</sup>-diensten voor de overheid: het bedienen, onderhouden, voortdurend verbeteren en beschermen van de ruimte- en grondinfrastructuur, met inbegrip van het beheer inzake vernieuwing en veroudering;
  - c) de geleidelijke integratie van EuroQCI in het beveiligde connectiviteitssysteem;
  - d) onderzoek en ontwikkeling van activiteiten voor de toekomstige generaties van ruimtevaart- en grondinfrastructuur, de ontwikkeling van IRIS<sup>2</sup>-diensten voor de overheid, en Govsatcom-diensten, technologische ontwikkeling, met name om de technologische soevereiniteit en de acceptatie van beveiligde connectiviteitsmissies in de Unie te waarborgen, waaronder activiteiten met betrekking tot het ontwerp, de uitrol en de productie van gebruikersterminals;
  - e) de aanbesteding en voorziening van de voor het bundelen en delen van Govsatcom-diensten benodigde overheids- en commerciële capaciteit, diensten en gebruikersapparatuur op het gebied van satellietcommunicatie, capaciteiten, diensten en gebruikersapparatuur die zullen worden verstrekt door:
    - 1) de in lid 17 bedoelde Govsatcom-deelnemers, of
    - 2) rechtspersonen die voor het aanbieden van capaciteiten en diensten op het gebied van satellietcommunicatie zijn gehomologeerd volgens de in artikel 69 bedoelde beveiligingshomologatieprocedure, die wordt uitgevoerd conform de in artikel 77 bedoelde algemene beveiligingsvoorschriften.
3. De IRIS<sup>2</sup>- en Govsatcom-infrastructuren moeten aan de volgende voorschriften voldoen:
- a) De IRIS<sup>2</sup>-infrastructuur is modulair en bestaat uit een overheidsinfrastructuur en een commerciële infrastructuur. Zij omvat alle relevante grond- en ruimtevaartsegmenten die vereist zijn voor de verlening van overheidsdiensten, waaronder de desbetreffende controlecentra.
  - b) De commerciële IRIS<sup>2</sup>-infrastructuur van het beveiligde connectiviteitssysteem omvat alle ruimte- en grondactiva die geen deel uitmaken van de overheidsinfrastructuur. De commerciële infrastructuur brengt de prestaties of de beveiliging van de overheidsinfrastructuur niet in het gedrang. De commerciële infrastructuur en alle bijbehorende risico's worden volledig gefinancierd door de particuliere sector.
  - c) In de IRIS<sup>2</sup>-overheidsinfrastructuur worden, waar passend, extra satellietsubsystemen, met name nuttige ladingen, gehost die kunnen worden gebruikt als deel van de ruimteinfrastructuur van de andere ruimtevaartonderdelen van het EFC, evenals satellietsubsystemen die worden gebruikt voor de verlening van niet-communicatiediensten aan lidstaten.
  - d) De Govsatcom-infrastructuur omvat infrastructuur die vereist is voor de verlening van Govsatcom-diensten, in het bijzonder de Govsatcom-hub.
  - e) De in de leden 3 en 4 bedoelde grond- en ruimtevaartsegmenten en de exploitatie ervan voldoen aan de in artikel 77, lid 3, bedoelde algemene beveiligingsvoorschriften.
4. De verlening van beveiligde-connectiviteitsdiensten wordt gewaarborgd volgens een dienstenpakket, en in overeenstemming met de operationele vereisten en met de in

artikel 77 bedoelde beveiligingsvoorschriften. Bij de verlening van Govsatcom-diensten worden ook de in lid 9 bedoelde regels inzake deling en prioritering gevolgd.

5. De toegang tot Govsatcom-diensten en IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten is gratis voor institutionele en overheidsgebruikers tenzij de Commissie overeenkomstig lid 11 een prijsbeleid bepaalt.
6. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen het dienstenpakket vast voor Govsatcom-diensten en IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten, waaronder op de commerciële infrastructuur gebaseerde diensten aan door de overheid gemachtigde gebruikers.
7. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de operationele vereisten vast voor Govsatcom-diensten en IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten.
8. Bij het delen en de prioritering van Govsatcom-diensten wordt voorrang gegeven aan Govsatcom-gebruikers naargelang de relevantie en criticiteit. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de nadere regels vast inzake het delen en de prioritering van Govsatcom-capaciteiten, diensten en gebruikersapparatuur. De Commissie stelt ook door middel van uitvoeringshandelingen de nadere regels vast inzake de verlening van IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten. Bij het opstellen van deze handelingen houdt de Commissie rekening met de verwachte vraag voor de verschillende gebruikgevallen, de analyse van veiligheidsrisico's voor die gebruikgevallen en, in voorkomend geval, kostenefficiëntie.
9. Wanneer uit de in lid 11 bedoelde risicoanalyse en de verwachte vraag blijkt dat er een capaciteitstekort is of wanneer de vraag naar IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten de toegangscapaciteit overschrijdt, wat kan leiden tot een marktverstoring, kan de Commissie door middel van uitvoeringshandelingen een prijsbeleid vaststellen. Door een prijsbeleid vast te stellen, waarborgt de Commissie dat de verlening van Govsatcom-diensten en de IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten de mededinging niet verstoort, dat er geen tekort aan deze diensten optreedt en dat de vastgestelde prijs niet leidt tot overcompensatie voor de in lid 20 bedoelde overeenkomsten.
10. De in de leden 9 tot en met 12 bedoelde uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 83, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.
11. De lidstaten, de Raad, de Commissie en de EDEO zijn beveiligde-connectiviteitsdeelnemer in die zin dat zij Govsatcom-gebruikers machtigen of voorzien in capaciteiten op het gebied van satellietcommunicatie, grondsegmentlocaties of een deel van de grondsegmentfaciliteiten.
12. Agentschappen van de Unie kunnen alleen beveiligde-connectiviteitsdeelnemer worden voor zover dit voor de uitoefening van hun taken noodzakelijk is en volgens de gedetailleerde regels die zijn vastgelegd in een administratieve overeenkomst tussen het betrokken agentschap en de instelling van de Unie die er toezicht op houdt.
13. Derde landen en internationale organisaties kunnen beveiligde-connectiviteitsdeelnemer worden op basis van een specifieke internationale overeenkomst die is afgesloten in overeenstemming met artikel 218 VWEU en uit hoofde van artikel 11, lid 3, van deze verordening.
14. De gebruikers van overheidsdiensten worden naar behoren door de deelnemers gemachtigd om Govsatcom-diensten of de IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten te gebruiken, en leven de in artikel 77, lid 3, bedoelde algemene beveiligingsvoorschriften na. De volgende entiteiten kunnen gemachtigd worden als gebruikers van Govsatcom-diensten of IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten:

- a) een overheidsinstantie van de Unie of van een lidstaat, of een met de uitoefening van openbaar gezag belast orgaan;
  - b) een natuurlijke persoon of rechtspersoon die namens en onder de zeggenschap van een in punt a) bedoelde entiteit handelt.
15. IRIS<sup>2</sup> wordt uitgevoerd via een concessieovereenkomst. Indien er geen IRIS<sup>2</sup>-concessieovereenkomst wordt gegund, waarborgt de Commissie een optimale verwezenlijking door, naargelang het geval, een opdracht voor leveringen, diensten of werken of een gemengde opdracht aan te besteden.
16. De Commissie neemt de nodige maatregelen om de continuïteit van de IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten te waarborgen indien de in dit artikel bedoelde contractanten niet in staat zijn hun verplichtingen na te komen.
17. De in dit artikel bedoelde overeenkomsten waarborgen met name dat bij de verlening van op commerciële IRIS<sup>2</sup>-infrastructuur gebaseerde diensten de wezenlijke belangen van de Unie en de doelstellingen van het subonderdeel worden geëerbiedigd. Voorts bevatten zij passende waarborgen om overcompensatie van de in dit artikel bedoelde contractanten, concurrentievervalsingen, belangenconflicten, onrechtmatige discriminatie of andere verborgen indirecte voordelen te voorkomen. Dergelijke waarborgen kunnen de verplichting omvatten om de boekhouding inzake de verlening van IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten en de verlening van commerciële diensten te scheiden, ook als dat het opzetten van een entiteit inhoudt die structureel en juridisch losstaat van de verticaal geïntegreerde exploitant voor de verlening van de overheidsdiensten, en om open, eerlijke, redelijke en niet-discriminerende toegang te verlenen tot de infrastructuur die nodig is voor het verlenen van de commerciële diensten. De overeenkomsten bevatten tevens de garantie dat gedurende hun gehele looptijd aan de subsidiabiliteitsvoorwaarden wordt voldaan.
18. Wanneer de IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten en commerciële diensten gebruikmaken van gemeenschappelijke subsystemen of interfaces om synergie te waarborgen, wordt in de in dit artikel bedoelde overeenkomsten ook bepaald welke van die interfaces en gemeenschappelijke subsystemen deel uitmaken van de overheidsinfrastructuur, om de bescherming van de veiligheidsbelangen van de Unie en haar lidstaten te waarborgen.
19. De in dit artikel bedoelde contractanten financieren de in lid 3 bedoelde commerciële infrastructuur volledig om de in lid 1, punt b), bedoelde doelstelling te verwezenlijken.

## *Artikel 62*

### **Ruimtebewaking en -monitoring**

1. Het subonderdeel ruimtebewaking en -monitoring (SST) van het onderdeel omgevingsbewustzijn in de ruimte omvat met name:
- a) de oprichting, ontwikkeling en exploitatie van een netwerk van sensoren van de lidstaten, bestaande uit op de grond en in de ruimte gestationeerde SST-sensoren van de lidstaten, die worden geselecteerd op basis van een architectuurstudie, waaronder sensoren die zijn ontwikkeld door het Europees Ruimteagentschap of de commerciële sector van de Unie, en van sensoren van de Unie die beogen ruimteobjecten te bewaken en te monitoren en een onafhankelijke Europese catalogus van ruimteobjecten op te stellen;

- b) het verwerken en analyseren van SST-gegevens teneinde SST-informatie en -diensten te produceren;
  - c) het verlenen van SST-diensten aan de SST-gebruikers;
  - d) het zoeken naar en het bevorderen en ondersteunen van synergieën met initiatieven die de ontwikkeling en uitrol bevorderen van technologieën voor het opruimen van ruimtevaartuigen aan het einde van de operationele levensduur en van technologische systemen voor de preventie en eliminatie van ruimteschroot;
  - e) de samenwerking, waaronder op operationeel niveau, met de internationale initiatieven voor de coördinatie van ruimteverkeer;
  - f) de uitvoering van de activiteiten die zijn vastgesteld door Verordening (EU) [XXX] [veiligheid, veerkracht en ecologische duurzaamheid van ruimtevaartactiviteiten in de Unie];
  - g) onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten die de ontwikkeling van de SST ondersteunen, waaronder de diensten ervan.
2. Het SST-subonderdeel biedt ook technische en administratieve ondersteuning om te zorgen voor een vlotte transitie tussen de SST-activiteiten die worden uitgevoerd uit hoofde van het EFC en de SST-activiteiten die worden uitgevoerd uit hoofde van Verordening (EU) 2021/696.
  3. Het bij Verordening (EU) 2021/696 opgerichte SST-partnerschap zal in werking blijven onder het EFC. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen nadere regels vaststellen om een lidstaat in een latere fase in het SST-partnerschap op te nemen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.
  4. De in lid 5 bedoelde taken van het SST-partnerschap worden uitgebreid tot steun aan de SST-uitvoering. De Commissie is bevoegd om als aanvulling van dit lid overeenkomstig artikel 84 gedelegeerde handelingen vast te stellen, met de gedetailleerde lijst van taken die door het SST-partnerschap zullen worden uitgevoerd.
  5. SST-diensten zijn gratis, op elk moment beschikbaar zonder onderbrekingen, aangepast aan de behoeften van de SST-gebruikers en bestaan uit:
    - a) de beoordeling van het risico op een botsing tussen ruimtevaartuigen of tussen ruimtevaartuigen en ruimteschroot en de mogelijke afgifte van waarschuwingen ter voorkoming van botsingen gedurende de fases van de lancering, de vroege omloopbaan, de baanverhoging en de activiteiten in de omloopbaan en de eindfase van missies van ruimtevaartuigen;
    - b) de detectie en typering van versplinteringen, uiteenvallingen of botsingen in de omloopbaan;
    - c) het beoordelen van het risico bij ongecontroleerde terugkeer van ruimteobjecten en ruimteschroot in de aardse dampkring en het genereren van daarmee verband houdende informatie, waaronder schatting van het tijdstip en de vermoedelijke plaats van een mogelijke inslag;
    - d) de ontwikkeling van activiteiten met betrekking tot het beperken van ruimteschroot teneinde het ontstaan ervan te verminderen, de sanering van ruimteschroot, de monitoring van de lancering na injectie, specifieke diensten voor constellaties, de oprichting van een marktplaats voor SST-diensten, de voorbereiding van het systeem

op Cislunar-verrichtingen, ondersteuning van activiteiten en diensten in de ruimte, en ondersteuning bij donkere en stille hemels.

6. De SST-diensten kunnen diensten voor SST-overheidsgebruikers omvatten op basis van de in lid 1, punt a), bedoelde catalogus.
7. De Commissie is bevoegd om gedelegeerde handelingen vast te stellen tot aanvulling van de lijst met niet-kerngebruikers en ter specificatie van de diensten waartoe zij mogelijk toegang hebben.
8. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen de operationele en toegangsvereisten vaststellen, evenals de veiligheids- en technische specificaties voor SST-diensten. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.
9. Tot de SST-gebruikers behoren:
  - a) kerngebruikers van SST, die toegang tot alle SST-diensten hebben: de lidstaten, de EDEO, de Commissie, de Raad, het Agentschap en in de Unie gevestigde publieke en private eigenaren en gebruikers van ruimtevaartuigen;
  - b) niet-kerngebruikers van SST;
  - c) overheidsgebruikers van SST voor de overheidsdienst: autoriteiten van de lidstaten, de EDEO, de Raad.
10. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen nadere bepalingen vaststellen met betrekking tot de toegang van SST-gebruikers tot SST-diensten en relevante procedures. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.
11. Het SST-subonderdeel staat niet open voor deelname van derde landen, met uitzondering van Noorwegen.

#### *Artikel 63*

#### **Aardscheerders (NEO)**

1. De doelstelling van het NEO-subonderdeel van SSA is de risicomonitoring van natuurlijke objecten in het zonnestelsel die de aarde naderen.
2. In aanmerking komende activiteiten in het kader van NEO omvatten met name relevante activiteiten om de in lid 1 vastgestelde doelstelling te realiseren, voornamelijk ondersteuningsactiviteiten met betrekking tot onderhoud en gegevensinvoer van de catalogus van fysieke eigenschappen van aardscheerders van de Unie.
3. Onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten die de ontwikkeling van NEO ondersteunen, waaronder de diensten ervan, en downstream O&O voor toepassingen en gebruikerstechnologie voor de toepassing van NEO-diensten.

#### *Artikel 64*

#### **Ruimteweersverschijnselen (SWE)**

1. De doelstelling van SWE is natuurlijke veranderingen met betrekking tot ruimteweersverschijnselen te monitoren en te beoordelen, zoals zonnewinden en zonnevlammen.

2. In aanmerking komende activiteiten in het kader van SWE omvatten alle vereiste activiteiten om ruimteweerdiensten te verlenen, waaronder onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten ter ondersteuning van SWE, evenals de diensten ervan en downstream O&O voor toepassingen en gebruikerstechnologie voor de acceptatie van SWE-diensten.
3. SWE-diensten beogen te allen tijde zonder onderbreking beschikbaar te zijn en omvatten met name uit:
  - a) het domein ruimtevaart;
  - b) het PNT-domein;
  - c) het aardobservatiedomein;
  - d) het telecommunicatie-/Satcom-domein.
4. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen nadere bepalingen vaststellen met betrekking tot SWE-diensten, waaronder vereisten en technische specificaties met betrekking tot deze diensten. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

#### *Artikel 65*

#### **Toegang tot de ruimte**

1. Toegang tot de ruimte is de mogelijkheid om ruimtevaartuigen te lanceren en te vervoeren, in en vanuit de ruimte.
2. De Unie bevordert een onafhankelijke en veerkrachtige toegang tot de ruimte door betrouwbare en kosteneffectieve Europese lanceringsdiensten te ondersteunen, samen met een samenhangende Europese benadering, rekening houdend met de essentiële veiligheidsbelangen van de Unie en haar lidstaten.
3. In synergie met andere programma's en financieringsregelingen van de Unie omvatten de in aanmerking komende activiteiten met name:
  - a) de aankoop en bundeling van lanceerdiensten ten behoeve van de Unie en, op hun verzoek, de bundeling en gezamenlijke aankoop van lanceerdiensten ten behoeve van de lidstaten, internationale organisaties en andere publieke entiteiten;
  - b) toegang tot innovatie op ruimtevaartgebied, met inbegrip van de modernisering en ontwikkeling van nieuwe technologieën, systemen en diensten;
  - c) ontwikkeling, aanpassing, aanleg, onderhoud en exploitatie van kritieke grondinfrastructuur van de Unie, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de benodigde faciliteiten voor het testen, lanceren en herstellen van capaciteiten voor ruimtevaarttechnologie en -diensten.
4. De Commissie richt een stuurgroep op die bestaat uit vertegenwoordigers van Europese publieke entiteiten, waaronder de lidstaten en het in overeenstemming met Verordening (EU) [XXX] opgerichte Agentschap [*toekomstige oprichtingsverordening van het Euspa*], en andere relevante internationale organisaties en publieke entiteiten om de Europese activiteiten bij de toegang tot de ruimte te coördineren.
5. Om de veiligheidsbelangen van de Unie te beschermen, worden de ruimtevaartactiva van de overheidsinfrastructuur alleen vanuit het grondgebied van een derde land door dienstverleners die voldoen aan de in artikel 69 vastgestelde subsidiabiliteits- en

deelnemingsvoorwaarden, gelanceerd in gerechtvaardigde en uitzonderlijke omstandigheden of op basis van een internationale overeenkomst die in dergelijke activiteit voorziet.

#### *Artikel 66*

##### **Ruimtevaartcommercialisering en ruimtevaarteconomie**

1. Cassini vormt het initiatief van de Unie voor ondernemerschap in de ruimtevaart. Cassini onderneemt acties om de commercialisering van de ruimtevaartindustrie en -diensten in de Unie te ondersteunen waarbij het zich met name op ondernemerschap richt, en om particuliere investeringen aan te trekken, waarmee ondernemers worden geholpen om in de eengemaakte markt te groeien en op te schalen.
2. Dit onderdeel omvat de volgende in aanmerking komende activiteiten:
  - a) de oprichting van investeringsfaciliteiten in de Unie voor particuliere startinvesteringen en particuliere investeringen in de begin- en groeifasen, en het bevorderen van uitstapmogelijkheden voor oprichters en investeerders;
  - b) de oprichting van een industriële opschaalfaciliteit in de Unie om investeringen in nieuwe productiefaciliteiten mogelijk te maken en de toeleveringsketens in de Unie te versterken;
  - c) de ondersteuning van de ontwikkeling van de vaardigheidsunie, afgestemd op de ruimtevaartsector, met inbegrip van inzicht in vaardigheden, ontwikkeling van ruimtevaartcurricula, bijscholing, omscholing, mobiliteit, en uitwisselingsprogramma's;
  - d) de versterking van de lokale ruimtevaartecosystemen die verschillende spelers samenbrengen om innovatie op ruimtevaartgebied te bevorderen, steun, faciliteiten en diensten aan burgers en ondernemingen te verstrekken om ondernemerschap te bevorderen, met name via technologieoverdracht, diensten voor bedrijfsacceleratie en starterscentra, matchmaking en investeerdersnetwerken en door verbeterde markttoegang en internationale zakelijke netwerken mogelijk te maken;
  - e) regelingen om commerciële groei te versnellen via het gebruik van overeenkomsten met vaste afnemers en regelingen om klanten te werven op markten in zowel de publieke als de particuliere sector, met betrekking tot onderdelen en infrastructuren op het gebied van ruimtevaart, evenals producten die gebruikmaken van ruimtevaartgegevens en -diensten;
  - f) aanvullende acties die vereist zijn om de ruimtevaarteconomie van de Unie en de totstandkoming van een eengemaakte markt voor de ruimtevaart te ondersteunen.

#### *Artikel 67*

##### **Technologische soevereiniteit, onderzoek en innovatie**

1. Het onderdeel technologische soevereiniteit en innovatie stelt de Unie in staat om een concurrerend, onafhankelijk en innovatief industrieel ruimtevaartecosysteem op te bouwen om de technologische soevereiniteit, onafhankelijkheid en zelfvoorziening van de Unie in de ruimtevaartsector te versterken. Het bevordert de ontwikkeling en toepassing van geavanceerde ruimtevaartoplossingen. Het geeft voorrang aan het verminderen van de kritieke afhankelijkheid van technologieën die niet uit de Unie

komen en richt zich op technologieën voor tweërlei gebruik die ten goede kunnen komen van zowel civiele als defensietoepassingen.

2. Dit onderdeel omvat de volgende in aanmerking komende activiteiten:
  - a) activiteiten met betrekking tot de technologische soevereiniteit van de Unie, zoals onderzoek, ontwikkeling en toepassing van kritieke ruimtevaarttechnologieën, waaronder technologieën die direct reageren op het EU-waarnemingscentrum voor kritieke technologieën (OCT), en uitvoering van bijbehorende OCT-stappenplannen die de afhankelijkheid van de Unie verminderen en het concurrentievermogen van het ruimtevaartecosysteem in de Unie vergroten;
  - b) activiteiten die beogen de tijdige beschikbaarheid van kritieke grondstoffen en geavanceerde materialen, onderdelen en technologieën voor de sector te vergroten, waaronder via de verkorting van hun leveringstermijn, de reservering van productieslots of de opslag van producten, halffabricaten of grondstoffen;
  - c) het onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe ruimtevaartcapaciteiten van de Unie en verwante faciliterende technologieën die een nieuwe economie in de ruimte bevorderen, met name via de ontwikkeling, demonstratie en operationalisering van activiteiten en diensten in de ruimte, en kwantumdetectietechnologieën;
  - d) het bevorderen van het industrieel concurrentievermogen van de Unie op wereldwijde commerciële markten, waaronder via demonstratiemissies die de mate van digitalisering van gehele ruimtevaartsystemen bevorderen;
  - e) het verkennen en aanwenden van synergieën met aanvullende domeinen zoals defensie en andere relevante sectoren voor belangrijke gebieden als artificiële intelligentie en cyberbeveiliging;
  - f) het ondersteunen van standaardiserings- en certificeringsactiviteiten die relevant zijn voor de ruimtevaartsector in de Unie;
  - g) het bevorderen van de beschikbaarheid van en de toegang tot test- en gegevensverwerkingsfaciliteiten;
  - h) het bevorderen van het gebruik van Copernicus door Copernicuskernegebruikers, door middel van marktontwikkeling en capaciteitsopbouw, waaronder het bevorderen van Copernicusgegevens en -diensten en downstreamtoepassingen en de ontwikkeling daarvan op alle niveaus om de sociaaleconomische voordelen te maximaliseren, evenals het verzamelen en analyseren van de behoeften van Copernicusgebruikers.

### *Artikel 68*

#### **Toegang tot diensten**

1. Derde landen en internationale organisaties kunnen toegang hebben tot beveiligde-connectiviteitsdiensten en de EOGS via een overeenkomst die wordt afgesloten in overeenstemming met artikel 218 VWEU en overeenkomstig artikel 11, lid 3, tot vaststelling van de voorwaarden voor toegang tot deze diensten, en op voorwaarde dat zij voldoen aan artikel 78.
2. Derde landen en internationale organisaties waarvan het hoofdkantoor niet in de lidstaten is gevestigd, kunnen nadat daartoe een overeenkomst wordt gesloten, toegang hebben tot beveiligde gevoelige SST-diensten, in overeenstemming met artikel 218 VWEU, tot vaststelling van de voorwaarden voor toegang tot deze diensten en voldoen aan de in artikel 77 bedoelde beveiligingsvoorschriften.

3. Voor de toegang van derde landen en internationale organisaties tot de door Galileo aangeboden publieke gereguleerde dienst (PRS) gelden de bepalingen van artikel 3, lid 5, van Besluit nr. 1104/2011/EU van het Europees Parlement en de Raad.
4. In afwijking van lid 2 is geen in overeenstemming met artikel 218 VWEU afgesloten overeenkomst vereist om toegang te krijgen tot SST-diensten met betrekking tot het voorkomen van botsingen en terugkeer in de atmosfeer.

#### *Artikel 69*

#### **Voorwaarden voor subsidiabiliteit en deelname ter handhaving van de veiligheid, integriteit en veerkracht van de operationele ruimtevaartsystemen van de Unie**

1. De Commissie past de in lid 2 vastgestelde voorwaarden voor subsidiabiliteit en deelname toe voor aanbestedingen, subsidies of prijzen in het kader van deze titel, indien zij dat noodzakelijk en passend acht ter handhaving van de beveiliging, integriteit en veerkracht van de operationele systemen van de Unie, rekening houdend met het doel van bevordering van de strategische autonomie van de Unie, met name op technologisch gebied, voor cruciale technologieën en waardeketens, met behoud van een open economie.
2. Voordat de Commissie de in lid 1 bedoelde voorwaarden voor subsidiabiliteit en deelname toepast, stelt zij het in artikel 83, lid 1, punt g), bedoelde comité in kennis en houdt zij zoveel mogelijk rekening met de standpunten van de lidstaten over het toepassingsgebied en de motivering van voornoemde subsidiabiliteits- en deelnemingsvoorwaarden.
3. De voorwaarden voor subsidiabiliteit en deelname zijn als volgt:
  - a) de in aanmerking komende juridische entiteit is in een lidstaat gevestigd en haar uitvoerende bestuursstructuren zijn daar gevestigd;
  - b) de in aanmerking komende juridische entiteit verbindt zich ertoe alle relevante activiteiten in een of meer lidstaten uit te voeren, en
  - c) de in aanmerking komende juridische entiteit staat niet onder zeggenschap van een derde land of een entiteit uit een derde land.
4. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen de criteria vaststellen die bepalen welk vermogen om beslissende invloed uit te oefenen op een juridische entiteit, hetzij direct, hetzij indirect via een of meer intermediaire juridische entiteiten, gevolgen kan hebben voor de veiligheid, integriteit en veerkracht van de operationele systemen van de Unie, rekening houdend met de doelstelling de strategische autonomie van de Unie te bevorderen, met name op technologisch gebied voor cruciale technologieën en waardeketens.
5. De Commissie kan voor een bepaalde juridische entiteit ontheffing verlenen van de voorwaarden van lid 3, punten a) en b), op basis van een evaluatie aan de hand van de volgende cumulatieve criteria:
  - a) in de lidstaten zijn geen alternatieven voorhanden voor specifieke technologieën, goederen of diensten die nodig zijn voor de in lid 1 bedoelde activiteiten;
  - b) de juridische entiteit is gevestigd in een land dat lid is van de EER of de EVA en dat een internationale overeenkomst als bedoeld in artikel 11 heeft gesloten met de Unie, haar uitvoerende bestuursstructuren zijn in dat land gevestigd en de activiteiten in

verband met de aanbesteding, de subsidie of de prijs vinden uitvoering in dat land of in een of meer van dit soort landen, en

- c) er zijn afdoende maatregelen getroffen ter bescherming van EUCI krachtens artikel 78, en van de integriteit, beveiliging en veerkracht van de programmaonderdelen, van het functioneren daarvan en van hun diensten.
6. In afwijking van punt b) van de eerste alinea van dit lid kan de Commissie ontheffing verlenen van de voorwaarden in lid 2, eerste alinea, punten a) en b), voor een juridische entiteit die is gevestigd in een derde land en geen lid is van de EER of de EVA.
7. De Commissie kan de in lid 3, punt c), bedoelde voorwaarde afwijzen indien de in een lidstaat gevestigde juridische entiteit de volgende garanties biedt:
  - a) de zeggenschap over de juridische entiteit wordt niet uitgeoefend op een wijze die leidt tot een belemmering of beperking van het vermogen ervan om:
    - 1) de aanbesteding, de subsidie of de prijs uit te voeren, en
    - 2) te presteren, met name door middel van rapportageverplichtingen;
  - b) het derde land of de entiteit uit het derde land met zeggenschap verbindt zich ertoe om met betrekking tot de aanbesteding, de subsidie of de prijs geen controlerechten uit te oefenen over of rapportageverplichtingen op te leggen aan de juridische entiteit, en
  - c) de juridische entiteit voldoet aan artikel 69.
8. De bevoegde autoriteiten van de lidstaat waar de juridische entiteit is gevestigd, beoordelen of de juridische entiteit voldoet aan de in lid 5, punt c), vastgestelde criteria voor ontheffingen met betrekking tot de voorwaarde in lid 3, punt b), en de in lid 7 bedoelde garanties. De Commissie voegt zich naar die beoordeling.
9. De Commissie verstrekt het in artikel 83, lid 1, punt g), bedoelde programmacomité het volgende:
  - a) het toepassingsgebied van de in lid 1 van dit artikel bedoelde voorwaarden voor subsidiabiliteit en deelname;
  - b) nadere gegevens en motiveringen met betrekking tot de overeenkomstig dit artikel verleende ontheffingen, en,
  - c) de aan de ontheffing ten grondslag liggende evaluatie, met inachtneming van de leden 3 en 4 van dit artikel, zonder daarbij commercieel gevoelige informatie openbaar te maken.
10. De in lid 3 vastgestelde voorwaarden, de in de leden 4, 5 en 6 vastgestelde criteria en de in lid 7 vastgestelde garanties worden naargelang het geval opgenomen in de documenten in verband met de aanbesteding, subsidie of prijs, en bij aanbestedingen zijn de voorwaarden van toepassing op de gehele levenscyclus van de resulterende overeenkomst.
11. Dit artikel laat Besluit nr. 1104/2011/EU en het Gedelegeerd Besluit van de Commissie van 15 september 2015 (43), Verordening (EU) 2019/452, Besluit 2013/488/EU en Besluit (EU, Euratom) 2015/444 en de veiligheidsonderzoeken die de lidstaten uitvoeren met betrekking tot juridische entiteiten die betrokken zijn bij activiteiten waarvoor toegang tot EUCI nodig is met inachtneming van de toepasselijke nationale wet- en regelgeving onverlet.

12. Indien uit de toepassing van dit artikel voortvloeiende contracten gerubriceerd zijn, doen de door de Commissie overeenkomstig lid 1 toegepaste voorwaarden voor subsidiabiliteit en deelname geen afbreuk aan de bevoegdheid van de nationale veiligheidsinstanties.
13. Dit artikel laat bestaande interne veiligheidsmachtigingsprocedures voor vestigingen of personen in de lidstaten onverlet, en mag deze niet wijzigen of er strijdig mee zijn.

#### *Artikel 70*

#### **Eigendom van ruimtevaartactiva in de Unie en toegang tot de resultaten**

1. Met uitzondering als bepaald in lid 2 is de Unie de eigenaar van alle materiële en immateriële activa die worden gecreëerd, ontwikkeld of aangekocht onder direct of indirect beheer bij de uitvoering van activiteiten die in het kader van deze afdeling worden ondersteund. Daartoe waarborgt de Commissie dat overeenkomsten en andere regelingen met betrekking tot de activiteiten die kunnen resulteren in de creatie of ontwikkeling van die activa, bepalingen bevatten die ervoor zorgen dat de Unie het eigendom heeft.
2. Lid 1 is niet van toepassing op alle materiële en immateriële activa die worden gecreëerd of ontwikkeld onder direct of indirect beheer bij de uitvoering van de activiteiten die in het kader van deze afdeling worden ondersteund:
  - a) indien steun van de Unie wordt verleend in de vorm van subsidies, prijzen of precommerciële aanbesteding, of
  - b) indien de activiteiten niet volledig door de Unie worden gefinancierd, tenzij anders bepaald en met uitzondering van IRIS<sup>2</sup>, of
  - c) indien de activiteiten betrekking hebben op de PRS-ontvangers die door lidstaten worden ontwikkeld.
3. Onder de in lid 2 bedoelde voorwaarden verkrijgen instellingen, organen en instanties van de Unie geen eigendom, maar royaltyvrije toegangsrechten voor resultaten voor eigen gebruik en hebben zij het recht om niet-exclusieve licenties aan derden te verlenen of door de ontvangers aan derden te doen verlenen, teneinde de resultaten onder eerlijke en redelijke voorwaarden te exploiteren, evenwel zonder sublicentierecht.
4. De Unie is bevoegd om relevante overeenkomsten te sluiten teneinde eigendom te verwerven van activa die worden ontwikkeld door derden, indien deze activa vereist zijn voor het realiseren van de in artikel 3 vastgestelde doelstellingen.
5. De Commissie waarborgt dat de Unie de volgende rechten heeft:
  - a) het gebruiksrecht van de frequenties die nodig zijn voor de verzending van de door de overheidsinfrastructuur van IRIS<sup>2</sup>, de PNT-onderdelen en de onderdelen van het aardobservatiesysteem, overeenkomstig de toepasselijke wet- en regelgeving en de desbetreffende licentieovereenkomsten, die mogelijk zijn gemaakt door de door de lidstaten verstrekte desbetreffende registraties voor de frequenties, waarvoor de lidstaten verantwoordelijk blijven;
  - b) het recht om de verlening van de IRIS<sup>2</sup>-overheidsdiensten voorrang te geven op de commerciële diensten, overeenkomstig de voorwaarden die in de in artikel 61 bedoelde overeenkomsten worden vastgesteld en rekening houdend met de behoeften van de door de overheid gemachtigde gebruikers.

## *Artikel 71*

### **Garantie en aansprakelijkheid**

1. Tenzij anders bepaald, bestaat voor de diensten, gegevens en informatie die via de in het kader van deze afdeling uitgevoerde onderdelen en activiteiten worden verstrekt, geen expliciete of impliciete garantie wat de kwaliteit, nauwkeurigheid, beschikbaarheid, betrouwbaarheid, snelheid en geschiktheid voor enig doel betreft. De Unie, met inbegrip van de Commissie en het Agentschap (Euspa), is niet aansprakelijk.
2. Wat betreft SST zijn de lidstaten die deelnemen aan het SST-subonderdeel niet aansprakelijk voor schade die voortvloeit uit een gebrekkige of onderbroken verlening van SST-diensten of vertraging in de verlening van SST-diensten, onnauwkeurigheid van de informatie die wordt verstrekt via de SST-diensten of acties die worden ondernomen als reactie op de verlening van SST-diensten.

## *Artikel 72*

### **Aanvullende aanbestedingsregels**

1. Tijdens het beschermen van de autonomie van de Unie kan de aanbestedende dienst de inschrijver verzoeken een deel van de overeenkomst door middel van een open aanbesteding op het passende uitbestedingsniveau uit te besteden aan bedrijven buiten de groep waartoe de inschrijver behoort. Voor overeenkomsten van meer dan 10 miljoen EUR streeft de aanbestedende dienst ernaar ervoor te zorgen dat ten minste 30 % van de waarde van de overeenkomst door middel van een open aanbesteding op verschillende uitbestedingsniveaus wordt uitbesteed aan bedrijven buiten de groep waartoe de hoofdinstituut behoort, met name om de grensoverschrijdende deelname van kmo's aan het ruimtevaartecosysteem mogelijk te maken. De inschrijver motiveert elke niet-inwilliging van een verzoek om onderaanneming en elke afwijking van het streefdoel van 30 %. De aanbestedende dienst kan specifieke vereisten in de documentatie van de toekenningsprocedure opnemen om ervoor te zorgen dat de hoofdcontractanten tijdens de uitvoering van de overeenkomst de in deze verordening vastgestelde aanbestedingsbeginselen volgen, met name als het gaat om de betrokkenheid van kmo's en nieuwkomers, mededinging en de voortdurende benchmarking onder de beste marktomstandigheden.
2. De aanbestedingen met betrekking tot overheidsdiensten, continuïteit van de dienstverlening of het realiseren van de in artikel 3, lid 2, punt d), 3), bedoelde doelstellingen, met name als het gaat om veiligheid, worden geacht aan de voorwaarde van urgentie te voldoen zoals vastgesteld in punt 11.1, c), van bijlage I bij het Financieel Reglement.

## *Artikel 73*

### **Aanvullende subsidieregels**

1. De Unie kan tot 100 % van de subsidiabele kosten dekken, onverminderd het medefinancieringsbeginsel.
2. In afwijking van artikel 184, lid 6, van het Financieel Reglement kan de bevoegde ordonnateur bij het toepassen van vaste percentages toestaan of opleggen dat de indirecte kosten van de begunstigde worden gefinancierd tot een maximum van 25 % van de totale directe subsidiabele kosten van de actie.

3. In afwijking van artikel 207 van het Financieel Reglement mag het maximumbedrag dat aan een derde kan worden uitbetaald ten hoogste 200 000 EUR bedragen.
4. Het SST-partnerschap wordt beschouwd als de vooraf bepaalde begunstigde van de SST-subsidie.

#### *Artikel 74*

#### **Aanvullende regels voor indirect beheer**

1. Er wordt een tripartiete overeenkomst gesloten in overeenstemming met artikel 131 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 met zowel het Euspa dat wordt opgericht in overeenstemming met Verordening (EU) [XXX] [toekomstige oprichtingsverordening van het Euspa] als het Europees Ruimteagentschap, op grond waarvan [het Euspa] en het Europees Ruimteagentschap kunnen worden belast met taken op het gebied van de uitvoering van de begroting.
2. Wanneer door het Euspa of het ESA een raad voor de beoordeling van inschrijvingen wordt opgericht voor een in het kader van de tripartiete overeenkomst uitgevoerde aanbesteding, behouden deskundigen van de Commissie en, in voorkomend geval, van de andere met de uitvoering belaste entiteit zich het recht voor als leden deel te nemen aan de vergaderingen van de raad voor de beoordeling van inschrijvingen, toegang te krijgen tot alle resultaten en toetsingsvergaderingen bij te wonen. Deze deelname laat de technische onafhankelijkheid van de raad voor de beoordeling van inschrijvingen onverlet.
3. In afwijking van artikel 62, lid 1, van het Financieel Reglement en afhankelijk van de beoordeling van de bescherming van de belangen van de Unie door de Commissie, kunnen de aan het Agentschap of zijn opvolgers toevertrouwde taken in indirect beheer verder door het Agentschap worden toevertrouwd aan in artikel 62, lid 1, punt c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde entiteiten onder de voorwaarden van indirect beheer die op de Commissie van toepassing zijn.
4. Wanneer aanbestedings- of subsidieactiviteiten in indirect beheer door uitvoerende entiteiten worden uitgevoerd, moet bij communicatie- en verspreidingsactiviteiten en bij alle door een aanbesteding of subsidie gefinancierde infrastructuur, apparatuur, voertuigen, benodigdheden of belangrijke resultaten de steun van de Unie worden erkend en de Europese vlag (embleem) en de financieringsverklaring worden weergegeven (in voorkomend geval vertaald in lokale talen) in overeenstemming met de standaardcommunicatievoorschriften van de Commissie.

#### *Artikel 75*

#### **Verantwoordelijkheden**

1. De lidstaten nemen alle nodige maatregelen om een vlotte werking van de uit hoofde van deze afdeling ondersteunde acties te waarborgen en kunnen met hun technische bekwaamheid, knowhow en bijstand bijdragen, in het bijzonder op het gebied van veiligheid, beveiliging en frequentietoewijzing. Deze bijdrage omvat, maar is niet beperkt tot, het ter beschikking stellen van gegevens, informatie, diensten en infrastructuur van de Unie die in hun bezit zijn of zich op hun grondgebied bevinden en die noodzakelijk zijn voor een goede werking van de acties. De lidstaten zijn op lokaal niveau verantwoordelijk voor de beveiligingshomologatie van de locaties op hun grondgebied die zich binnen de zone voor de beveiligingshomologatie van de

onderdelen bevinden; met name lidstaten die deelnemen aan het SST-partnerschap voeren beveiligingshomologatie uit op basis van de in artikel 77 bedoelde algemene beveiligingsvoorschriften.

2. De Commissie heeft de algemene verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de in deze afdeling bedoelde onderdelen, ook op het gebied van beveiliging, onverminderd de prerogatieven van de lidstaten op het gebied van nationale veiligheid, en houdt toezicht op de uitvoering ervan.

3. De Commissie:

- a) beheert onderdelen of subonderdelen die niet aan een andere entiteit zijn toevertrouwd;
- b) bepaalt de prioriteiten en ontwikkeling op lange termijn van deze onderdelen, afgestemd op de behoeften van de gebruikers, en houdt toezicht op de uitvoering ervan;
- c) bepaalt en coördineert de internationale dimensie van de onderdelen om samenhang met het beleid van de Unie op het gebied van het externe optreden en een consistente benadering ervan te waarborgen.

4. Waar dat nodig is om de governance, veiligheid en verlening van diensten in het kader van dit hoofdstuk nader te definiëren en te specificeren, kan de Commissie door middel van uitvoeringshandelingen de catalogus van verleende diensten verder aanvullen en vaststellen welke technische en operationele vereisten nodig zijn voor de uitvoering en ontwikkeling van de onderdelen krachtens dit hoofdstuk en van de diensten die zij verlenen na overleg met gebruikers en andere belanghebbenden. Bij het vaststellen van die technische en operationele vereisten voorkomt de Commissie dat het algemene beveiligingsniveau wordt verlaagd en is zij er toe gehouden te voldoen aan achterwaartse compatibiliteitsvereisten. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld overeenkomstig artikel 83, lid 2.

5. De Commissie stelt waar nodig door middel van uitvoeringshandelingen maatregelen vast om de locatie van de grondinfrastructuur te bepalen en volgt hierbij een open en transparant proces waarbij een goed financieel beheer en de bescherming van veiligheid en openbare orde in de Unie en haar lidstaten wordt gewaarborgd. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld overeenkomstig artikel 83, lid 2.

6. Het Agentschap heeft zijn eigen taken en kan door de Commissie worden belast met andere taken in overeenstemming met Verordening (EU) [XXX] [*Oprichtingsverordening van Euspa*].

7. Mits de belangen van de Unie worden beschermd, kunnen de volgende taken aan het ESA worden toevertrouwd:

- a) wat PNT betreft: belangrijke systeemontwikkeling en -ontwerp en ontwikkeling van onderdelen van het grondsegment en van satellieten, inclusief testen en validatie;
- b) wat Copernicus betreft: i) de coördinatie en uitvoering van de ruimtevaartonderdelen en de ontwikkeling ervan; ii) het ontwerp, de ontwikkeling en de constructie van de ruimtevaartinfrastructuur van Copernicus, inclusief de activiteiten van die infrastructuur en de daaraan verbonden aanbestedingen, behalve indien die activiteiten worden verricht door andere entiteiten; iii) waar passend, het aanbieden van toegang tot gegevens van derden;
- c) wat EOGS betreft: het ontwerp en de ontwikkeling van nieuwe ruimtevaartmissies voor aardobservatie en delen van verwante grondinfrastructuur;

- d) wat betreft: i) IRIS<sup>2</sup>: het toezicht op de ontwikkeling, de validering en de daarmee verband houdende uitrolactiviteiten met betrekking tot de fasen van het definiëren, ontwerpen, ontwikkelen, valideren en uitrollen van de overheidsdiensten en op de vereiste ontwikkeling en evolutie voor de verlening van overheidsdiensten, teneinde coördinatie tussen de aan het ESA toevertrouwde taken en begroting en de mogelijke bijdrage door het ESA te waarborgen, met uitzondering van het bundelen en delen van in artikel 47, lid 2, punt a), bedoelde bijbehorende acties; ii) de verlening van zijn technische expertise, waaronder tijdens de uitvoering van de onderdelen.
4. Op basis van een beoordeling door de Commissie kunnen andere taken aan het ESA worden toevertrouwd op basis van de behoeften van de activiteiten in het kader van deze afdeling, mits die taken de activiteiten die door een andere in het kader van met uitvoering belaste entiteit worden uitgevoerd, niet dupliceren en erop zijn gericht de efficiëntie van de uitvoering van de activiteiten van het ruimtevaartterrein te verbeteren.
5. Op voorwaarde dat de belangen van de Unie worden beschermd, kan de Commissie taken voor de uitvoering van de in het kader van deze afdeling gefinancierde onderdelen geheel of gedeeltelijk aan relevante entiteiten toevertrouwen, zoals de Europese Organisatie voor de Exploitatie van Meteorologische Satellieten, het Europees Milieuagentschap, het Europees Grens- en kustwachtagentschap, het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid, het Satellietcentrum van de Europese Unie, het Europees Centrum voor weersvoorspellingen op middellange termijn, en [*Mercator, het Internationaal Centrum voor de oceaan*].

#### *Artikel 76*

#### **Bevoegde autoriteiten**

1. Waar nodig voor veiligheidsgevoelige onderdelen, zoals plaatsbepaling, navigatie en tijdsbepaling, aardobservatie en beveiligde connectiviteit, wijst iedere deelnemer aan dat onderdeel die is aangewezen om de toegang tot diensten te controleren, voor elk onderdeel een bevoegde autoriteit aan. De bevoegde autoriteit ziet erop toe dat:
- a) het gebruik van de desbetreffende diensten in overeenstemming is met de in artikel 77 bedoelde algemene beveiligingsvoorschriften;
  - b) de toegangsrechten voor de desbetreffende diensten worden vastgelegd en beheerd;
  - c) de gebruikersapparatuur die nodig is voor het gebruik van de desbetreffende diensten en de bijbehorende informatie en verbindingen voor elektronische communicatie worden gebruikt en beheerd overeenkomstig de in artikel 77 bedoelde algemene beveiligingsvoorschriften;
  - d) een centraal contactpunt wordt opgericht om, voor zover nodig, te assisteren bij het melden van beveiligingsrisico's en -dreigingen, met name wat betreft het opsporen van potentieel schadelijke elektromagnetische interferentie die gevolgen heeft voor de in het kader van het ruimtevaartbeleidsterrein ontwikkelde diensten.
2. In afwijking van lid 1 worden de acties, taken en werking van de voor de PRS bevoegde autoriteiten vermeld in artikel 5 van Besluit nr. 1104/2011/EU.

### Governance- en veiligheidsbeginselen

1. De governancebeginselen voor de specifieke activiteiten en onderdelen uit hoofde van deze afdeling worden gebaseerd op het volgende:
  - a) een duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de bij de uitvoering betrokken entiteiten, waarbij wordt voortgebouwd op hun respectieve bevoegdheden en overlapping of duplicatie van taken en verantwoordelijkheden wordt vermeden, en aldus een heldere verantwoording wordt gewaarborgd;
  - b) relevantie van de governancestructuur voor de specifieke behoeften van elk onderdeel en elke maatregel, naargelang van toepassing;
  - c) strenge controle van de activiteiten en onderdelen, onder meer van de strikte eerbiediging van de kosten, het tijdschema en de prestaties door alle entiteiten, binnen hun eigen rol en taken;
  - d) transparant en kostenefficiënt beheer;
  - e) continuïteit van de dienstverlening en continuïteit van de noodzakelijke infrastructuur, met inbegrip van bescherming tegen relevante bedreigingen;
  - f) systematische en gestructureerde aandacht voor de behoeften van de gebruikers van de gegevens, informatie en diensten die in het kader van de onderdelen zijn verstrekt of verleend, en van de daaraan verbonden wetenschappelijke en technologische vooruitgang;
  - g) voortdurende inspanningen om risico's te beheersen en te verminderen.
2. De veiligheidsbeginselen voor de specifieke activiteiten en onderdelen uit hoofde van deze afdeling worden gebaseerd op het volgende:
  - a) rekening houden met de ervaringen van de lidstaten op het gebied van beveiliging en inspiratie putten uit hun beste praktijken;
  - b) ter waarborging van de bescherming van de grondinfrastructuren die integraal deel uitmaken van het ruimtevaartbeleidsterrein en die zich bevinden op hun grondgebied, nemen de lidstaten maatregelen die minstens gelijk zijn aan de maatregelen die vereist zijn voor de bescherming van Europese kritieke infrastructuren in de zin van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad;
  - c) gebruikmaken van de beveiligingsvoorschriften van de Raad en de Commissie, die onder meer voorzien in een scheiding tussen operationele functies en functies die verband houden met homologatie;
  - d) de Commissie beschouwen als auteur van alle gerubriceerde informatie die wordt aangemaakt door de met de uitvoering belaste entiteiten als bedoeld in artikel 68, lid 1;
  - e) waarborgen dat de door Verordening (EU) [XXX] [*oprichtingsverordening Euspa*] opgerichte raad voor beveiligingshomologatie zijn taken uitvoert onverminderd de verantwoordelijkheden van de Commissie of van met de uitvoering belaste entiteiten, en onverminderd de bevoegdheden van de lidstaten met betrekking tot beveiligingshomologatie;
  - f) de besluiten inzake beveiligingshomologatie en de vastgestelde restrisico's worden ter informatie door de Commissie aan de Raad meegedeeld. De Commissie kan passende maatregelen nemen in overeenstemming met deze verordening;

- g) opzetten van een structuur om de activiteiten van de overheidsdiensten van de verschillende onderdelen te coördineren met de aangewezen bevoegde autoriteiten of nationale entiteiten voor het desbetreffende onderdeel.
- 3. De Commissie zorgt ervoor dat een risico- en dreigingsanalyse wordt uitgevoerd voor elk nieuw onderdeel en voor de bestaande onderdelen wordt bijgehouden. Op basis van die analyse stelt zij door middel van uitvoeringshandelingen voor elk onderdeel de algemene beveiligingsvoorschriften vast. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 83, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.
- 4. In alle gevallen waarin het functioneren van het systeem of de verlening van de overheidsdiensten van invloed kan zijn op de veiligheid van de Unie of haar lidstaten, zijn de in Besluit (GBVB) 2021/698 vastgestelde procedures naargelang van het geval van toepassing.

#### *Artikel 78*

##### **Aanvullende regels voor de bescherming van gerubriceerde informatie**

- 1. De uitwisseling van gerubriceerde informatie in verband met de uit hoofde van deze afdeling ondersteunde onderdelen valt onder een internationale overeenkomst tussen de Unie en een derde land of een internationale organisatie inzake de uitwisseling van gerubriceerde informatie of, waar toepasselijk, een regeling die door de bevoegde instelling of het bevoegde orgaan van de Unie en de bevoegde instanties van een derde land of een internationale organisatie is overeengekomen voor de uitwisseling van gerubriceerde informatie, en voor de uitwisseling van gerubriceerde informatie gelden de daarin vastgelegde voorwaarden.
- 2. In derde landen verblijvende natuurlijke personen en aldaar gevestigde rechtspersonen kunnen alleen EUCI over het ruimtevaartbeleidsterrein behandelen indien in die derde landen voor hen beveiligingsvoorschriften gelden die ten minste eenzelfde mate van bescherming bieden als de veiligheidsvoorschriften van de Commissie in Besluit (EU, Euratom) 2015/444 en de beveiligingsvoorschriften van de Raad in de bijlagen bij Besluit 2013/488/EU. De gelijkwaardigheid van beveiligingsvoorschriften die in een derde land of een internationale organisatie worden toegepast, wordt omschreven in een overeenkomst over beveiliging van informatie, waar relevant met inbegrip van kwesties inzake industriële beveiliging, tussen de Unie en dat derde land of die internationale organisatie, volgens de in artikel 218 VWEU vervatte procedure en rekening houdend met artikel 13 van Besluit 2013/488/EU.
- 3. Onverminderd artikel 13 van Besluit 2013/488/EU en de regels inzake industriële beveiliging in Besluit (EU, Euratom) 2015/444 kan aan een natuurlijke persoon, rechtspersoon, derde land of internationale organisatie toegang worden verleend tot EUCI, indien dat nodig wordt geacht en per geval, afhankelijk van de aard en de inhoud van die informatie, de noodzaak dat de ontvanger er kennis van neemt en het voordeel daarvan voor de Unie.

## AFDELING 4

### ONDERSTEUNING VAN HET BELEID OP HET GEBIED VAN DE VEILIGHEIDSINDUSTRIE

#### *Artikel 79*

##### **Specifieke bepalingen ter ondersteuning van het beleid voor de civiele beveiligingssector**

1. De uit hoofde van deze afdeling ondersteunde acties dragen bij tot de in artikel 3, lid 1, vastgestelde algemene doelstellingen en de in artikel 3, lid 2, punt f), vastgestelde specifieke doelstellingen.
2. De ondersteuning voor acties uit hoofde van deze afdeling wordt gefinancierd door de in artikel 4, lid 2, punt e), vastgestelde begroting en aanvullende bijdragen die worden toegewezen overeenkomstig artikel 6.
3. De acties worden uitgevoerd in overeenstemming met de in hoofdstuk I vastgestelde algemene bepalingen en in deze afdeling vastgestelde aanvullende regels.

#### *Artikel 80*

##### **Specifieke activiteiten ter ondersteuning van het beleid voor de civiele beveiligingssector**

1. Ondersteuning van het beleid voor de civiele beveiligingssector wordt met name gericht op de volgende toepassingsgebieden:
  - a) beveiliging en veerkracht van kritieke civiele infrastructuren, in het bijzonder tegen hybride dreigingen;
  - b) technologieën, vermogens en oplossingen die relevant zijn voor het voorkomen van en de respons op misdaad, met name terrorisme en gewelddadig extremisme, georganiseerde criminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit;
  - c) technologieën, vermogens en oplossingen voor de controle van goederen en personen aan grenzen, de bescherming van grenzen en logistieke centra, maritieme beveiliging en bewaking en douaneveiligheid;
  - d) civiele paraatheid tegen veiligheidsdreigingen, zowel natuurlijke als door de mens veroorzaakte en onbedoelde of opzettelijke dreigingen.
2. Ondersteuning voor het beleid voor de civiele veiligheidssector wordt in het bijzonder uitgevoerd via de volgende activiteiten:
  - a) acties op het gebied van onderzoek en innovatie, opschaling, steun voor kmo's, ontwikkeling van vaardigheden en productie;
  - b) testen en valideren van technologieën en oplossingen;
  - c) uitrol en marktacceptatie van technologieën en oplossingen, in het bijzonder door veiligheidspersoneel;
  - d) ondersteuning van acties voor de ontwikkeling, uitvoering, monitoring en handhaving van de wetgeving en het beleid van de Unie ter zake.
3. Er kan in elke vorm ondersteuning worden verleend via de in de leden 1 en 2 bedoelde activiteiten, waaronder via de gezamenlijke onderzoeks- en innovatieactiviteiten die

in Verordening (EU) [XXX] [kaderprogramma voor onderzoek en innovatie] worden genoemd en in een specifiek deel van het werkprogramma zijn vastgesteld.

4. De werkprogramma's die overeenkomstig deze verordening uit hoofde van dit hoofdstuk worden vastgesteld, worden in een specifiek deel geïntegreerd en zorgen voor samenhang met [activiteiten op het gebied van concurrentievermogen en samenleving krachtens Verordening (EU) [XXX] [het kaderprogramma Horizon Europa voor onderzoek en innovatie]].

#### *Artikel 81*

##### **Eigendom van resultaten**

1. Wanneer steun van de Unie wordt verleend in de vorm van een aanbesteding, zijn de resultaten het eigendom van de Unie.
2. Wanneer steun van de Unie wordt verleend in de vorm van een subsidie, krijgen instellingen, organen en instanties van de Unie op verzoek royaltyvrije toegangsrechten voor de resultaten ten behoeve van de ontwikkeling, de uitvoering en de monitoring van bestaande beleidsmaatregelen of programma's van de Unie op het gebied van haar bevoegdheid en het recht om niet-exclusieve licenties te verlenen of te vereisen dat ontvangers deze niet-exclusieve licenties verlenen aan derden om de resultaten te gebruiken onder eerlijke en redelijke voorwaarden, evenwel zonder sublicentierecht tenzij anders is aangegeven in de subsidieovereenkomst.
3. De overdracht van de eigendom van resultaten, of het verlenen van exclusieve licenties voor resultaten, die zijn geproduceerd met steun aan juridische entiteiten die zijn gevestigd in niet-geassocieerde derde landen of aan entiteiten van niet-geassocieerde derde landen, is onderhevig aan voorafgaande kennisgeving van en goedkeuring door de Commissie of de betrokken lidstaten of autoriteiten van geassocieerde landen, binnen drie jaar na de laatste betaling van de acties, onder voorwaarden die de bescherming van de veiligheidsbelangen van de Unie waarborgen.

#### *Artikel 82*

##### **Aanvullende subsidieregels**

1. Voor activiteiten ter ondersteuning van de coördinatie- en ondersteuningsacties op het gebied van de civiele veiligheidssector kan de Unie tot 100 % van de subsidiabele kosten dekken, onverminderd het beginsel van medefinanciering.
2. In afwijking van artikel 184, lid 6, van het Financieel Reglement kan de bevoegde ordonnateur bij het toepassen van vaste percentages toestaan of opleggen dat de indirecte kosten van de begunstigde worden gefinancierd tot een maximum van 25 % van de totale directe subsidiabele kosten van de actie.

## Hoofdstuk VIII

### Slotbepalingen

#### *Artikel 83*

##### **Comitéprocedure**

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011, dat in de volgende configuraties bijeen kan komen:
  - a) algemeen comité van het EFC, voor aangelegenheden betreffende de algemene doelstellingen of aangelegenheden die betrekking hebben op meer dan een van de in artikel 3, lid 2, vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - b) comité voor de schone transitie voor aangelegenheden betreffende de in artikel 3, lid 2, punt a), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - c) comité voor gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie voor aangelegenheden betreffende de in artikel 3, lid 2, punt b), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - d) comité voor digitale aangelegenheden voor aangelegenheden betreffende de in artikel 3, lid 2, punt c), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - e) comité voor de defensie-industrie voor aangelegenheden betreffende de in artikel 3, lid 2, punt d), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - f) comité voor veerkracht voor aangelegenheden betreffende de in artikel 3, lid 2, punt d), vastgestelde specifieke doelstellingen;
  - g) comité voor de ruimtevaart voor aangelegenheden betreffende de in artikel 3, lid 2, punt d), vastgestelde specifieke doelstellingen. In overeenstemming met het reglement van orde kan het comité voor de ruimtevaart subcomités en werkgroepen oprichten, zoals het gebruikersforum, om te adviseren over aspecten van gebruikersvereisten, de ontwikkeling van diensten en gebruikersacceptatie;
  - h) comité voor de veiligheidsindustrie voor aangelegenheden betreffende de in artikel 3, lid 2, punt d), 4), vastgestelde specifieke doelstellingen.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing en wordt het advies gevraagd van het comité in de meest relevante configuratie.
3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing en wordt het advies gevraagd van het comité in de meest relevante configuratie.
4. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 8 van Verordening (EU) nr. 182/2011 in samenhang met artikel 5 daarvan van toepassing.
5. Wanneer het advies van het comité via een schriftelijke procedure dient te worden verkregen, wordt die procedure zonder gevolg beëindigd indien de voorzitter van het comité daartoe besluit of een eenvoudige meerderheid van de leden van het comité daarom verzoekt binnen de termijn voor het uitbrengen van advies.

6. De comités in lid 1, punten b) tot en met h), kunnen bijeenkomen in verschillende configuraties of subcomités die zijn afgestemd op de specifieke onderdelen van de beleidsterreinen.
7. Overeenkomstig door de Unie gesloten internationale overeenkomsten mogen vertegenwoordigers van derde landen, internationale organisaties of andere instellingen, organen en agentschappen van de Europese Unie worden uitgenodigd als waarnemer bij de vergaderingen van de configuraties van het comité onder de voorwaarden die zijn vastgelegd in hun reglement van orde, rekening houdend met de belangen van de Unie op het gebied van veiligheid en openbare orde. Vertegenwoordigers van derde landen of internationale organisaties zijn niet aanwezig bij de beraadslagingen over aangelegenheden die verband houden met subsidiabiliteit, met inbegrip van beraadslagingen die verband houden met artikel 9 en artikel 10 van deze verordening.
8. Het EDA wordt uitgenodigd om de vergaderingen van het comité voor de defensie-industrie bij te wonen als waarnemer, teneinde zijn standpunten kenbaar te maken en zijn deskundigheid te delen. De EDEO wordt eveneens uitgenodigd om bijstand te verlenen bij de werkzaamheden van het comité voor de defensie-industrie.

#### *Artikel 84*

#### **Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie**

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
2. De in deze verordening bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor de periode vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening tot en met 31 december 2035.
3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in deze verordening bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.
4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.
5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.
6. Een overeenkomstig deze verordening vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

## *Artikel 85*

### **Wijziging van Verordening (EU) 2021/696**

1. De titels I, II en III, de artikelen 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, en 43 en de titels VI, VII, VIII en X van Verordening (EU) 2021/696 worden ingetrokken met ingang van 1 januari 2028.

## *Artikel 86*

### **Wijziging van Verordening (EU) 2023/588**

2. De hoofdstukken I, II, III en IV, de artikelen 24, 25, 26, 28, en 29 en de titels VII, VIII, IX en X van Verordening (EU) 2023/588 worden ingetrokken met ingang van 1 januari 2028.

## *Artikel 87*

### **Wijziging van Verordening (EU) [EDIP]**

3. Hoofdstuk I, hoofdstuk II met uitzondering van de bepalingen betreffende het instrument voor steun aan Oekraïne [te bevestigen na vaststelling van EDIP], en hoofdstuk V van Verordening (EU) [EDIP] worden ingetrokken met ingang van 1 januari 2028.

## *Artikel 88*

### **Intrekking**

4. De volgende verordeningen worden ingetrokken met ingang van 1 januari 2028:
  - (a) Verordening (EU) 2021/522 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van een actieprogramma voor de Unie op het gebied van gezondheid (“EU4Health-programma”) voor de periode 2021-2027, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 282/2014;
  - (b) Verordening (EU) 2021/694 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot vaststelling van het programma Digitaal Europa en tot intrekking van Besluit (EU) 2015/2240;
  - (c) Verordening (EU) 2021/697 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot oprichting van het Europees Defensiefonds en tot intrekking van Verordening (EU) 2018/1092;
  - (d) Verordening (EU) 2021/783 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot vaststelling van een programma voor het milieu en klimaatactie (LIFE) en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1293/2013.

## *Artikel 89*

### **Overgangsbepalingen**

1. Deze verordening doet geen afbreuk aan de voortzetting of wijziging van acties die geïnitieerd zijn op grond van de in artikel 85 bedoelde basishandelingen, die op die acties van toepassing blijven tot zij worden afgesloten.
2. Deze verordening doet geen afbreuk aan de krachtens Verordening (EU) 2021/696 voor het ruimtevaartprogramma en Verordening (EU) 2023/588 betreffende IRIS<sup>2</sup> vastgestelde uitvoeringshandelingen. Die handelingen blijven in voorkomend geval van toepassing tot zij op grond van deze verordening worden gewijzigd, en met uitzondering van beslissingen die worden genomen uit hoofde van artikel 36, lid 4, van Verordening (EU) 2023/588.
3. De in artikel 4, lid 1, bedoelde financiële middelen kunnen tevens de uitgaven dekken voor de technische en administratieve bijstand die noodzakelijk zijn om de overgang te waarborgen tussen het EFC en de maatregelen die zijn vastgesteld op grond van de in lid 1 bedoelde basishandelingen.

## *Artikel 90*

### **Inwerkingtreding**

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
2. Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2028.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

*Voor het Europees Parlement*  
*De voorzitter*

*Voor de Raad*  
*De voorzitter*

## FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM

1.	KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF .....	3
1.1.	Benaming van het voorstel/initiatief .....	3
1.2.	Betrokken beleidsterreinen.....	3
1.3.	Doelstellingen .....	3
1.3.1.	Algemene doelstellingen .....	3
1.3.2.	Specifieke doelstellingen .....	3
1.3.3.	Verwachte resultaten en gevolgen .....	3
1.3.4.	Prestatie-indicatoren.....	5
1.4.	Het voorstel/initiatief betreft: .....	5
1.5.	Motivering van het voorstel/initiatief .....	5
1.5.1.	Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief.....	5
1.5.2.	Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder “meerwaarde van het optreden van de EU” verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd. ....	5
1.5.3.	Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan.....	7
1.5.4.	Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten .....	7
1.5.5.	Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking .....	8
1.6.	Duur van het voorstel/initiatief en van de financiële gevolgen ervan.....	9
1.7.	Wijzen van uitvoering van de begroting .....	9
2.	BEHEERSMAATREGELEN .....	11
2.1.	Regels inzake het toezicht en de verslagen .....	11
2.2.	Beheers- en controlesystemen.....	11
2.2.1.	Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie .....	11
2.2.2.	Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken .....	12
2.2.3.	Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting). ....	13
2.3.	Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden.....	13
3.	GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF	15

3.1.	Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.....	15
3.2.	Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten .....	16
3.2.1.	Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten.....	16
3.2.1.1.	Kredieten uit goedgekeurde begroting .....	16
3.2.1.2.	Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten.....	19
3.2.2.	Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten.....	23
3.2.3.	Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten .....	25
3.2.3.1.	Kredieten uit goedgekeurde begroting .....	25
3.2.3.2.	Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten.....	25
3.2.3.3.	Totaal kredieten.....	25
3.2.4.	Geraamde personeelsbehoeften.....	26
3.2.4.1.	Gefinancierd uit goedgekeurde begroting .....	26
3.2.4.2.	Gefinancierd uit externe bestemmingsontvangsten .....	26
3.2.4.3.	Totale personeelsbehoeften .....	27
3.2.5.	Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen .....	28
3.2.6.	Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader .....	29
3.2.7.	Bijdragen van derden .....	29
3.3.	Geraamde gevolgen voor de ontvangsten .....	30
4.	DIGITALE DIMENSIES.....	30
4.1.	Voorschriften met digitale relevantie.....	30
4.2.	Data .....	30
4.3.	Digitale oplossingen.....	31
4.4.	Interoperabiliteitsbeoordeling .....	31
4.5.	Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering.....	31

## 1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

### 1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een  
VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD  
tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”), met  
inbegrip van het specifieke programma voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten op  
defensiegebied als bedoeld in het artikel 182, lid 3 VWEU

### 1.2. Betrokken beleidsterreinen

Europees concurrentievermogen  
Schone transitie en decarbonisatie van de industrie  
Gezondheid, biotechnologie en bio-economie  
Digitaal leiderschap  
Veerkracht en veiligheid, defensie-industrie en ruimtevaart

### 1.3. Doelstellingen

#### 1.3.1. Algemene doelstellingen

Algemene doelstelling 1 — Oprichten van een investeringscapaciteit ter ondersteuning van het Europese concurrentievermogen voor strategische technologieën en sectoren, waaronder innovatie, decarbonisatie, en veerkracht, via een beter gestroomlijnd investeringstraject van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en toegepast onderzoek tot uitrol en productie.

Algemene doelstelling 2 — Benutten van financieringsinstrumenten van de EU-begroting om particuliere, institutionele en nationale investeringen mogelijk te maken ter ondersteuning van strategische technologieën en sectoren, waaronder onderzoek en innovatie, in de EU.

#### 1.3.2. Specifieke doelstellingen

Specifieke doelstelling 1 — Bevorderen van publieke en particuliere investeringen tijdens het gehele investeringstraject, met name O&I en het beter benutten van de mogelijke risicovermindering van de EU-begroting om de meerwaarde van de EU te maximaliseren.

Specifieke doelstelling 2 — Bevorderen van toegang tot financiering uit EU-programma's via gebruikersgerichte, snellere, vereenvoudigde en geharmoniseerde procedures en het verbeteren van de samenhang tussen EU-instrumenten en de investeringen van lidstaten.

Specifieke doelstelling 3 — Aansturen en richten van investeringen op strategische sectoren en technologieën van de EU, waaronder onderliggende waardeketens, kritieke infrastructuren, vermogens en vaardigheden, en ter ondersteuning van decarbonisatie, gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie, evenals digitaal, veiligheid, veerkracht, defensie-industrie en ruimtevaart.

#### 1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen

*Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.*

## Economische effecten

- **Macro-economisch rendement:** Zal naar verwachting bijdragen aan de groei van het bbp via versnelde investeringsuitgaven en procesvereenvoudiging.
- **Doeltreffendheid en productiviteit:** Zal naar verwachting de administratieve kosten verminderen en toegangspunten integreren, door processen voor snelgroeiende industrieën en start-ups te vereenvoudigen.
- **Vereenvoudigd financieringsklimaat:** Lagere kosten, minder zoektijd, minder tijd nodig voor het voorbereiden van voorstellen, minder tijd om te informeren en een minder langdurige subsidietoekenningstermijn voor de voorstellen bevorderen een betere toegang tot financiering en verhogen mogelijk de slagingspercentages.
- **Ondersteuning van kmo's:** De consolidatie in één enkel fonds zou waarschijnlijk ten gunste komen van kmo's, aangezien zij doorgaans geen middelen hebben om hun weg te vinden in complexe, versnipperde systemen. Bovendien zou de strategische focus op disruptieve innovatie nieuwe mogelijkheden kunnen bieden aan kmo's in snelgroeiende sectoren.
- **Concurrentievermogen van de markt:** Het fonds beoogt het concurrentievermogen van Europese ondernemingen te verhogen, waaronder kmo's en start-ups, door financiering toegankelijker en strategisch meer afgestemd te maken. Dit initiatief ondersteunt de Europese strategische autonomie door de afhankelijkheid van toeleveringsketens van buiten de EU en de afhankelijkheid van externe actoren te verminderen en zodoende de marktpositie van Europese ondernemingen zowel binnen de EU als mondiaal te verhogen. Het beoogt bovendien om onderzoek beter te verbinden met marktontwikkeling en de onderzoeksprioriteiten beter af te stemmen op de industriële behoeften en tegelijkertijd een bottom-upbenadering voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek te handhaven.
- **Onderzoek en innovatie:** De voorspelbaarheid zou hetzelfde blijven voor financiering voor O&I, in lijn met de verdragsverplichtingen. Tegelijkertijd kan consolidatie in één enkel fonds voor het gehele investeringstraject de marktacceptatie van onderzoeksresultaten bevorderen en toegepast onderzoek beter laten aansluiten op de industriële prioriteiten.

## Sociale impact

- **Werkgelegenheid en vaardigheden:** Er wordt verwacht dat grotere investeringsvolumes de werkgelegenheid zullen vergroten. Het fonds zal vaardigheden, opleiding, en initiatieven op opleidingsgebied in een uniform kader integreren dat is afgestemd op de industriële behoeften in strategische sectoren zoals schone technologie en AI. Deze benadering zal gerichte investeringen bevorderen voor omscholing en bijscholing, de synergieën verbeteren tussen opleiding, onderzoek en zakendoen en een snelle aanpassing aan opkomende trends mogelijk maken.
- **Regionale ontwikkeling:** Strategische regio's kunnen aanzienlijk groeien en investeringen en ondernemerschap aantrekken.
- **Verbeteringen in de gezondheidszorg:** Met gestroomlijnde mechanismen wordt beoogd de administratieve lasten te verminderen en de respons op crises te versnellen.

## Milieueffecten

- **Decarbonisatieprioriteit:** De focus op decarbonisatie en schone technologie is in overeenstemming met de doelstelling van de Unie om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, wat mogelijk de positieve gevolgen voor het klimaat zou versterken.
- **Onzekerheid op het gebied van investeringen:** De grote onzekerheid voor investeringen op het gebied van schone technologie vraagt om een zorgvuldig evenwicht tussen voorspelbaarheid en flexibiliteit om positieve milieuresultaten te behalen.

### 1.3.4. Prestatie-indicatoren

*Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten*

Dit initiatief zal worden opgevolgd via het prestatiekader voor het MFK 2028-2034, wat in een afzonderlijk voorstel aan de orde komt. Dit voorstel stelt de regels vast voor het prestatiekader voor de begroting, waaronder de evaluatieregels voor de programma's.

## 1.4. Het voorstel/initiatief betreft:

- een nieuwe actie
- een nieuwe actie na een proefproject/voorbereidende actie<sup>44</sup>
- de verlenging van een bestaande actie
- de samenvoeging of ombuiging van een of meer acties naar een andere/een nieuwe actie

## 1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

### 1.5.1. *Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief*

De EU heeft te kampen met een concurrentiekloof met andere mondiale spelers. Niet alleen spelen de VS en China een leidende rol in kritieke sectoren en belangrijke innovatieclusters, maar deze economieën kunnen ook gebruikmaken van aanzienlijk grotere financiële steun voor O&I, uitrol en opschaling. Derhalve moet de respons om behoeften op het gebied van het concurrentievermogen terug te winnen, worden gecoördineerd op EU-niveau om werkelijk doeltreffend te zijn, wat onderstreept hoe dringend de behoefte is aan de oprichting van een specifiek fonds om de onevenwichtigheid aan te pakken en de economische veerkracht en groei van de EU op de lange termijn te verzekeren.

### 1.5.2. *Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "meerwaarde van het optreden van de EU" verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.*

#### **Redenen voor optreden op EU-niveau (ex ante)**

Door de bundeling van middelen op EU-niveau kunnen het effect en de meerwaarde van investeringen in de praktijk worden gemaximaliseerd en dit kan leiden tot

<sup>44</sup> In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

schaalvoordelen voor investeringsinitiatieven waardoor zij meer kosteneffectief worden dan als iedere lidstaat afzonderlijk zou handelen.

Onderinvesteringen door de particuliere sector blijven een uitdaging in de EU, in een breed spectrum van sectoren, waaronder infrastructuur, innovatie, groene en digitale transitie, en industriële capaciteit. Dit gebrek aan investeringen wordt verergerd door versnipperde kapitaalmarkten die de doelmatige toewijzing van besparingen aan grensoverschrijdende productieve investeringsmogelijkheden verhinderen. De versnippering van financiële markten leidt tot beperktere grensoverschrijdende kapitaalstromen, minder opschaling en hogere risico's voor investeerders, en treft met name kmo's en strategische sectoren.

In het Draghi-verslag wordt opgemerkt dat de EU momenteel op verschillende gebieden achterblijft, waaronder technologische ontwikkeling, prestaties op het gebied van onderzoek en innovatie, marktdynamiek en industriële capaciteit. Er is actie op EU-niveau vereist om projecten van een bepaalde soort en omvang te ondersteunen die anders niet mogelijk zouden zijn indien de lidstaten afzonderlijk zouden handelen.

EU-steun zorgt voor kritische massa voor grootschalige projecten en partnerschappen om meer impact te creëren en te voldoen aan de pan-Europese maatschappelijke behoeften, terwijl er gebruik wordt gemaakt van particuliere en publieke investeringen. Tot slot is samenwerking, waardoor het verspreiden van kennis en kansen om risico te delen worden bevorderd, een belangrijk element bij het bevorderen van het concurrentievermogen. Een in de hele Europese Unie toepasbare oplossing zou schaalvoordelen en samenwerking tussen belanghebbenden bevorderen, die cruciaal zijn voor het versterken van kennisvalorisatie en het verbeteren van de organisatorische en technische capaciteiten.

EU-financiering bevordert uitgebreide samenwerking tussen belanghebbenden en over de grenzen heen, vermindert fragmentatie van middelen en inspanningen en faciliteert kennisoverdracht tussen belanghebbenden en sectoren, van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek tot ondernemingen. EU-financiering neemt nationale obstakels weg en vormt netwerken die kritieke massa creëren om uitdagingen aan te pakken, zoals klimaatneutraliteit, biodiversiteitsverlies, vervuiling, digitale transformatie, veiligheid of paraatheid, die de individuele lidstaten niet alleen kunnen aanpakken.

EU-financiering richt zich op verstoringen van de markt en suboptimale investeringsomstandigheden, zoals investeringen met groene meerwaarde en grootschalige infrastructuurprojecten waarbij het maatschappelijk rendement groter is dan het particulier rendement. Door het beperken van investeringsrisico's en het stimuleren van betrokkenheid van belanghebbenden ondersteunt EU-financiering economisch gunstige projecten die anders mogelijk niet zouden slagen. EU-financiering vergroot de economische veerkracht, maakt gebruik van particuliere fondsen, trekt kapitaal aan, bevordert de productiviteit in de EU, stimuleert de groei van het bbp en versterkt de stabiliteit op lange termijn.

Door financiering te coördineren kunnen de middelen worden gericht op gemeenschappelijke uitdagingen en kunnen partnerschappen met de particuliere sector worden bevorderd, waarbij politieke en industriële prioriteiten op elkaar worden afgestemd. Met deze collectieve aanpak worden baanbrekende innovaties en strategische doelstellingen ondersteund, waardoor de coördinatiebeperkingen tussen de lidstaten worden ondervangen.

### **Verwachte meerwaarde EU (ex-post)**

Het EFC zal een uitgebreide reeks beleidsmaatregelen aanbieden om de huidige gebreken in het EU-financieringslandschap met betrekking tot concurrentievermogen weg te werken. Het fonds zal een uniforme investeringscapaciteit vaststellen om strategische sectoren en technologieën te ondersteunen, een gestroomlijnd investeringstraject van onderzoek tot uitrol op EU-niveau bevorderen en de EU-investeringscapaciteit en hefboom versterken. Het EFC zal de toepassingsregels en -vereisten vereenvoudigen en harmoniseren via de introductie van een uniforme reeks regels voor aanvragers. Dit zal de complexiteit verminderen, overlappingsen wegwerken en het voor de EU mogelijk maken om haar potentieel volledig aan te wenden om particulier kapitaal te mobiliseren en de budgettaire flexibiliteit te verhogen. Het nieuwe fonds zal ook de banden tussen onderzoek, innovatie, productie en uitrol versterken, zodat een dynamische economische structuur in de EU wordt gewaarborgd, met als doelstelling om de veerkracht en het leiderschap van Europa in het tijdperk van mondiale innovatie te bevorderen.

#### *1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan*

De consolidatie van meerdere financieringsinstrumenten in het gemeenschappelijke InvestEU-kader in 2020 leverde waardevolle lessen op die bij de ontwikkeling van het nieuwe fonds zullen worden benut. Uit ervaring is gebleken dat de versnippering en de veelvoud van regels en procedures in het kader van vorige MFK's inefficiënties en overlappingsen creëerde, zowel bij de beleidsdoelstellingen als bij de financiële verrichtingen. De transitie naar één enkel programma met een sterke identiteit, één ordonnateur, en een uniforme reeks samenhangende vereisten voor subsidiabiliteit, monitoring en verslaglegging heeft geholpen om governance en uitvoering te stroomlijnen. Deze lessen benadrukken de voordelen van een geharmoniseerd en vereenvoudigd kader dat zal helpen bij de ontwikkeling van het nieuwe fonds ter waarborging van een betere doeltreffendheid, transparantie en impact binnen de financieringsketen.

#### *1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten*

Het EFC beoogt EU-financiering te vereenvoudigen en te verbeteren door twaalf bestaande programma's in één fonds te consolideren en tegelijkertijd te zorgen voor een nauwe band met het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie en samenhang met het Innovatiefonds. Dankzij deze consolidatie zal er een beperkt aantal EU-programma's zijn waarmee een synergie kan worden opgezet. Het instrument voor de coördinatie van het concurrentievermogen zal synergieën waarborgen met vooraf op nationaal en regionaal niveau toegewezen middelen. Er worden synergieën verwacht met het fonds Europa in de wereld betreffende aspecten aangaande het concurrentievermogen van EU-industrieën en ondernemingen in derde landen (d.w.z. toetredingslanden, opkomende markten en ontwikkelingseconomieën).

#### *1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking*

Bij het uitvoeren van de begroting moet het EFC het volledige instrumentarium voor Uniefinanciering ter beschikking stellen en zorgen voor synergieën tussen de door het fonds ondersteunde beleidsmaatregelen, in het bijzonder door vereenvoudigde gemeenschappelijke toekenningsprocedures mogelijk te maken om zijn doelstellingen

op meer dan één beleidsterrein na te streven. De financiering moet worden gericht op de verwezenlijking van beleidsdoelstellingen. In dat opzicht moet als belangrijke vereenvoudigingsmaatregel het wegnemen van omslachtige financiële verslaglegging worden nagestreefd door een zo breed mogelijk gebruik van financiering die niet aan kosten is gekoppeld.

## 1.6. Duur van het voorstel/initiatief en van de financiële gevolgen ervan

### beperkte geldigheidsduur

- van kracht vanaf 1.1.2028 tot en met 31.12.2034
- financiële gevolgen vanaf 2028 tot en met 2034 voor vastleggingskredieten en vanaf 2028 tot en met 2040 voor betalingskredieten.

### onbeperkte geldigheidsduur

- Uitvoering met een opstartperiode vanaf JJJJ tot en met JJJJ,
- gevolgd door een volledige uitvoering.

## 1.7. Wijzen van uitvoering van de begroting

### Direct beheer door de Commissie

- door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie
- door de uitvoerende agentschappen

### Gedeeld beheer met de lidstaten

### Indirect beheer door begrotingsuitvoeringstaken toe te vertrouwen aan:

- derde landen of de door hen aangewezen organen
- internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke)
- de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds
- de in de artikelen 70 en 71 van het Financieel Reglement bedoelde organen
- publiekrechtelijke organen
- privaatrechtelijke organen met een openbaardienstverleningstaak, voor zover zij zijn voorzien van voldoende financiële garanties
- privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die zijn voorzien van voldoende financiële garanties
- organen waaraan of personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid in het kader van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling
- in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of onder het Unierecht vallen en die in aanmerking komen om overeenkomstig sectorspecifieke regelgeving te worden belast met de uitvoering van middelen van de Unie of begrotingsgaranties, voor zover dergelijke organen onder zeggenschap staan van publiekrechtelijke organen of privaatrechtelijke organen met een openbaardienstverleningstaak, en beschikken over voldoende financiële garanties in de vorm van hoofdelijke aansprakelijkheid van de controlerende organen of gelijkwaardige financiële garanties, die voor elke actie beperkt kunnen blijven tot het maximumbedrag van de steun van de Unie.

Opmerkingen

Het EFC moet in direct en indirect beheer worden uitgevoerd. Bij de aanwijzing van de manier van uitvoering moet rekening worden gehouden met de vastgestelde behoefte aan sturing, flexibiliteit en efficiëntie, die nodig zijn om aan de doelstellingen van het EFC te voldoen.

In alle gevallen moet de EFC-financiering worden verstrekt in de vorm die het meest geschikt is om de doelstellingen van het fonds te verwezenlijken, terwijl de administratieve lasten voor ontvangers tot het absolute minimum worden beperkt.

## 2. BEHEERSMAATREGELEN

### 2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

De algemene impact van het EFC zal worden beoordeeld door de evaluatie ervan. Uiterlijk binnen vier jaar na het begin van de uitvoering van het programma zal de Commissie een uitvoeringsverslag publiceren om de voortgang van de verwezenlijking van de doelstellingen te beoordelen. Uiterlijk drie jaar na afloop van de programmeringsperiode van het programma zal de Commissie een evaluatie achteraf uitvoeren om de doeltreffendheid, efficiëntie, relevantie, samenhang en Uniemeerwaarde van het programma te beoordelen.

De met de uitvoering van het EFC toevertrouwde entiteiten brengen regelmatig verslag uit aan de Commissie in overeenstemming met deze verordening, het prestatiekader en het Financieel Reglement.

De Commissie zal de prestatie van de EFC-uitvoering monitoren, zowel in direct als indirect beheer. Voor direct beheer zal de Commissie de in hoofdstuk 3 van het Financieel Reglement vastgestelde regels en procedures toepassen. Voor indirect beheer passen de desbetreffende entiteiten hun regels en procedures toe die overeenkomstig artikel 157 van het Financieel Reglement zijn beoordeeld om aan de daarin neergelegde vereisten te voldoen.

### 2.2. Beheers- en controlesystemen

#### 2.2.1. *Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie*

Ter ondersteuning van het concurrentievermogen zijn zowel acties in direct beheer als in indirect beheer vereist. Dankzij de uitgebreide structuur van het fonds kan het Europese projecten gedurende het hele investeringsproces begeleiden, van onderzoek en ontwikkeling tot demonstratie en marktacceptatie van technologieën, diensten en oplossingen. Het zal flexibel gebruik kunnen maken van alle financiële instrumenten die het Financieel Reglement biedt, waaronder subsidies, financieringsinstrumenten en aanbesteding.

Het fonds biedt ook vereenvoudigde regels die de subsidietoekenningstermijn bespoedigen en de administratieve lasten verminderen.

Het EFC zal onder direct beheer worden uitgevoerd via subsidies aan Europese projecten en direct of indirect via het InvestEU-instrument van het EFC. De projectadviesing en horizontale ondersteuningsactiviteiten aan kmo's van het EFC zullen worden uitgevoerd in indirect of direct beheer afhankelijk van de aard van de bijstand.

Het InvestEU-instrument van het EFC zal voornamelijk worden uitgevoerd in indirect beheer via met de uitvoering belaste entiteiten, die in de regel ook bijdragen aan de steun die aan de eindontvangers moet worden verleend. Afhankelijk van de behoeften om beleidsdoelstellingen te verwezenlijken, zal ook direct beheer worden overwogen.

De Commissie sluit de garantieovereenkomsten en/of bijdrageovereenkomsten met de met de uitvoering belaste entiteiten. Indien er reeds een garantieovereenkomst is ondertekend met een uitvoerende partner in het kader van de InvestEU-verordening,

kan de Commissie besluiten deze overeenkomst te wijzigen om er de aanvullende EU-bijdrage uit het EFC in op te nemen.

De met de uitvoering belaste entiteiten zullen bestaan uit de EIB-groep, internationale financiële instellingen, nationale stimuleringsbanken en -instellingen en andere financiële intermediairs die organen van de Unie zijn en gereguleerd zijn en/of onder toezicht staan als onderdeel van de banksector. De door de Unie gefinancierde steun wordt uitgevoerd door de entiteiten waaraan de uitvoering is toevertrouwd, overeenkomstig hun regels en procedures.

De met de uitvoering belaste entiteiten verstrekken gecontroleerde jaarrekeningen, beheersverklaringen en overzichten van audits en controles aan de Commissie, overeenkomstig artikel 158 van het Financieel Reglement.

2.2.2. *Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken*

De belangrijkste risico's van het EFC zijn:

reputatierisico voor de Commissie, in geval van fraude of criminele of illegale activiteiten;

risico op inefficiënt gebruik van EU-middelen, in geval van Europese projecten met geen of zeer beperkte meerwaarde van de EU;

financieel risico, in geval van ten onrechte betaalde bedragen door de Commissie aan begunstigen van subsidies, met de uitvoering belaste entiteiten of aan de Commissie verschuldigde bedragen, die kunnen worden teruggevorderd voor de EU-begroting.

Het interne controlekader om een antwoord te bieden op deze risico's is gebaseerd op de uitvoering van de beginselen voor interne controle van de Commissie, en meer bepaald op:

de pijlerbeoordeling vooraf van met de uitvoering belaste entiteiten; aangezien de met de uitvoering belaste entiteiten bovendien in de regel een deel van het risico dragen, zijn de belangen van de Unie en van de met de uitvoering belaste entiteit op elkaar afgestemd, waardoor het risico voor de begroting wordt beperkt;

de financierings- en investeringsverrichtingen in het kader van het InvestEU-instrument van het EFC worden uitgevoerd volgens het eigen reglement van orde en van de belaste entiteiten en volgens goede bankpraktijken. De geselecteerde belaste entiteiten en de Commissie sluiten een garantie- of bijdrageovereenkomst waarin de gedetailleerde bepalingen en procedures voor de uitvoering worden vastgelegd;

de procedures voor de selectie van projecten die door de EU-middelen worden ondersteund, direct door de Commissie of indirect door met de uitvoering belaste entiteiten;

er zal een specifieke governancestructuur worden opgezet om het gebruik van de EU-garantie toe te staan (d.w.z. investeringscomité);

de door de met de uitvoering belaste entiteiten verrichte verslaglegging en monitoring, waaronder gecontroleerde jaarrekeningen, beheersverklaringen en overzichten van audits en controles;

audits achteraf door externe auditors, de dienst Interne Audit of de Europese Rekenkamer en door de Commissie uitgevoerde controles, waaronder via verslaglegging en monitoring, en

de EFC-evaluaties waaronder het tussentijds uitvoeringsverslag en de evaluatie achteraf.

2.2.3. *Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting).*

Er zal door de verantwoordelijke ordonnateur in een kosteneffectief intern controlesysteem worden voorzien teneinde het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting) onder de materialiteitsdrempel van 2 % te houden.

Audits achteraf en controles die door de Commissie zijn ingesteld, evenals, voor indirect beheer, verslaglegging, door met de uitvoering belaste entiteiten ingediende overzichten van audits en controles en beheersverklaringen, zullen zorgen voor een eerlijke en betrouwbare weergave van het foutenrisico en op efficiënte wijze aanwijzingen van fraude onderzoeken.

Bovendien zouden voor subsidies de voorafgaande controles van voorstellen vóór de ondertekening van de subsidieovereenkomsten en de verduidelijking van de subsidiabiliteitsregels ook moeten bijdragen aan het beperken van de risico's en aan de kosteneffectiviteit van de controles.

Voor financierings- en investeringsverrichtingen en adviesopdrachten dragen de voorafgaande controles die door de Commissie en de met de uitvoering belaste entiteiten worden verricht samen met de verduidelijking van de subsidiabiliteitsregels ook bij aan het beperken van de risico's en aan de kosteneffectiviteit van de controles.

De kosten in verband met de uitgevoerde controles zullen ten laste komen van de EU-begroting in verband met de interne controles van de Commissie. Daarnaast kunnen er kosten voortvloeien uit beheersvergoedingen die aan met de uitvoering belaste entiteiten verschuldigd zijn in verband met hun interne controles.

**2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden**

Voor zowel direct als indirect beheer neemt de Commissie passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de financiële belangen van de Europese Unie worden gevrijwaard door de toepassing van maatregelen ter voorkoming van fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten, door doeltreffende controles en, indien er onregelmatigheden worden vastgesteld, de terugvordering van ten onrechte betaalde bedragen en, waar nodig, door doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties.

De Commissie of haar vertegenwoordigers en de Europese Rekenkamer hebben de bevoegdheid om audits uit te voeren, op basis van documenten en ter plaatse, bij alle begunstigden van subsidies, met de uitvoering belaste entiteiten, financieel intermediairs en eindontvangers die steun van de Unie hebben gekregen.

OLAF is gemachtigd om controles en verificaties ter plaatse uit te voeren bij marktdeelnemers die direct of indirect bij deze financiële steun betrokken zijn.

In die context zal de Commissie verscheidene maatregelen uitvoeren, zoals:

— bij besluiten, overeenkomsten en contracten met betrekking tot de uitvoering van het EFC zullen de Commissie, met inbegrip van OLAF, en de Rekenkamer uitdrukkelijk worden gemachtigd om audits alsook controles en inspecties ter plaatse uit te voeren;

— aanvragers, inschrijvers, financieel intermediairs en eindontvangers zullen worden getoetst aan de gepubliceerde uitsluitingscriteria en het systeem voor vroegtijdige opsporing en uitsluiting, en

— naleving van de regels inzake de subsidiabiliteit van kosten en financiële steun zal worden gemonitord.

### 3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

#### 3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven

Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen

*In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.*

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK	van EVA-landen	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten	van andere landen	andere bestemmingsovereenkomsten
2	04.01.01 - Ondersteunende uitgaven voor het Europees Fonds voor concurrentievermogen	NGK	JA	JA	JA	JA
2	04.02.01 - Schone transitie en decarbonisatie van de industrie	GK	JA	JA	JA	JA
2	04.02.02 - Gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie	GK	JA	JA	JA	JA
2	04.02.03 - Digitaal leiderschap	GK	JA	JA	JA	JA
2	04.02.04 - Veerkracht en veiligheid, defensie-industrie en ruimtevaart	GK	JA	JA	JA	JA
2	04.02.05 - Projectadvisering en horizontale acties	GK	JA	JA	JA	JA
2	04.02.06 - Bijdrage aan InvestEU-instrument van het EFC	GK	JA	JA	JA	JA

### 3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

#### 3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig

Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

##### 3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

in miljarden euro's (tot op drie decimalen)

<b>Rubriek van het meerjarig financieel kader</b>	Nummer	2
---	--------	---

DG:			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028- 2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Beleidskredieten										
04.02.01 – Schone transitie en decarbonisatie van de industrie	Vastleggingen	(1a)	2,954	3,516	3,586	3,919	3,997	4,077	4,159	<b>26,210</b>
	Betalingen	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	<b>p.m.</b>
04.02.02 - Gezondheid, biotechnologie, landbouw en bio-economie	Vastleggingen	(1b)	2,318	2,702	2,764	3,049	3,117	3,186	3,256	<b>20,393</b>
	Betalingen	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	<b>p.m.</b>
04.02.03 – Digitaal leiderschap	Vastleggingen	(1a)	5,833	6,857	7,004	7,701	7,865	8,032	8,202	<b>51,493</b>
	Betalingen	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	<b>p.m.</b>
04.02.04 - Veerkracht en veiligheid, defensie-industrie en ruimtevaart	Vastleggingen	(1a)	14,162	16,713	17,063	18,723	19,114	19,513	19,920	<b>125,204</b>
	Betalingen	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	<b>p.m.</b>
04.02.05 – Projectadvisering en horizontale acties	Vastleggingen	(1a)	143	143	142	143	143	143	143	<b>1,000</b>
	Betalingen	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	<b>p.m.</b>
04.02.06 - Bijdrage aan InvestEU-instrument van het EFC	Vastleggingen	(1a)	1,000	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	<b>10,000</b>
	Betalingen	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	<b>p.m.</b>

Kredieten van administratieve aard die worden gefinancierd uit het budget van specifieke programma's <sup>45</sup>											
04.01.01 – Ondersteunende uitgaven voor het Europees Fonds voor concurrentievermogen		-3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<b>TOTAAL kredieten voor DG</b>	Vastleggingen	=1a+1b+3	<b>26,410</b>	<b>31,431</b>	<b>32,059</b>	<b>35,053</b>	<b>35,736</b>	<b>36,451</b>	<b>37,180</b>	<b>234,300</b>	
	Betalingen	=2a+2b+3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	

Facultatief: indien meer dan één DG bij het voorstel betrokken is, vul dan de onderstaande tabellen in; zo niet, verwijder deze dan.

DG: <.....>			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	<b>TOTAAL MFK 2028-2034</b>
			<b>2028</b>	<b>2029</b>	<b>2030</b>	<b>2031</b>	<b>2032</b>	<b>2033</b>	<b>2034</b>	
Beleidskredieten										
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1a)								<b>0</b>
	Betalingen	(2a)								<b>0</b>
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1b)								<b>0</b>
	Betalingen	(2b)								<b>0</b>
Kredieten van administratieve aard die worden gefinancierd uit het budget van specifieke programma's										
Begrotingsonderdeel		-3								<b>0</b>
<b>TOTAAL kredieten voor DG &lt;.....&gt;</b>	Vastleggingen	=1a+1b+3	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
	Betalingen	=2a+2b+3	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

<sup>45</sup> Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028- 2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betalingen	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>TOTAAL kredieten onder RUBRIEK &lt;...&gt; van het meerjarig financieel kader</b>	Vastleggingen	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betalingen	11	0	0	0	0	0	0	0	0

<b>Rubriek van het meerjarig financieel kader</b>	<b>4</b>	“Administratieve uitgaven” <sup>46</sup>
---	----------	---

DG: <.....>	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028- 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• Personele middelen	0	0	0	0	0	0	0	0
• Andere administratieve uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0

<b>TOTAAL DG</b> <.....>	Kredieten	0	0	0	0	0	0	0	0
-----------------------------	-----------	---	---	---	---	---	---	---	---

<b>TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 4 van het meerjarig financieel kader</b>	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	0	0	0	0	0	0	0	0
--	--	---	---	---	---	---	---	---	---

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	<b>TOTAAL MFK 2028- 2034</b>
<b>TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 4</b>	Vastleggingen	0	0	0	0	0	0	0	0
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	0	0	0	0	0	0	0	0

Facultatief: Als het voorstel gedeeltelijk of volledig wordt gefinancierd uit externe bestemmingsontvangsten, vul dan de tabel in afdeling 3.2.1.2 in. Zo niet, schrap dan het hele punt.

### 3.2.1.2. Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

<b>Rubriek van het meerjarig financieel kader</b>	Nummer	
---	--------	--

DG: <.....>			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028-2034		
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
Beleidskredieten												
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1a)										0
	Betalingen	(2a)										0
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1b)										0
	Betalingen	(2b)										0
Kredieten van administratieve aard die worden gefinancierd uit het budget van specifieke programma's <sup>47</sup>												
Begrotingsonderdeel		-3										0
<b>TOTAAL kredieten voor DG &lt;.....&gt;</b>	Vastleggingen	=1a+1b+3	0	0	0			0	0	0	0	0
	Betalingen	=2a+2b+3	0	0	0			0	0	0	0	0

Verplichte tabel:

		Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028-2034			
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034				
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	-4	0	0	0			0	0	0	0	0
	Betalingen	-5	0	0	0			0	0	0	0	0
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		-6	0	0	0			0	0	0	0	0

<sup>47</sup> Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

<b>TOTAAL kredieten onder RUBRIEK &lt;...&gt;</b> van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betalingen	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Verplichte tabel

			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028-2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betalingen	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>TOTAAL kredieten onder RUBRIEK &lt;...&gt;</b> van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betalingen	11	0	0	0	0	0	0	0	0

			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028-2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• TOTAAL beleidskredieten (alle beleidsrubrieken)	Vastleggingen	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betalingen	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten (alle beleidsrubrieken)		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>TOTAAL kredieten onder de</b>	Vastleggingen	10	0	0	0	0	0	0	0	0

<b>rubrieken 1 tot en met 3</b> van het meerjarig financieel kader (referentiebedrag)										
	Betalingen	11	0	0	0	0	0	0	0	0

<b>Rubriek van het meerjarig financieel kader</b>	<b>4</b>	“Administratieve uitgaven” <sup>48</sup>
---	----------	--

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Europees Fonds voor concurrentievermogen		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	<b>TOTAAL MFK 2028- 2034</b>
• Personele middelen		164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
• Andere administratieve uitgaven		11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	77,00
<b>TOTAAL</b>	<b>Kredieten</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>1231,377</b>

<b>TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 4 van het meerjarig financieel kader</b>	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
--	--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	
--	------	------	------	------	------	------	------	--

<sup>48</sup> De benodigde kredieten moeten worden bepaald aan de hand van de gemiddelde jaarlijkse kostencijfers die beschikbaar zijn op de desbetreffende BUDGpedia-webpagina.

		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	TOTAAL MFK 2028-2034
<b>TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 4</b>	Vastleggingen	0	0	0	0	0	0	0	0
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.2. *Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten (not to be completed for decentralised agencies)*

Vastleggingskredieten, in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓			Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)										TOTAAL		
	OUTPUTS																		
	Soort 49	Gem. kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Totaal aantal
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1 <sup>50</sup> ...																			
- Output																			
- Output																			
- Output																			
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1																			
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2...																			

<sup>49</sup> Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv. aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

<sup>50</sup> Zoals beschreven in punt 1.3.2 "Specifieke doelstellingen"

- Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2																		
<b>TOTAAL</b>																		

### 3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

#### 3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL 2028- 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
<b>RUBRIEK 4</b>								
Personele middelen	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Andere administratieve uitgaven	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
<b>Subtotaal RUBRIEK 4</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>1231,377</b>
<b>Buiten RUBRIEK 4</b>								
Personele middelen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Andere administratieve uitgaven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<b>Subtotaal buiten RUBRIEK 4</b>	<b>p.m.</b>	<b>p.m.</b>	<b>p.m.</b>	<b>p.m.</b>	<b>p.m.</b>	<b>p.m.</b>	<b>p.m.</b>	<b>p.m.</b>
<b>TOTAAL</b>								
	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

#### 3.2.3.2. Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten

EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTEN	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL 2028- 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
<b>RUBRIEK 4</b>								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
<b>Subtotaal RUBRIEK 4</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>
<b>Buiten RUBRIEK 4</b>								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
<b>Subtotaal buiten RUBRIEK 4</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>
<b>TOTAAL</b>								
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

#### 3.2.3.3. Totaal kredieten

TOTAAL GOEDGEKEURDE KREDIETEN + EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTE N	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL 2028- 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
<b>RUBRIEK 4</b>								
Personele middelen	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Andere administratieve uitgaven	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
<b>Subtotaal RUBRIEK 4</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>175,911</b>	<b>1231,377</b>
<b>Buiten RUBRIEK 4</b>								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

<b>Subtotaal buiten RUBRIEK 4</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>
<b>TOTAAL</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>

### 3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

#### 3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

Raming in voltijdequivalenten (vte's)<sup>51</sup>

<b>GOEDGEKEURDE KREDIETEN</b>	<b>Jaar 2028</b>	<b>Jaar 2029</b>	<b>Jaar 2030</b>	<b>Jaar 2031</b>	<b>Jaar 2032</b>	<b>Jaar 2033</b>	<b>Jaar 2034</b>
<b>• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)</b>							
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (onderzoek onder contract)	45	45	45	45	45	45	45
Eigen onderzoek	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden)	0	0	0	0	0	0	0
<b>• Extern personeel (in vte's)</b>							
20 02 01 (AC, END van de "totale financiële middelen")	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning							
[XX.01.YY.YY]							
- centrale diensten	168	168	168	168	168	168	168
- EU-delegaties	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – onderzoek onder contract)	25	25	25	25	25	25	25
AC, END - eigen onderzoek	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – rubriek 7	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – buiten rubriek 7	0	0	0	0	0	0	0
<b>TOTAAL</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>

#### 3.2.4.2. Gefinancierd uit externe bestemmingsontvangsten

<b>EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTEN</b>	<b>Jaar 2028</b>	<b>Jaar 2029</b>	<b>Jaar 2030</b>	<b>Jaar 2031</b>	<b>Jaar 2032</b>	<b>Jaar 2033</b>	<b>Jaar 2034</b>
<b>• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)</b>							

<sup>51</sup> Specificeer onder de tabel hoeveel vte's binnen het aangegeven aantal reeds zijn toegewezen voor het beheer van de actie en/of binnen uw DG opnieuw kunnen worden ingezet, en wat uw netto behoeften zijn.

20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (onderzoek onder contract)	0	0	0	0	0	0	0
Eigen onderzoek	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden)	0	0	0	0	0	0	0
<b>• Extern personeel (in voltijdequivalenten)</b>							
20 02 01 (AC, END van de “totale financiële middelen”)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning	[XX.01.YY.YY]	- centrale diensten	0	0	0	0	0
		- EU-delegaties	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – onderzoek onder contract)	0	0	0	0	0	0	0
AC, END - eigen onderzoek	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – rubriek 7	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – buiten rubriek 7	0	0	0	0	0	0	0
<b>TOTAAL</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### 3.2.4.3. Totale personeelsbehoeften

<b>TOTAAL GOEDGEKEURDE KREDIETEN + EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTEN</b>	Jaar <b>2028</b>	Jaar <b>2029</b>	Jaar <b>2030</b>	Jaar <b>2031</b>	Jaar <b>2032</b>	Jaar <b>2033</b>	Jaar <b>2034</b>
<b>• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)</b>							
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (onderzoek onder contract)	45	45	45	45	45	45	45
Eigen onderzoek	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden)	0	0	0	0	0	0	0
<b>• Extern personeel (in vte's)</b>							
20 02 01 (AC, END van de “totale financiële middelen”)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning	[XX.01.YY.YY]	- centrale diensten	168	168	168	168	168
		- delegaties	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – onderzoek onder contract)	25	25	25	25	25	25	25
AC, END - eigen onderzoek	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – rubriek 7	0	0	0	0	0	0	0

Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – buiten rubriek 7	0	0	0	0	0	0	0
<b>TOTAAL</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>	<b>1161</b>

Aantal personeelsleden dat nodig is voor de uitvoering van het voorstel (in vte's):

	Uit te voeren door bestaand personeel van de diensten van de Commissie	Extra personeel		
		Te financieren uit rubriek 7 of onderzoek	Te financieren uit BA-onderdeel	Te financieren uit vergoedingen
Personeelsformatieposten	739	130	n.v.t.	
Extern personeel (AC, END, INT)	247		10	35

Beschrijving van de uit te voeren taken door:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	Governance en interne en externe coördinatie voor de uitvoering van het EFC Uitvoering van de begroting in het kader van alle beleidsterreinen van het EFC Uitvoering van het InvestEU-instrument van het EFC Uitvoering van projectadvisering en horizontale acties
Extern personeel	Governance en interne en externe coördinatie voor de uitvoering van het EFC Uitvoering van de begroting in het kader van alle beleidsterreinen van het EFC Uitvoering van het InvestEU-instrument van het EFC Uitvoering van projectadvisering en horizontale acties

### 3.2.5. *Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen*

Verplicht: in onderstaande tabel moet de beste schatting worden gegeven van de met digitale technologie samenhangende investeringen die uit het voorstel/initiatief voortvloeien.

De kredieten onder rubriek 4 moeten in uitzonderlijke gevallen in het desbetreffende onderdeel worden opgenomen, indien vereist voor de uitvoering van het voorstel/initiatief.

De kredieten onder de rubrieken 1 t/m 4 moeten worden weergegeven als “IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma’s”. Deze uitgaven betreffen het operationele budget dat gebruikt moet worden voor hergebruik, koop of ontwikkeling van IT-platforms of tools die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het initiatief, alsook daarmee verband houdende investeringen (bv. licenties, studies, gegevensopslag enz.). De in deze tabel vermelde informatie moet in overeenstemming zijn met de gegevens in deel 4, “Digitale dimensies”.

<b>TOTAAL Digitale en IT- kredieten</b>	Jaar <b>2028</b>	Jaar <b>2029</b>	Jaar <b>2030</b>	Jaar <b>2031</b>	Jaar <b>2032</b>	Jaar <b>2033</b>	Jaar <b>2034</b>	<b>TOTAAL MFK 2028- 2034</b>
<b>RUBRIEK 4</b>								
IT-uitgaven (algemeen)	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	<b>66641400</b>
<b>Subtotaal RUBRIEK 4</b>	<b>9520200</b>	<b>9520200</b>	<b>9520200</b>	<b>9520200</b>	<b>9520200</b>	<b>9520200</b>	<b>9520200</b>	<b>66641400</b>
<b>Buiten RUBRIEK 4</b>								
IT- beleidsuitgaven inzake operationele programma's	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	<b>10130750</b>
<b>Subtotaal buiten RUBRIEK 4</b>	<b>1447250</b>	<b>1447250</b>	<b>1447250</b>	<b>1447250</b>	<b>1447250</b>	<b>1447250</b>	<b>1447250</b>	<b>10130750</b>
<b>TOTAAL</b>								
	<b>10967450</b>	<b>10967450</b>	<b>10967450</b>	<b>10967450</b>	<b>10967450</b>	<b>10967450</b>	<b>10967450</b>	<b>76772150</b>

### 3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader

Het voorstel/initiatief:

- kan volledig worden gefinancierd door middel vanerschikking binnen de relevante rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK)
- vereist een beroep op de niet-toegewezen marge in de desbetreffende rubriek van het MFK en/of op de speciale instrumenten zoals gedefinieerd in de MFK-verordening
- vereist een herziening van het MFK

### 3.2.7. Bijdragen van derden

Het voorstel/initiatief:

- voorziet niet in medefinanciering door derden
- voorziet in medefinanciering door derden, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Totaal	
		<b>2028</b>	<b>2029</b>	<b>2030</b>	<b>2031</b>	<b>2032</b>	<b>2033</b>	<b>2034</b>	
Medefinancieringsbron									
<b>TOTAAL medegefinancierde kredieten</b>									

### 3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten
- Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:
  - voor de eigen middelen
  - voor overige ontvangsten
- geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief <sup>52</sup>						
		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034
Artikel .....								

Vermeld voor de toegewezen ontvangsten de betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.

[...]

Andere opmerkingen (bv. over de methode/formule voor de berekening van de gevolgen voor de ontvangsten of andere informatie).

[...]

## 4. DIGITALE DIMENSIES

### 4.1. Voorschriften met digitale relevantie

- Het voorstel heeft digitale relevantie, aangezien het nieuwe gegevensreeksen zal produceren. Het zal echter voortbouwen op het digitale kader van de verordening betreffende het InvestEU-programma, in het bijzonder met betrekking tot het beheersinformatiesysteem van InvestEU, dat zal worden aangepast ten behoeve van de uitvoering van het EFC, met name wat betreft de uitwisseling van gegevens met de met de uitvoering belaste entiteiten (uitvoerende partners en adviespartners), met de leden van het investeringscomité en met andere diensten van de Commissie.

### 4.2. Data

- De uitwisseling van gegevens tussen de Commissie en met de uitvoering belaste entiteiten zal worden gebaseerd op de in de desbetreffende overeenkomsten vastgestelde voorschriften. Deze uitwisseling zal operationele, financiële en risicogegevens behelzen die regelmatig zullen worden verstrekt (bv. periodieke verslagen), evenals op incidentele basis (bv. voor de indiening van verrichtingen door met de uitvoering belaste entiteiten).

<sup>52</sup> Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.

- De uitwisseling van gegevens met leden van het investeringscomité zal worden beperkt tot verrichtingen die door met de uitvoering belaste entiteiten aan het investeringscomité zijn verstrekt.

#### **4.3. Digitale oplossingen**

- Het bestaande beheersinformatiesysteem van InvestEU zal worden aangepast en gebruikt voor het InvestEU-instrument van het EFC en de uitvoering van de projectadvisering.

#### **4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling**

- Het beheersinformatiesysteem van InvestEU zal worden gebruikt voor het EFC en zal interoperabel blijven, met name met de volgende IT-instrumenten van de Commissie: Secunda+, Ares, Decide en het Corporate Notification System.

#### **4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering**

- Het IT-project voor de aanpassing van het beheersinformatiesysteem van InvestEU voor het EFC zal binnen de Commissie worden ontwikkeld en uitgevoerd en hierbij moeten de belangrijkste gebruikers van het systeem worden betrokken (gebruikers van de Commissie, uitvoerende partners en adviespartners, evenals leden van het investeringscomité).